

Lietuvos Respublikos
Seimo
penktoji sesija

2019 m. vasario 12 d.
257 ir 258 posėdžiai

Stenogramos

140

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

V (RUDENS) SESIJA

2019 m. vasario 12 d.

Rytinis posėdis Nr. 257

Informaciniai pranešimai	7
Seniūnų sueigos patikslintos 2019 m. vasario 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	8
Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2393(2) priėmimas	8
Šio įstatymo priėmimas	9
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2394(2) priėmimas	10
Šio įstatymo priėmimas	10
Informaciniai pranešimai	10
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2418(2) priėmimas	10
Šio įstatymo priėmimas	11
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 3, 4, 9, 12, 14, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 49, 50 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 36 ¹ , 36 ² , 36 ³ , 36 ⁴ , 36 ⁵ straipsniais ir 38, 39, 40 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3034(2) svarstymas	11
Seimo nario R. J. Dagio kalba	12
Seimo narės M. Navickienės kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	13
Seimo nario P. Urbšio kalba	14
Seimo narės D. Šakalienės kalba (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu)	14
Seimo nario V. Rinkevičiaus kalba	15
Seimo nario M. Puidoko kalba	16
Seimo nario J. Oleko kalba	17
Administracinių nusižengimų kodekso 75 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3035(2) svarstymas	26
Civilinio proceso kodekso 336, 580 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3036(2) svarstymas	27
Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 493 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3136 svarstymas	28
Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12, 13 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3138(2) svarstymas	28
Informaciniai pranešimai	29
Civilinio kodekso 3.254 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3212 pateikimas (A. Širinskienė)	30
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 3, 16, 17 straipsnių, trečiojo skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3208 pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	30

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 8, 15, 16, 16 ¹ , 19, 19 ¹ , 22, 23, 24 ¹ , 25, 26, 28, 31, 32, 34, 34 ¹ , 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2918(2), Administracinių nusižengimų kodekso 328, 329 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2920(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2921(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2924(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2928(2), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 2, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2929(2), Šilumos ūkio įstatymo Nr. I-1565 2, 3, 10, 10 ¹ , 11, 12, 15, 18, 20, 21, 22, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2932(2), Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2933(2) ir Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2935(2) svarstymas	32
Seimo narės R. Budbergytės kalba	33
Seimo nario J. Imbraso kalba	34
Seimo nario V. Poderio kalba	34
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Egidijų Žironą iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-3193 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Svetikaitė)	36
Seimo nutarimo „Dėl Valdemaro Razumo atleidimo iš Lietuvos mokslo tarybos pirmininko pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-3211(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Jovaiša)	37
Šio nutarimo priėmimas	37

Vakarinis posėdis Nr. 258

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Egidijų Žironą iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-3193 priėmimo tęsinys	38
Šio nutarimo priėmimas	38
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1448GR (<i>Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimas (M. Lingė)	38
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės tarpvalstybinio bendradarbiavimo susitarimo dėl greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos pasienio teritorijoje ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-3110 pateikimas (A. Veryga)	40
Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos molekulinės biologijos laboratorijos įkūrimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-3141 pateikimas (A. Monkevičius)	43
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Izraelio Valstybės Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo viešojo saugumo ir kovos su nusikalstamumu srityse ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-2937 pateikimas (E. Misiūnas)	45
Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 87 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3113, Centrinų kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 2, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3114, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 106 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3115 ir Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 102 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3116ES pateikimas (L. Maskaliovienė)	46
Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17, 19 ¹ ir 28 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3111 pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	48

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 8, 13, 21, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3112 pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	50
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Izraelio Valstybės Vyriausybės Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-3104 pateikimas (R. Masiulis)	53
Prekybinės laivybos įstatymo Nr. I-1513 4 ² ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3097 pateikimas (R. Masiulis)	55
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3134 pateikimas (R. Masiulis)	55
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3189 pateikimas	58
Socialinio dialogo skatinimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3182, Darbo kodekso 25 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3183 ir Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 6 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3184 pateikimas (T. Tomilinas)	59
Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 2, 7, 8, 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2587 pateikimas (S. Tumėnas)	64
Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 1, 2, 4, 7, 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2588 pateikimas (S. Tumėnas)	67
Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1652 svarstymas	70
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. XIII-560 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3196 pateikimas (T. Tomilinas)	70
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	71

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
 - LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
 - LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
 - LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
 - LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
 - MSNG – Mišri Seimo narių grupė
 - TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
 - TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“
-
- A – alternatyvus teisės aktas
 - ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
 - GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
 - VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 257 STENOGRAMA

2019 m. vasario 12 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Labas rytas, gerbiamieji kolegos! Pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. vasario 12 d. posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 88 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, noriu truputį jūsų dėmesio ir informuoju, kad vasario 5 dieną mirė buvęs Seimo narys, Lietuvos politinis ir visuomenės veikėjas M. Visakavičius. Kviečiu pagerbti.

Tylos minutė

Dėkoju. Tačiau gyvenimas yra gyvenimas, jis eina ir turime ir kitokių informacijų. Su malonumu visų mūsų vardu leiskite pasveikinti Seimo narį Z. Jedinskį su gražiu jubiliejumi. *(Plojimai)*

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Gerbiami kolegos, galbūt nebus daugiau tokios progos pakalbėti iš šitos tribūnos ne apie įstatymus.

Kai man sukako 30 metų, aš tada pagalvojau, koks esu senas. Dabar aš šitaip negalvoju. Kai man sukako 40 metų, pagalvojau, kad šitame gyvenime aš jau pažinau visas gudrybes, esu labai protingas. Šiandien aš šitaip negalvoju. Kai man sukako 50, pagalvojau, kad jau dabar su sąžine gyvenu gerai, viskas man gerai. Dabar šitaip negalvoju. Ką aš galvoju šiandien? Aišku, praeis šiek tiek laiko, galbūt bus proga pakalbėti.

O šiaip, gerbiami kolegos, ačiū jums už sveikinimus, vokelio čia nėra. *(Lenkiškai sako: „Dvidešimt eurų taip pat.“)* *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Pasidžiaukime ir kitų šventėmis. R. Šalaševičiūtė taip pat turėjo malonumą švesti. Pasveikinkime ir ją su šiokiu tokiu tarpiniu jubiliejumi. *(Plojimai)*

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Labai ačiū už sveikinimus, esu dėkinga visiems už tokį gražų bendravimą, bendradarbiavimą. Manau, tai mums tikrai padeda pasiekti gerų rezultatų. Ačiū. *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Ir A. Kirkutis taip pat turėjo tokią šventę, bet nematau jo salėje. Pasveikinsime jį artimiausiu metu. Nematote niekas jo?

10.06 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, pranešu, kad Prezidentė gražino įstatymą – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1448. Jis yra įrašytas į darbotvarkę po pietų.

Gerbiami kolegos, turiu informuoti, kad pagal Referendumo įstatymo 11 straipsnio 3 dalį Seimo Pirmininkas artimiausiame Seimo posėdyje praneša Seimui apie piliečių reikiamą iniciatyvą skelbti referendumą. Informuojame, kad Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija 2019 m. sausio 10 d. posėdyje įregistravo 18 Lietuvos Respublikos piliečių, turinčių rinkimų teisę, iniciatyvinę grupę privalomajam referendumui paskelbti. Iniciatyvinė grupė referendumui paskelbti teikia Lietuvos Respublikos Konstitucijos 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

10.07 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2019 m. vasario 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dėl darbotvarkės. Seniūnų sueiga balsavo ir apsisprendė, kad turi būti balsuojama salėje dėl dviejų projektų, kad būtų įtraukti į darbotvarkę. Vienas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1703. Prašome balsuoti. Kas už tai, kad būtų įtraukta į darbotvarkę?

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 42, prieš – 31, susilaikė 20 Seimo narių. Pasiūlymas į darbotvarkę neįtrauktas.

Toliau kitas projektas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 25 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimos neteisėtos įtakos ir (ar) poveikio Lietuvos politikams, valstybės tarnautojams ir politiniams procesams Lietuvoje parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIIIIP-3180. Teikėjas E. Gentvilas taip pat prašo, kad būtų įtrauktas į darbotvarkę. Prašome balsuoti ir apsispręsti, ar turi būti įtrauktas šis nutarimas.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 33, prieš – 31, susilaikė 33. Pasiūlymui nepritarta.

Daugiau dėl darbotvarkės pasiūlymų Seimo narių nematau. Siūlau pritarti darbotvarkei bendru sutarimu. Pritarta.

10.11 val.

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2393(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2393. Pranešėja – R. Šalaševičiūtė. Priėmimas. Rimante Šalaševičiūte, laukiame jūsų tribūnoje.

Priimame pastraipsniui. 1 straipsnis. Nauja jo ir kitų straipsnių redakcija. 1 straipsnis yra „Įstatymo paskirtis ir taikymas“. Pasiūlymų dėl jo nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio taip pat pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 3 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Priimame bendru sutarimu. 4 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 5 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 6 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 7 straipsnis. Bendru sutarimu. 8 straipsnis. Bendru sutarimu. 9 straipsnis. Bendru sutarimu. 10 straipsnis. Bendru sutarimu. 11 straipsnis. Bendru sutarimu. 12 straipsnis. Bendru sutarimu. 13 straipsnis. Bendru sutarimu. 14 straipsnis. Bendru sutarimu. 15 straipsnis. Bendru sutarimu.

16 straipsnis. Bendru sutarimu. Atsiprašau, yra Teisės departamento pasiūlymas 17 puslapyje. Prašau pakomentuoti.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas pritarė Teisės departamento siūlymui ir patikslino redakciją pagal Teisės departamento siūlymą.

PIRMININKAS. Ir su tokiu pritarimu galime pritarti visam 16 straipsniui bendru sutarimu.

Dėl 17 straipsnio pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. Dėl 18 straipsnio pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. Dėl 19 straipsnio pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu.

20 straipsniui nepritariame. Dėl 20 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Prašau, komiteto nuomonė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Pasiūlymas yra analogiškas tam, už kurį ką tik balsavome. Komitetas Teisės departamento siūlymui pritarė ir pataisė redakciją.

PIRMININKAS. Dėl Teisės departamento pasiūlymų nebalsuojame. Jiems tiesiog pritarė komitetas. Tada 20 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pasiūlymu.

21 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 22 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 23 straipsnis. Nėra pasiūlymų. Pritariame bendru sutarimu. 24 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu.

25 straipsnis. Yra Seimo kanceliarijos... Ne, atsiprašau, Seimo narių A. Palionio, R. Šalaševičiūtės pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Taip, mūsų pasiūlymas yra iš šito straipsnio išbraukti „gali būti“. Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis būstas savivaldybės tarybos sprendimu gali būti... „gali būti“ išbraukėme. Tiesiog paliekame „sprendimu parduodamas“, kad savivaldybės neinterpretuotų savo nuožiūra ir vykdytų bendras įstatymo nuostatas. Komiteto nuomonė – pritarti Seimo nario A. Palionio ir mano siūlymui.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, galime pritarti, kad būtų svarstomas šis pasiūlymas. Manome, kad 29 pritariančius Seimo narius turime. Ačiū, pritariame. Komiteto nuomonę jūs jau pasakėte. Su tokiu pritarimu šiam komiteto pasiūlymui mes galime pritarti ir visam pasiūlymui. Tada su tokiu pritarimu galime pritarti visam 25 straipsniui. Ačiū, pritarta.

26 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 27 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Pritariame bendru sutarimu. 28 straipsnis. Nėra pasiūlymų. Pritariame bendru sutarimu. Dėl 29 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų, pritariame bendru sutarimu. 30 straipsnis. Pritariame bendru sutarimu. 31 straipsnis. Bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Ir visam 1 straipsniui su nauja redakcija pritariame bendru sutarimu. 2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas. Dėl jo pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame. Ačiū.

Ačiū pranešėjai.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai. Motyvai už – Seimo narys R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, įstatymu praplečiamos tam tikros galimybės ir kitiems pasinaudoti būstu, palengvina sprendimus pačioms savivaldybėms, atriša rankas, tai nėra dideli pakeitimai, bet iš principo yra tik vienas klausimas, ar tai išplėstai tvarkai atsiras daugiau pinigų? Jeigu tų pinigų būtų, turbūt prieštaravimų išvis nebūtų, nes tai yra gera priemonė, bet tas rezervas visą laiką lieka. Jeigu mes paliksime tą patį pinigų kiekį, kaip dabar numatyta, išplėtę galimybes, mes dar labiau padidinsime konkurenciją ir ta priemonė nebus tokia efektyvi. Bet iš principo pataisoms aš pritariu.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narė G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš dalį motyvų išsakiau jau praeitą kartą, kai buvo įstatymo svarstymas, tiesiog noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad, dar be kitų pakeitimų, 20 % yra išplečiamos ribos, kai žmogus galės pretenduoti į socialinį būstą, taip pat į būsto nuomos kompensaciją ir į paramą būstui įsigyti. Tiesiog žmogus galės užsidirbti 20 % daugiau ir vis dar galės pretenduoti į valstybės paramą socialiniam būstui, būsto nuomai ir paramai būstui įsigyti.

Noriu pasakyti labai konkrečių pavyzdžių, kai žmogus, uždirbantis gerokai daugiau nei minimalų atlyginimą, gali pretenduoti į socialinį būstą. Pavyzdžiui, žmogus, gaunantis į rankas 467 eurus, tai yra *ant popieriaus* senąja tvarka būtų apie 600–700 eurų, gali pretenduoti į socialinį būstą iš savivaldybės.

Taip pat, jeigu žmogus uždirba 630 eurų į rankas, tai būtų apie 1 tūkst. eurų turbūt senąja tvarka, gali pretenduoti, kad jam savivaldybė kompensuotų dalį būsto nuomos. Jeigu žmogus uždirba į rankas 1 tūkst. 77 eurus, apie 1 tūkst. 500 eurų *ant popieriaus*, gali pretenduoti į tai, kad jam valstybė kompensuotų dalį būsto pirkimo. Man atrodo, kad toks ribų išplėtimas yra per platus, ir žmogus, uždirbantis apie 600 eurų, tikrai galėtų išsinuomoti būstą pats ir nepretenduoti į socialinį būstą, kurį jam duoda savivaldybė.

Man atrodo, kad tas lėšas mes galėtume nukreipti tikslingiau. Priėmę šį įstatymą, mes tiesiog pailgintume socialinio būsto eiles, ir problema nebūtų išspręsta, kaip sakė ir Rimas, jeigu nebus daugiau pinigų, tai vis tiek tos eilės bus tik didesnės.

PIRMININKAS. Dėkoju už nuomonę. Daugiau Seimo nariai dėl nuomonių neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 87, prieš – 1, susilaikė 7. Įstatymas (projektas Nr. XIII-P-2393) priimtas. (*Gongas*)

10.19 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2394(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIIIIP-2394. (*Balsai salėje*) Pranešėja – taip pat R. Šalaševičiūtė, tačiau pasiūlymų nėra, į tribūną nekviečiu.

Priimame pastraipsniui. 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Galime. 2 straipsniui taip pat galime pritarti bendru sutarimu. Nuomonės už, prieš? Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 82, prieš nėra, susilaikė 6 Seimo nariai. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2394) priimtas. (*Gongas*)

10.20 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, gautas Seimo nario N. Puteikio prašymas dėl išėjimo iš Seimo Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narių: „Prašau manęs nebelaikyti Lietuvos Respublikos Seimo Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos nariu.“ Pasirašo N. Puteikis. (*Balsai salėje*)

10.20 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2418(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2418. Pranešėjas – Seimo narys J. Rimkus. Kviečiu į tribūną, yra pasiūlymų.

Priimame pastraipsniui. 1 straipsnis. Dėl jo yra Seimo narės R. Šalaševičiūtės pasiūlymas, prašau pristatyti pasiūlymą.

J. RIMKUS (*LVŽSF*). Siekiant nediskriminuoti asmenų, kuriems...

PIRMININKAS. Juozai Rimkau... Prašau R. Šalaševičiūtę pristatyti pasiūlymą. Jūs pasakysite komiteto nuomonę.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Gerbiami kolegos, pasiūlymas yra toks: siekiant nediskriminuoti asmenų, kuriems nuo 2019 m. sausio 1 d., vadovaujantis Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nuostatomis, bus nustatyti du nuolatinės priežiūros poreikių lygiai, tikslinga atsisakyti diferencijavimo pagal nuolatinės priežiūros pagalbos lygius, kadangi visi asmenys, kuriems bus nustatytas šis poreikis, bus nesavarankiški ir jiems bus reikalinga nuolatinė kito asmens pagalba. Tokiu būdu bus išvengta diskriminacinių nuostatų šiuos asmenis prižiūrinčių asmenų atžvilgiu. Asmenų, kuriems nustatytas nuolatinės priežiūros poreikis, yra apie 57 tūkst., iš jų vaikų – apie 9 tūkst., darbingo amžiaus asmenų – 12,5 tūkst., senatvės pensijos amžiaus sukausių asmenų – apie 35,8 tūkst. Atsižvelgiant į tai, kad draudžiami valstybės lėšomis pensijų ir nedarbo socialiniu draudimu bus tik nesukakę senatvės pensijos amžiaus pirmiau minėtų asmenų tėvai, įtėviai, globėjai, rūpintojai, kurie šiuos asmenis nuolat prižiūrės namuose, tokių asmenų nebus daug. Lėšų nereikės ypatingai daug, todėl iš įstatymo projekto yra išbraukiamos konkrečios datos, kurios buvo nurodytos, ir šitaip mes atsisakome diskriminacijos. Siūlau pritarti. Komitetas taip pat pritarrė šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, turime 29, neabejoju, ir galime šią pataisą svarstyti. Komiteto nuomonę jūs jau pasakėte, bet komitetui atstovaujantis Seimo narys J. Rimkus taip pat turėtų.

J. RIMKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Pritarti ir daugiau jokių komentarų. Su tokiu pritarimu mes galime pritarti šiam pasiūlymui ir galime pritarti bendru sutarimu visam 1 straipsniui. Ačiū, pritarta.

2 straipsnis – įstatymo įsigaliojimas. Yra Teisės departamento pasiūlymas. Prašom pakomentuoti Seimo narį J. Rimkų. Juozai Rimkau!

J. RIMKUS (LVŽSF). Siūlyta tikslinti įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą normų įsigaliojimą, nes šio įstatymo 1 straipsnis turi tik vieną dalį, todėl išimtis „išskyrus šio straipsnio 2 dalį“ yra perteklinė. Be to, galima preiumuoti, kad čia norėta nustatyti ne įstatymo 1 straipsnio, o įstatymo 2 straipsnio 2 dalies ankstesnę įsigaliojimą, todėl dalies turinys tikslintinas.

PIRMININKAS. Ačiū. Pagarsinkite komiteto pasiūlymą.

J. RIMKUS (LVŽSF). Pasiūlymas – šio įstatymo 1 straipsnį reikia išbraukti ir įrašyti „šis įstatymas“.

PIRMININKAS. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.

J. RIMKUS (LVŽSF). Taip, sausio 1 dieną.

PIRMININKĖ. Ačiū. Su tokiu Teisės departamento pritarimu ir jo pasiūlymui pritarę galime pritarti 2 straipsniui bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta.

Dėkoju pranešėjui. Dėl motyvų už ir prieš Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 2 Seimo nariai. Įstatymas (projektas Nr. XIII-2418) priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip, gerbiamas Pirmininke, replika po balsavimo. Ne po šio, o po N. Puteikio pareiškimo. Aš noriu pasakyti, kai N. Puteikis išėjo iš frakcijos, daugelis profesorių, politologų sakė, kad tai yra konservatorių ir Landsbergio projektas. Niekai nesupratau. Atsiprašau už tą nesupratimą. Sako, ateis momentas, kai jis iššaus. Ir šiandien iššovė. Nagli, tik šiandien supratau, labai vėlai, kad tu esi konservatorių ir Landsbergio projektas. Ką darysi. Grįžti ten, iš kur išėjai. (*Balsai salėje*)

10.26 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 3, 4, 9, 12, 14, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 49, 50 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 36¹, 36², 36³, 36⁴, 36⁵ straipsniais ir 38, 39, 40 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIII-3034(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo straipsniais ir straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIII-3034(2). Svarstymas.

Gerbiami kolegos, prašyčiau dėmesio ir norėčiau siūlyti apibrėžti diskusijos laiką. Siūloma valanda diskutuoti. Ar sutinkate? Jeigu bus trumpiau, kaip J. Razma sako, ar yra norinčių, tai tada ir neišnaudosime tos valandos.

Pranešėja – R. Šalaševičiūtė. Kviečiu. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė du pateiktus projektus, tai yra Vyriausybės, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, parengtą projektą ir Seimo nario R. Karbauskio projektą. Komiteto sprendimas ir pasiūlymai yra tokie: pritarti komiteto patobulintam Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 36¹, 36², 36³, 36⁴, 36⁵ straipsniais ir 38, 39, 40 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektui Nr. XIII-3034(2) (projektas Nr. XIII-3034 sujungtas su Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 36¹, 36², 36³, 36⁴, 36⁵ straipsniais įstatymo projektu Nr. XIII-3135) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 2 komiteto nariai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai buvo Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada. Seimo narė A. Širinskienė perskaitys Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. A. Širinskienė kviečiu į tribūną.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektus: tiek projektą Nr. XIII-3135, tiek projektą Nr. XIII-3034. Pritarė šių projektų esmei ir pagrindiniam komitetui siūlė projektus sujungti dėl projekto Nr. XIII-3135. Balsavome santykiu: 6 – už, 1 – prieš ir 2 susilaikė.

Dėl projekto Nr. XIII-3034 balsavimas buvo taip pat panašus: už – 6, prieš – 2 ir susilaikė 1.

PIRMININKAS. Ačiū. Žmogaus teisių komiteto išvada – A. Navickas. Prašome į tribūną.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Žmogaus teisių komitetas svarstė du kartus, turbūt kaip ir visi. Pirmąjį projektą, kuris tapo pagrindu, mes priėmėme, iš esmės nutarėme pritarti ir siūlome atsižvelgti į Teisės departamento ir E. Žiobienės pastabas. Vis dėlto Žmogaus teisių komitetas buvo nusprendęs nesvarstyti R. Karbauskio pastabų dėl projekto dėl to, kad, mūsų įsitikinimu, tai sukeltų tik didesnę sumaištį, nes mes nematėme galimybių šiuos du projektus sujungti. Kaip suprantu, kiti komitetai matė, tai čia jau turbūt vadovausimės tais sprendimais. O šiaip mes bendru sutarimu pritarėme L. Kukuraičio projektui, o kitą projektą, balsavus 6 už, prieš 1, nutarėme atmesti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar J. Džiugelis yra salėje? J. Rimkus. Prašom. Neįgaliųjų teisių komisija.

J. RIMKUS (LVŽSF). Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisija, kaip papildoma komisija, 2019 m. vasario 5 d. svarstė įstatymo projektą Nr. XIII-3135. Sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui įstatymo projektą atmesti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Europos teisės departamento prie Teisingumo ministerijos pastabas. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau diskusija. Kviečiu diskutuoti Seimo narį R. J. Dagį.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, svarstome iš tikrųjų labai svarbų įstatymą, sukėlusį labai daug emocijų ir diskusijų mūsų visuomenėje. Tikrai tiek Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto Šeimos ir vaiko gerovės pakomitetas darė ne vienus klausymus, komitetas darė klausymus, taip pat Teisės ir teisėtvarkos komitetas darė atskirus klausymus. Kaip tik tai liudija, kad tas klausimas iš tikro yra labai svarbus. Svarstant komitete buvo ieškoma kompromisų ir dėl daugelio vietų kompromisai buvo rasti. Bet aš norėčiau pasakyti pagrindinius vykstančius prieštaravimus ir apskritai, kokios nuostatos išsigrūnino. Susikerta du požiūriai.

Vienas požiūris yra tas, kad yra manoma, kad valstybė turi teisę gana plačiai intervencijai į vaikų auklėjimą ir pateikti savo supratimą, kaip juos auklėti, taip, kaip supranta pareigūnai, valstybė žino geriau kaip plačiau prasme auklėti savo vaikus.

Ir kitas požiūris, kuriam atstovauju aš. Manydamas, kad šeima vis dėlto yra mūsų valstybės pagrindas ir liks juo visą laiką, matydamas, kad 98 % šeimų tikrai susitvarko su savo problemomis, aš linkęs labiau tikėti šeimomis ir daryti poveikį intervencijai iš valstybės pusės kuo mažesni. Todėl iš esmės bet kokie neapibrėžtumai arba skirtingi traktavimai, arba pagreitinti mechanizmai neturėtų atsirasti šiame įstatyme. Beje, lygiai taip pat laikaisi tos pačios nuostatos, kad vaikas yra neatskiriama šeimos dalis ir negali būti diskutuojama už jos konteksto. Nebent išskirtinis atvejis, kai susidaro kokio *force majeure* situacija, tada mes įsikišame su savo turimais instrumentais. Todėl visas įstatymas turi būti pagalbos įstatymas, nes tai yra mūsų tikslas, kad vaikų nebūtų perkirstymo sistemoje, bet ne jų atsirastų...

Deja, tie požiūriai yra skirtingi. Vaikus globojančios organizacijos, daugelis tarnybų, (...) bendruomenė atstovauja kitam požiūriui. Pagal savo supratimą, savo pasaulėžiūrą jie norėtų, kad būtų taip tvarkomos mūsų šeimos ir taip auklėjami vaikai. Čia yra turbūt tokie baziniai išsiskyrimai. Paskui, jau konkrečiai diskutuojant dėl įvairių įstatymų, atsiranda tokių neapibrėžtumų arba tokių nesutarimų.

Aš pradėsiu galbūt nuo to, iš tikrųjų ačiū, vis dėlto pavyko pasiekti, nuostatą suderinti su dauguma komiteto narių, kad psichologinis smurtas ir neturtas yra atskirtas. Psichologiniu smurtu nebus laikomos pastabos vaikui auklėjimo proceso metu, kas dabar įstatyme faktiškai, pažodžiui traktuojant, taip gali būti suprasta ir kai kurių yra suprantama. Neturtas nebus nepriežiūra ta prasme, jeigu tėvai stengiasi dėl vaikų, viską padaro, bet jie neturi pakankamai pajamų ir neatitinka tam tikrų standartų.

Išlieka dar viena esminė nuostata, dėl kurios nerastas iki galo sutarimas ir šiandien mes balsuosime, tai dėl saugumo sąvokos tuo atveju (pabrėžiu – tik tuo atveju), kai ekstra ateina tarnybos ir reikia paimti vaikus iš pavojingos vaiko gyvybei ir sveikatai aplinkos. Saugumo sąvoka niekur neapibrėžta ir tai yra subjektyvus traktavimas. Čia, mano galva, yra gana pavojinga, ir dauguma tėvų organizacijų, kurios irgi palaiko, ir ekspertai, šeimų, tėvų organizacijos palaiko būtent šią poziciją, kad iš principo tuo atveju subjektyvių traktavimų negali būti. Kitais atvejais, kai jau vyksta dialogas, galima psichologinį ar fizinį smurtą... saugumo sąvokas įvesti, bet čia yra principinis dalykas.

Apibendrinamas galiu pasakyti, kad tai yra dabartinis kompromisas, keletas žingsnelių į priekį nuo to, kur mes buvome, bet tikrai dar neišsprendžia visų problemų ir dar turėsime nemažai padiskutuoti, kad mūsų žmonės būtų ramūs, kad valstybė nekuria sistemos kovai su tėvais ir šeimomis. Ačiū.

PIRMININKAS. Kalbės M. Navickienė. Frakcijos vardu jums – iki septynių minučių.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, įstatymas, kurį mes šiandien svarstome, yra ypatingos svarbos. Noriu priminti, kaip mes atsidūrėme ten, kur šiandien esame, kodėl apskritai buvo sugrįžta prie šio įstatymo svarstymo, kodėl buvo registruotos pataisos. Apie tai kalbėjau jau ir anksčiau, apie tai kalbėjo daugelis mūsų frakcijos narių – mes susidūrėme su nekokybišku Vaiko teisių apsaugos įstatymo įgyvendinimu. Ir čia yra keli dalykai.

Pirmas dalykas yra Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos negebėjimas užtikrinti, kad šio įstatymo finansavimas turėtų galimybę užtikrinti paslaugas visoms šeimoms, turėtų galimybę užtikrinti kompetencijas tų žmonių, kurie užsiima vaiko teisių apsauga, kad visas mechanizmas, kurį galėjo leisti įstatymo formuluotės, būtų nukreiptas į pagalbos šeimai mechanizmus, o ne represines priemones. Ir tai nebuvo padaryta ne todėl, kad įstatymas to neleido, o todėl, kad pristigo kompetencijų, politinės valios pakovoti už biudžetą ir už projekto įgyvendinimą.

Mes visi suprantame, kad vaikas yra mūsų ateities pilietis, ir visi – tėvai, mes patys mokomės savo vaikus auginti kiekvieną dieną vis labiau ir labiau laisvus piliečius, nesusaistytus su savo kokiais nors prietarais ar negebėjimu susitvarkyti su krizinėmis situacijomis. Ir mes einame į priekį.

Aš manau, kad šiandieną, kas yra iš tiesų neleistina ir neatleistina, kad mes vis dar matome labai daug noro politikuoti temomis, kurios yra per jautrios, ypač kai mes kalbame apie vaiko teises. Šiandieną matome, kad kai kurie politikai kraunasi politinius bonusus priešindami saugią vaiko aplinką su jo aplinka šeimoje, šeimos gerovę ir vaiko saugumą. Tai yra neleistina, nes vaikas turi būti saugus absoliučiai visose aplinkose, kuriose jis būna, ne tik savo šeimoje, su tėvais, įtėviais, globėjais, tačiau ir ugdymo įstaigose: mokyklose, darželiuose, taip pat ir gatvėse. Visur vaikas turi būti saugus, apie tai ir kalba šitas įstatymas. Ir viską suvesti į tai, kad arba vaikas saugus, arba šeimoms kyla grėsmė, yra labai neatsakingi politiniai debatai.

Manau, kad jau daugelį metų einame geru keliu, vaiko saugumą užtikrinančiu keliu – tiek įstatymais, tiek patys, kaip tėvai, augdami ir mokydamiesi kitaip ugdyti savo vaikus. Šiandien komitete dėl šio įstatymo tobulinimo sutarėme dėl daugelio dalykų. Aš manau, kad mes esame gerame kelyje. Kai paslaugų poreikis atsiranda kaip prioritetas vietoj grėsmių lygių, kai laikinoji priežiūra keičia vaiko paėmimą – tie kompromisai ir buvusios klaidos, buvusių klaidų taisymas duoda rezultatų. Kaip ir minėjau, kaip didelė grėsmė išlieka pavienių politikų noras pelnyti paviršutinius politinius *bonusus*, užuot kalbėjus, kad mūsų šalies bendras tikslas yra, kad visi vaikai augtų saugūs, nepatirtų jokios smurto formos, ir tai mes galime pasiekti.

Sistema turi veikti ne prieš tėvus, o su tėvais, ir tėvai turi patikėti, kad institucijos, kurios vykdo vaiko teisių apsaugą, užtikrins, kad taip ir būtų, kad nebijotų kreiptis pagalbos, kad nepri-trūktų psichologinių konsultacijų, kad būtų užtikrinama, kad pagal kiekvieną krizės lygį, kuris ištinka šeimoje, žmonės gali atsiremti į institucijas, o ne būti sukaustyti baimės.

Kaip to pasiekti? Per užtikrinimą, kad įstatymų projektai yra įgyvendinami tinkamai, ir čia nereikia dangstyti sąvokomis, dangstyti politinėmis sąvokomis, reikia kalbėti apie tai, kaip mes visi galime kontroliuoti, kad ši kartą su dabartinėmis formuluotėmis, kurios bus priimtose ir pasiektos kaip kompromisas arba balsavimo būdu, būtų įgyvendinami tinkamai.

Ar aš matau šiandien politinę lyderystę, kad galėčiau jaustis rami? Ne, nematau. Ar aš matau norą iš ministro užtikrinti tinkamą finansavimą šiam projektui įgyvendinti? Ne, nematau. Ar nėra galimybės, kad net ir priėmę šitą įstatymo projektą mes pamatysime, kad jo įgyvendinimas baigiasi fiasko? Taip, matau tokią galimybę. Ir lygiai taip pat matau iššūkį, kad mes visi kolegose Seime užtikrintume ne politikuodami, o darydami politinę šio įstatymo projekto įgyvendinimo kontrolę pasiektume rezultatų, kad mes atkurtume tą pasitikėjimą tarp visuomenės ir institucijų. Ir čia jau kalbama ne apie pavienes sąvokas. Čia kalbama apie kiekvieno iš mūsų atsakomybę, kalbėjimą ne to, ką nori girdėti visuomenė, atliepti ir nuraminti, maskuojant, kaip aš sakau, pudruojant nosį, kai reikėtų iš esmės daryti dirbtinį kvėpavimą, bet siekiant to, kad vaikai nepatirtų Lietuvoje jokios smurto formos ir būtų saugūs. Mes visi savo šeimose linkime savo vaikams saugumo, būti atsargiems, būti saugiams. Aš manau, kad kiekvienas Lietuvos vaikas to nusipelnė. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu diskutuoti Seimo narį P. Urbšį.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, Vaiko teisių apsaugos įstatymas dėl mūsų politinių ambicijų ir aistrų ne kartą buvo pervadintas vaikų mušimo, vaikų nemušimo, galų gale jis tapo vaikų atėmimo įstatymu. Mūsų politinėse batalijose vaikų smurto tema kai kam tampa politinio *piaro* dalimi. Mes čia, Seime, esame pasiskirstę į kelias stovyklas. Vieni mano, kad vaiko saugumu geriausiai gali pasirūpinti valstybė ir jos paskirtas globėjas, kiti mano, kad valstybės prievarta vardan vaiko saugumo turi tapti ne taisykle, o išimtimi. Mes visi pripažįstame, kad smurtas prieš vaiką mūsų valstybėje yra didžiausia gėda mums visiems. Bet kodėl į šią problemą žiūrime tik per siaurą savo interesų taikklį? Kodėl iki šiol mes neturime išsamių studijų, kurios apibrėžtų tos problemos gilumines priežastis? Iki šiol niekas nerenka ir nesistemina, ir neanalizuoja informacijos apie aplinką, kuri yra nesaugiausia vaikui. Ar daugiau prieš vaiką smurtauojama biologinėse šeimose, kurios grįstos santuoka, ar tik bendru sugyvenimu, mes nežinome.

Anuomet teko kreiptis į Generalinę prokuratūrą ir paklausti, ar ji neveda tokios statistikos, nes būtent ten pradedami ikiteisminiai tyrimai artimoje aplinkoje. Deja, tokios informacijos nėra. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje nėra. Jeigu mes patys nežinome, kokia saugiausia aplinka yra vaikui, tai kaip mes jį galime ginti nuo smurto? Kodėl Jungtinių Amerikos Valstijų mokslininkams rūpi, kaip jaučiasi vaikai, atskirti nuo tėvų, prie Meksikos sienos? Jiems rūpi, kaip jaučiasi nelegalių migrantų vaikai. Kodėl Lietuvoje nei valstybinės institucijos, nei mokslo bendruomenės, nei vyriausybės organizacijos neinicijavo tokių tyrimų dėl prievartinių veiksmų Lietuvos vaikų atžvilgiu? Norėtusi, kad galų gale mes išvaduotume vaikus nuo pačių savų siaurų interesų, kad mes į tą problemą pradėtume žiūrėti grynai iš vaiko pusės, nes, man atrodo, mes galime priimti daug sąvokų, daug įstatymo pataisų, bet jeigu mūsų valstybėje vyraus arba nusikalstamas institucinis abejingumas, arba nusikalstamas institucijų veiklumas, mes šitos problemos neišsprėsime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Frakcijos vardu kalbės D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Mieli kolegose, norėčiau atkreipti dėmesį į keletą esminių principų, kuriais remdamiesi mes turime priimti sprendimus, kurie būtų geriausi Lietuvos vaikams ir Lietuvos šeimoms. Aš manau, kad visi vieningai galime sutarti, jog nekvestionuotina, kad geriausia vieta vaikui augti yra šeima, – rūpestinga, mylinti, užtikrinanti visapusišką vaiko saugumą. Lygiai taip pat vaikas yra žmogus, turintis prigimtines teises, kurios neturi, negali būti pažeidžiamos jokiomis aplinkybėmis ir jokių asmenų, nepriklausomai nuo to, kokiais ryšiais šie asmenys susiję su vaiku.

Labai norėčiau, kad nebūtų vartojamos demagogiškos sąvokos, kai yra bandoma pasakyti, jog uždraudimas smurto prieš vaiką kažkoku būdu padaro nusikaltėliais, potencialiais nusikaltėliais visas Lietuvos šeimoms. Taip nėra. Lygiai taip pat kaip Baudžiamasis kodeksas nepadarą potencialiais nusikaltėliais visų Lietuvos žmonių, bet mes aiškiai ir nedviprasmiškai pasakome, kokios veikos yra draudžiamos, neleidžiamos, darančios žalą visuomenės saugumui, viešajam interesui ir taip toliau. Lygiai taip pat ir čia, šiame įstatyme, po labai ilgų ir sunkių derybų, diskusijų, klausimų, svarstymų buvo sutarta, kokie veiksmai draudžiami prieš vaiką, kokios yra smurto formos, kas yra tas smurtas, kodėl jis turi būti uždraustas.

Ir lygiai taip pat šiame įstatyme įtvirtinome valstybės prievolę, pareigą padėti šeimoms, suteikti joms reikalingą pagalbą savarankiškai pasirūpinti savo vaikais ir užtikrinti visus jų interesus, poreikius, įskaitant ir bazinį vaiko poreikį, – saugumą. Teko būti stažuotėje, komandiruotėje Suomijoje, kur netgi kalbant apie švietimo sistemą labai aiškiai buvo atkreiptas dėmesys, kad ir vaiko pažymiai tiesiogiai priklauso nuo saugumo, kad jeigu vaikas yra nesaugioje aplinkoje, negalime tikėtis jo gerų pasiekimų, negalime tikėtis, kad jis įgyvendins savo gebėjimus, kad jis bus kūrybiškas, kad jisai kažko pasieks šiame gyvenime. Lygiai taip pat tai eina per visas kitas sritis.

Aš labai norėčiau, kad, svarstydami šias pataisas, mes atkreiptume dėmesį į jų objektyvius argumentus ir į faktus ir atsiribotume nuo emocijų, nuo sąmokslų teorijų, kurių per pastaruosius kelis mėnesius mes iš tiesų turėjome apščiui. Aš, atsidūrusi tam tikra prasme smaigalyje dalies tų sąmokslų teorijų, galiu savo kailiu tą, ką patyriau, patvirtinti, kad iš tiesų yra baisu, kai užuot kalbėjus apie tai, kad negalima supriešinti vaiko interesų ir šeimos interesų, nes kiekviena normali, mylinti, rūpestinga šeima nori, kad jos vaikas būtų saugus, todėl neprieštarauja vienas kitam pagalbos šeimoms teikimas ir vaiko saugumo užtikrinimas, šalia to, kažkodėl teko išklaudyti šmeižtą, kad aš tariamai gavau pinigines naudas iš užsienio valstybės – Norvegijos Karalystės, kad tariamai prastumčiau įstatymą, už kurį balsavo, išskyrus A. Maldeikienę, vieningai visas Seimas, nes mes turėjome politinės valios pasakyti, kad užtenka vaikų šeimose nužudymų, nes tai nesuderinama su mūsų valstybės vertybėmis, su mūsų visų vertybėmis.

Man labai gaila matyti, kad šalia to, kad mes neturime nė vieno įrodyto atvejo, kad vaikai buvo atimti be pagrindo, kad vaikai buvo pagrobti ar kad vaikai buvo kažkur perduoti, mes turime kitus faktus, kad 2018 metai buvo vieninteliai metai Lietuvos istorijoje, kai šeimose nebuvo nužudytas nė vienas vaikas. Kai 2017 metų tiek vasario mėnesį, tiek rugsėjo mėnesį mes pademonstravome politinę vienybę ir pasakėme, kad vaikas turi būti saugus visose aplinkose ir visomis aplinkybėmis ir kad mes turime suteikti pagalbą ten, kur ji yra būtina, visuomenė gavo šitą žinutę ir 2018 metais visos vaikų gyvybės buvo išsaugotos.

Po šitų kelių mėnesių draskymosi, panikos kėlimo, neatsakingo kai kurių politikų panikos skleidimo, sąmokslų teorijų skleidimo, melo iš šmeižto mes pradėjome 2019 metus turėdami vieną mažylį, ištiktą komos, ir vieną mažylį, jau nužudytą. Pasibaigė gyvybių išsaugojimo laikotarpis. Aš nežinau, ar kai kurie asmenys prisiims asmeninę atsakomybę už tai, ką jie savo rankomis padarė, bet mes tikrai turėtume savo rankomis neleisti daryti toliau kitų tokių nusikaltimų. Todėl labai prašyčiau balsuojant už pataisas ir pasiūlymus (kai kurie iš jų yra iš tiesų kompromisiniai) pirmiausia atsižvelgti į tai, kad mūsų visų interesas, kad kiekvienas vaikas galėtų saugiai ir laimingai augti šeimoje, kuri juo saugiai ir tinkamai rūpinasi.

Beje, paskutinis trumpas komentaras, jei dar spėju. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Civiliniame kodekse saugumo sąvoka yra plačiai vartojama ir niekam iki šiol nekėlė jokių abejonių. Net, noriu patikslinti, dviejuose konkrečiuose Civilinio kodekso straipsniuose, kuriuose būtent kalbama apie vaiką, apie laikinosios globos ir rūpybos nustatymą, apie kitus vaiko poreikius, yra minimas vaiko saugumas be jokių papildomų apibrėžimų. Taigi neišradinėjame dviračio ten, kur jo nereikia.

Dar kartą jūsų prašau: nesupriešinkime vaiko ir šeimos ir pagalvokime apie tai, kad kiekvienas vaikas turi teisę į saugią, laimingą vaikystę šeimoje.

PIRMININKAS. Kviečiu diskutuoti Seimo narį V. Rinkevičių.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šiuo projektu vaiko teisės srityje turbūt žengsime žingsnį į priekį, tačiau šeima ir vaikai yra neatskiriami dalykai ir vien kalbėti apie vaiko teises, nekalbant apie šeimą, turbūt irgi negalima. Todėl nekalbėsiu bendromis frazėmis, o noriu konkrečiais faktais.

Praėjusių metų lapkričio 1-ąją – per Visų Šventųjų dieną į vieną jauną šeimą atvažiavo policija su vaiko teisėmis, areštavo šeimos tėvą, išvežė į areštinę, uždarė dviem paroms pagal gautą anoniminį skundą, skambutį, kad vaikas yra skriaudžiamas šeimoje. Jūs suprantate, ką reiškia laisvės atėmimas dviem paroms. Tai turbūt didžiulė trauma ir šeimai, tuo labiau kad šeima labai mylinti vaikus, visiškai nevartojanti alkoholio ir, na, gal tik tiek, kad turėjo gal ne konflikta, o nepasitenkinimą iš kitų šeimų, kurios vartojo alkoholį, bet ta šeima su jomis nesusidėjo ir kartu *ne-*

baliavojo ir taip toliau. Grįžus po dviejų parų iš areštinės tėvui kelis mėnesius apribojamos teisės bendrauti su vaikais, ateina ir Kalėdos, visos šventės. Kreipiausi į ministrą L. Kukuraitį, į prokuratūrą, į kitus paaiškinti faktais, kodėl, už ką ir kaip. Man įdomu, kad ministras buvo irgi kažkaip tam abejingas. Jeigu taip patį ministrą dviem paroms uždarytų, jeigu gautų kažkas ar policija skundą, kad jo šeimoje yra skriaudžiami vaikai, tai išėjęs po dviejų parų, aš manau, jis kitaip kalbėtų. Šiuo atveju, aišku, jeigu eilinis kaimo gyventojas, tai jam gal ir ne taip įdomu, kas ten vyko. Po to šeima kreipėsi į teismą, buvo panaikinti visi apribojimai, panaikinti bet kokie kaltinimai, pasirodė, kad skambutis buvo neteisingas, kaip čia pasakyti, jis buvo visiškai... na, negalima dabar įrodyti, kad tai buvo kerštas, bet buvo pateikta visiškai neteisinga ir klaidinga informacija. Šeima gyvena ir dabar nežinioje, baimėje, nes nežino, sako, mes nežinome, kada vėl gali taip atsitikti iš naujo ir mane, tėvą, gali dviem paroms uždaryti, jokios apsaugos nėra. Labai gaila, kad ir šiuo projektu mes tos problemos nesprenžiamo. Mes kalbame apie vaikus, bet apie šeimą ne. Įsivaizduokite šeimos situaciją, kai mylintis tėvas atskiriamas nuo vaikų, neleidžiama kelis mėnesius susitikti su savo vaikais. Tokio gyvenimo iš tikrųjų nelinkėčiau niekam iš jūsų, nei sau, nei niekam tokio gyvenimo ir tokių įvykių. Labai norėtusi, kad čia būtų į tai atsižvelgta, nes kol kas nematau, kad būtų apsauga nuo tokių anoniminių melagingų pranešimų ir nuo sankcijų tėvams pagal tuos pranešimus. Todėl prieš balsuojant už šį projektą dar reikės pagalvoti.

PIRMININKAS. Kviečiu diskutuoti Seimo narį P. Gražulį. Jo nėra. Kviečiu Seimo narį M. Puidoką.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, aš esu tvirtai įsitikinęs, kad Lietuvos Respublika yra ta valstybė, kuri geba pasirūpinti savo šeimomis, ta valstybė, kuri geba pasirūpinti savo vaikais. Mes matome tokį pavyzdį visiškai netoliese, Lenkijoje, kur yra tikrai vertybinis stuburas ginti šeimas, ginti savo mažuosius piliečius tiek vidaus politikoje, tiek ir užsienio politikoje, kai reikia priimti stiprius, svarbius ir vertybinius sprendimus. Pritariu kolegai R. J. Dagiui, tai aiškus vertybinis pasirinkimas. Esu įsitikinęs, jog kiekvienos politikos ašis turi būti pilietis, trumpai tariant, kiekvienas sprendimas yra vertas dėmesio tik tuo atveju, jei jis duoda daugiau naudos nei žalos visuomenei ir piliečiui. Būtent iš tokios perspektyvos vertinau vaiko teisių apsaugos reformą. Proporcingumo arba protingumo kriterijai, kurie yra visoje mūsų teisinėje sistemoje, reikalingi ir čia. Jie būtent ir reiškia tai, ką aš ką tik įvardijau. Paimti vaikus, priimant atsakingus sprendimus, iš narkomanų šeimų, kai gresia pavojus jų gyvybei, bet nepaimti vaikų iš gerų šeimų už menamus nusižengimus yra sprendinys, kurio šiandien ieškome mes visi.

Subūriau ekspertų darbo grupę dėl įstatymo pataisų ir jų parengtų pataisų pagrindu buvo registruotas Seimo nario R. Karbauskio pataisų projektas. Šiame projekte esančios pataisos yra geros, reikalingos ir nuoseklios. Būtent šis projektas ir jame esančios pataisos turėjo būti bazinės, bet Socialinių reikalų ir darbo komitete buvo nueita kiek kitu keliu. Aš su savimi turiu lentelę, nes kaip mokslininkas visą laiką mėgdavau atlikti lyginamąją analizę. Čia yra Laisvos visuomenės instituto atlikta lyginamoji analizė. Joje matome palygintus tris projektus: Seimo nario R. Karbauskio, Socialinių reikalų ir darbo ministerijos ir jungtinį projektą, kur buvo sujungti du projektai per svarstymus komitete. Ir ką gi mes matome?

Netgi jungtiniame projekte iš 19 svarbių pataisų, apsaugančių šeimą ir vaikus, visiškai įgyvendintos yra vos šešios pataisos. Aš perskaitysiu trumpai pagrindines: neteisėtas vaiko paėmimas yra psichologinis smurtas (R. Karbauskio pataisose taip, abiejuose kituose pataisų projektuose ne); vaiko interesai apima gyvenimą šeimoje ir giminystės ryšius (R. Karbauskio projekte taip, Socialinių reikalų ir darbo komiteto ne); pareiga informuoti tėvus apie vaiką, kad renkama informacija (R. Karbauskio projekte taip, abiejuose kituose projektuose ne); nesant pavojaus ikimokyklinukas gali pabūti vienas (R. Karbauskio projekte taip, abiejuose kituose projektuose ne); priversinis nelygiavertis tėvų bendradarbiavimas su pareigūnais (R. Karbauskio projekte ne, abiejuose kituose projektuose, net galutiniame projekte irgi ne, bet ministerijos projekte taip); perteklinis šeimos vertinimas, kai vaikas yra nesaugioje aplinkoje, kuri yra kita nei jo gyvenamoji vieta (R. Karbauskio projekte ne, abiejuose likusiuose projektuose taip); proporcingumo principas vaiko paėmimo atveju, apie kurį aš čia daug kalbėjau (R. Karbauskio projekte proporcingumo principas

yra, bet jungtiniame projekte tik iš dalies, o ministerijos projekte jo nėra visai); yra aiškus baigtinis vaiko paėmimo iš šeimos pagrindų sąrašas (R. Karbauskio projekte taip, abiejuose likusiuose projektuose ne); galima skubiai paimti vaiką iš šeimos, kai kyla pavojus saugumui, nors nekyla pavojaus gyvybei ar sveikatai (abiejuose projektuose taip, R. Karbauskio projekte ne).

Aš manau, pateikiau labai daug pavyzdžių, kurie rodo, kad tas projektas, kuris yra nuoseklus, kuris nepadarė iš mūsų sprendimų prieštaravimų mišrainės, ir turėtų šiandien būti priimtas. Kviečiu Seimą atsižvelgti į visuomenės balsą ir balsuoti ne už jungtinį Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektą, bet būtent už pilną, už nuoseklų, kuris suteikia šeimoms ir vaikams saugumą, kuris sprendžia esmines problemas, kuris nuramina aistras visuomenėje, nes tos aistros (taip, teisi ir opozicija) kilo tiek dėl visų šitų trūkumų poįstatyminiuose aktuose, tiek dėl...

PIRMININKAS. Laikas!

M. PUIDOKAS (LVŽSF). ...įstatyme paliktų erdvių interpretacijoms, bet taip pat kilo ir dėl kompetencijų stokos, ir dėl to, kad sistemoje...

PIRMININKAS. Laikas!

M. PUIDOKAS (LVŽSF). ...trūko 500 darbuotojų. Taigi dar sykį kviečiu kolegas būti atsakingus ir nuraminti visuomenėje kilusias aistras savo sprendimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu diskutuoti Seimo narį J. Oleką.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, diskutuojame labai jautrų, svarbų klausimą. Grįždamas šiek tiek į istoriją, priminsiu, kad mes pradėjome svarstyti šituos įstatymus ir dabar galiojantį po didelių, tragiškų netekčių, kai šeimose buvo nužudyti mažamečiai vaikai.

Išgirdę ir kolegų pasisakymuose tam tikrus atvejus, kada iš šeimų buvo paimti lyg ir neteisėtai ar be pagrindo vaikai ar izoliuoti tėvai, mes turime kitą problemą – valstybės per didelį kišimąsi į šeimą. Todėl šiandien svarstome komiteto parengtą, kaip suprantame, tam tikra prasme kompromisinį variantą, variantą, kai mes girdime šeimų balsą, tačiau girdime ir žinome vaiko balsą. Čia kolegos kalbėjo apie kiekvieną Lietuvos pilietį, apie kiekvieną nuo gimimo, nuo mažo vaiko, mažo piliečio, kuris taip pat turi tas pačias teises, kaip ir suaugęs, subrendęs ar gal kiek ir sentelėjęs. Todėl mes turime kalbėti ne apie kažkokį linčo, violetinį ar politikų teismą, bet mūsų požiūrio fiksavimą į vaiko galimybę augti saugiai.

Vienintelė turbūt ta riba, apie kurią mes diskutuojame ir kalbame, ir galbūt kiek nors nesutariame, yra vaiko saugumas, bet, kaip kolegė apibrėžė, paminėjo, kad Civiliniame kodekse saugumo sąvoka jau yra apibrėžta. Jau mes turėtume kalbėti apie tai, kad galbūt, kai mes kalbame: valstybė ar šeima? – mes stovime šeimos pusėje, bet kai mums reikia pasirinkti, šeima ar vaiko gyvybė, aš, nors ir būdamas daugiavaikės šeimos tėvas, nors ir auginu visą būrį anūkų, vis dėlto turiu sutikti, kad mes turime būti vaiko pusėje. Ir kokia skaudi bebūtų ta klaida mūsų vaiko teisių... ar policijos, ar kitų, kurie ateina į pagalbą šeimai ir vaikui, turbūt vis dėlto yra geriau nukentėti suaugusiam šeimos nariui (tai šiek tiek persiduoda psichologiškai ir vaikams), bet neprarasti vaiko. Vaiko gyvybė, vaiko saugumas turėtų būti didžiausia vertybė.

Taigi aš dar kartą sakau, kad sutinku, gerbiamasis Viktorai, su pačiu, kad taip skaudu, taip neteisinga, jeigu neteisėtai izoliuotas vaikas ar tėvas, bet dar skaudžiau ir dar baisiau, kai mes šiek tiek ne į tą pusę – ir prarandame vaiko gyvybę. Todėl kviečiu tam sutarimui, kuris, kaip suprantu, pats komitete nedirbu, Socialinių reikalų ir darbo komitete... Priimkime tas dabar sutartas pataisas ir nerodykime vėl, kuris čia politiškai galingesnis, kad balsavimu, vienu ar kitu balsu perlaušime.

Geriau susitinkime kartu dėl įstatymo įgyvendinimo, nes tie pavyzdžiai, apie kuriuos jūs dabar kalbėjote ir pateikėte, ir patys minėjote: ministro nepasirengimas, ministro tarnybų nepriežiūra, finansavimo neskyrimas, pakankamų mokymų nebuvimas... Tik priėmę įstatymą mes keletą kartų buvome į Socialdemokratų frakciją pasikvietę ministrą. Mes kalbėjome ir apie psichologų pasirengimą dalyvauti ir būti. Apie Vaiko teisių tarnybos žmonių parengimą ir subūrimą. Čia yra įgyvendinimo dalykai, kuriuos mes žymiai daugiau prižiūrėdami turėtume padaryti tokius, kad jie nebūtų neprofesionalūs, neteisingi, neatsižvelgiantys į šeimų vertybes ir jų pageidavimus.

Todėl aš kviečiu dar kartą bandyti surasti kompromisą ir pritarti šitam jungtiniam projektui, ir prisiimti atsakomybę prižiūrėti dėl tinkamo įstatymų įgyvendinimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Kviečiu R. Šalaševičiūtę atgal į tribūną. Svarstysime projektą.

Gerbiami kolegos, gal galime sutarti iš karto, kad dešimt pritariančių, kad būtų svarstomos pataisos, turime? (*Balsai salėje*) Ačiū.

Toliau posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotojas R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiami kolegos, gerbiamoji komiteto pirmininke, dėl 1 straipsnio yra gautas Seimo nario R. J. Dagio pasiūlymas. Kolega R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Dėl šio klausimo diskutuosime kitoje vietoje, šioje vietoje, kur parašyta, kadangi taip suredaguota, aš pritariu tam nepritarimui, nes kitaip komitetas suredagavo visą įstatymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas nepritarė, ir jūs sutinkate su tuo.

Taip pat yra gautas R. Šarknicko pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. R. Šarknickas?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip, aš sutinku.

PIRMININKĖ. Sutinka su komiteto pozicija. R. Karbauskis teikia pasiūlymą dėl sąvokos „smurtas prieš vaiką“. Komiteto pozicija yra pritarti, įrašant „fiziniam ir psichiniam saugumui“. Norinčių kalbėti nėra.

Taip pat yra smurtas prieš vaiką, taip pat ta pati sąvoka, kurią komitetas suredagavo. Ar galime tą pasiūlymą priimti? Galime.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gal galiu aš, pirmininke, paaiškinti?

PIRMININKĖ. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Tiesiog išvadų rengėjai ir komitetas apsisprendė visais atvejais prie sąvokų, kur yra saugumas, pridėti Seimo nario R. Karbauskio siūlymą „fizinis ar psichinis saugumas“ ir toliau per visus straipsnius bus įtvirtinta ta pati nuostata. Tokia komiteto nuomonė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Sutariame bendru sutarimu. R. J. Dagys – vaiko laikinoji priežiūra. R. J. Dagio pasiūlymas. Prašom, kolega. 13 sąvoka.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Pasiūlymo esmė yra ta, kad vietoj sąvokos „vaikui saugi aplinka“, kadangi to saugumo supratimas, priešingai, negu kolegos kalba, nėra niekur apibrėžta sąvoka ir ji vartojama kaip žodinė sąvoka... Šiuo atveju mes kalbame apie teises procedūras, susijusias su vaiko paėmimu. Vaiko paėmimas yra trauma. Mes manome, kad vaiko raidos... vietoj to siūlyti vartoti sąvoką „vaiko raidos svarbiausiųjų poreikių tenkinimas“, kad tai būtų aiški sąvoka, apie ką mes kalbame. Tokia buvo pasiūlymo esmė. Komitetas tam nepritarė, nuomonės išsiskyrė, siūlau už tai balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas nepritarė todėl (komiteto argumentai), kad pasiūlymu yra išplečiamos vaiko laikinosios priežiūros funkcijos. Kadangi šiuo atveju tėvų teisės nėra ribojamos, tad tėvams lieka pareiga patiems užtikrinti svarbiausius vaiko raidos poreikius.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti dėl pasiūlymo nėra. Balsuojame dėl R. J. Dagio pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. (*Balsai salėje*) R. J. Dagio (*R. Šalaševičiūtė: „...grupės narių.“*) ir grupės kitų Seimo narių. (*R. Šalaševičiūtė: „Taip.“*) Balsuojame už R. J. Dagio ir grupės Seimo narių pasiūlymą į sąvoką „Vaiko laikinoji priežiūra“, siūlančią vaiko raidos svarbiausiųjų poreikių tenkinimą, įrašyti žodžius išbraukiant „vaikui saugią aplinką“.

Balsavo 85 Seimo nariai: už pasiūlymą 16, prieš – 30, susilaikė 39. Pasiūlymui nepritarė.

R. J. Dagio pasiūlymas pakeisti 1 straipsnio 6 dalį. Kolega minėjo, kad atsiima šitą pasiūlymą.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKĖ. Dėkojame. A. Širinskienės pasiūlymas dėl 1 straipsnio 4 dalies. Kolegė atsiėmė jau komiteto posėdžio metu. Dėkojame. 1 straipsnį aptarėme.

2 straipsnis. R. J. Dagio pasiūlymas papildyti nauju 3 straipsniu. Kolega, norite komentuoti ar sutinkate su komiteto?..

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Sutinku.

PIRMININKĖ. Pritarta iš dalies. Komiteto pirmininkė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komiteto nuomonė buvo pritarti iš dalies, kadangi buvo patikslinta šita sąvoka, mes taip ir apsisprendėme, ir Seimo narys su tuo sutinka.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolegos, pritariame iš dalies komiteto pozicijai. R. Šarknickas – pakeisti projekto 2 straipsnį. Komitetas siūlė pritarti iš dalies. R. Šarknickas?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip, pritariu.

PIRMININKĖ. Sutinka. Komiteto pirmininke, norite komentuoti?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Nenoriu, nes pritarėme iš dalies.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti iš dalies?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Taip.

PIRMININKĖ. Galime pritarti. Seimo nariai D. Šakalienė ir A. Sysas pateikė pasiūlymą, kuris įregistruotas vasario 11 dieną, pagal Statutą svarstyti negalime, svarstysime tik priėmimo stadijoje, nes nepraėjo 48 valandos.

Kitas pasiūlymas. Seimo narys R. J. Dagys – pakeisti 3 straipsnio 4 punktą. Sąvoka „nepriežiūra“, komitetas pritarė iš dalies.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Iš principo sutinku su redakcija iš dalies.

PIRMININKĖ. Sutinka su redakcija iš dalies. Dėkoju. 2 straipsnį aptarėme.

3 straipsnis. Seimo narys R. J. Dagys ir grupė jo kolegų pateikė pasiūlymą papildyti nauju 1 straipsniu.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Taip, buvo pasiūlymas, kad šis įstatymas turėtų visas vykdomas... Atsižvelgiant į konstitucinę nuostatą, kad šeima yra pagrindas ir nedalomas vienetas, vaiko teisė augti biologinėje šeimoje. Bet komitetas suredagavo kitaip ir tai redakcijai aš šiuo metu...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Šita redakcija atsirado principuose...

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Šioje stadijoje tikrai pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas apsisprendė ir mes balsavome už tai, kad nuostata dėl vaiko prioriteto gyventi šeimoje atsirado kaip principas, todėl buvo toks mūsų komiteto sprendimas. Seimo narys sutiko.

PIRMININKĖ. Teikėjas sutinka su komiteto pozicija ir neprašo balsuoti. Gerbiamas M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš iš tikrųjų buvau užsirašęs kalbėti dėl 3 straipsnio, bet suprantu, kad komitetas pritarė iš dalies, balsavimo nėra, todėl ir pasisakymų nelabai gali būti. Galbūt palauksiu savo...

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega. Pritariame šiam pasiūlymui, kad komitetas pritarė iš dalies.

Seimo narys R. Šarknickas teikė pasiūlymą pakeisti projekto 4 straipsnį.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Pritariu.

PIRMININKĖ. R. Šarknickas sutinka su komiteto pozicija pritarti iš dalies žodžių „bei emocinius ir socialinius ryšius“ įrašymui. Taip, gerbiamoji pirmininke?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Taip, bet pritarė iš dalies todėl, kad Seimo nario R. Šarknicko konkretus siūlymas buvo ne visai ten, kur priklauso. Posėdžio metu mes apsisprendėme tai perkelti į straipsnio kitą punktą ir išdėstyti truputį kita redakcija. Su tuo Seimo narys sutinka.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Galime tam pritarti? Pritariame.

Seimo narys R. J. Dagys ir jo kolegos siūlė papildyti įstatymo projektą nauju 4 straipsniu. Gerbiamas R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Komitetas atsižvelgė kitaip suredagavęs kitoje vietoje, aš pritariu tai redakcijai.

PIRMININKĖ. Seimo narys sutinka. Galime pritarti komiteto pasiūlymui pritarti iš dalies.

4 straipsnis – R. Šarknicko pasiūlymas. Jis nebuvo svarstytas komiteto metu, nes pirmininkė jau paaiškino, kad yra įrašytas į kitą straipsnį. Tam galime pritarti? Pritariame.

5, 6, 7 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 8 straipsnio papildyti projektą nauju 17 straipsniu yra R. Šalaševičiūtės pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Kolegos, mano pasiūlymas yra dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos darbuotojų, tam tikrų apribojimų priimant juos į darbą, kad tai būtų nepriekaištinga reputacija. Komiteto pritarimas iš dalies yra siejamas su Teisės ir teisėtvarkos ko-

miteto, kaip papildomo komiteto, papildytu mano siūlymu. Prašau pritarti, nes iš tikrųjų neramino kvalifikacija kai kurių, dirbančių su vaikais, ir ne tik Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje, bet ir kitur. Toks pakeitimas, papildymas įstatymo yra reikalingas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kadangi komitetas iš dalies pritarė, teikėja sutinka, galime tam pritariti bendru sutarimu? Galime. 8 straipsnį suderinome.

9 straipsnis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Siūlyta tikslinti, sujungti.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Aš gal patikslinsiu, kodėl mes pritarėme Vyriausybės siūlymui iš dalies. Iš tikrųjų tos nuostatos, kurios nurodomos, ne visos turėtų atsirasti straipsnyje, nes įstatyme mes negalime visko suredaguoti ir sudėlioti. Sutarta, kad dalis Vyriausybės pasiūlymų turėtų atsirasti įstatymų lydimojuose teisės aktuose, kuriuos, jei sėkmingai priimsime įstatymą, ministerija jau rengia.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime tam pritarti. Tai 9 straipsnis.

10 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta.

11 straipsnis. R. J. Dagio pasiūlymas dėl 11 straipsnio. Prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Komitetas pritarė iš dalies, kad mes patikslintume, kokiomis priemonėmis... kada vaikas tikrai paimamas iš tėvų. Aš sutinku su ta redakcija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Karbauskis teikė pasiūlymą dėl šio straipsnio (mes apie tai jau kalbėjome) – „fiziniam ir psichologiniam saugumui“.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). „Psichiniam“ – pataisau.

PIRMININKĖ. Gerbiamoji komiteto pirmininke, prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Taip, toliau čia mes matome ir R. J. Dagio pasiūlymus. Seimo nario R. Karbauskio pasiūlymui pritarta. Kaip minėjau, „fiziniam ar psichiniam saugumui“.

O R. J. Dagio pritarta iš dalies, nes buvo įrašyta „ir“, tiesiog keistina žodeliu „ar“.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime tam pritarti, pritardami R. Karbauskio pasiūlymui ir iš dalies R. J. Dagio, S. Šedbaro ir P. Saudargo pasiūlymams, nes jie analogiški, tik pakeisdami žodelius „ir“, „ar“. Galime pritarti. Dėkoju.

12 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 13 straipsnis. Nėra. 14 straipsnis. M. Navickienės pasiūlymas, ji jį atsiėmė, jo nesvarstome. Seimo nario R. Karbauskio pasiūlymas, reagavimas į pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą dėl sąvokos...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). „Psichiniam ar fiziniam saugumui“, tas pats, pirmininke.

PIRMININKĖ. Tas pats. Komitetas pritarė, galime tam pritarti. Taip pat jo pasiūlymas dėl 2 dalies, ta pati sąvoka „fiziniam ir psichiniam saugumui“.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Analogiškas.

PIRMININKĖ. Taip pat pritarta. Dėl kitos straipsnio dalies R. Karbauskio pasiūlymas – taip pat „fiziniam ir psichiniam saugumui“. Taip pat komitetas pritaria. Tam galime pritarti. Dabar, kolegos, Seimo narė M. Navickienė, R. J. Dagys, G. Skaistė siūlė pakeisti, nauja redakcija išdėstyti 5 straipsnio 3 dalį. M. Navickienė. Prašau.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kviečiame atkreipti dėmesį į tai, kad įvykdžius policijos reformą neliko nepilnamečių vaikų inspektorių, kurie turėtų kvalifikaciją dirbti būtent su vaikais, su nepilnamečiais įvykio vietoje. Tiek ekspertai pabrėžia, kad ta kvalifikacija yra reikalinga, tiek pastarojo laiko mums nerimą sukėlę įvykiai, kur tikrai žiauriai buvo nužudyti vaikai, ir kiti dalykai, kai vyksta šeimoje konfliktai su smurto apraiškomis ir policijai tenka reaguoti, kai atvyksta policininkas, kuris turi kompetenciją dirbti tik su suaugusiais. Manome, kad tikrai yra didelis trūkumas, kviečiame grįžti prie to, kad kompetencija darbo su nepilnamečiais turi būti. Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad šitą siūlymą mes teikiame įsigaliojanti nuo 2020 m. sausio 1 d., tai yra kad būtų laiko parengti tinkamos kvalifikacijos specialistus. Kviečiu palaikyti ir pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto pirmininke.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas pritarė iš dalies. Mes tiesiog suredagavome truputį tiksliau ir ne iš esmės pasiūlymui pritarėme, o iš dalies, bet tai redakcijai, kuri buvo teikta, ir kviečiame pritarti.

PIRMININKĖ. Noriu atsiklausti M. Navickienės. Ar jūs sutinkate su komiteto pozicija pritarti iš dalies? Pritarta iš dalies ir mes kartu su jumis galime tam pritarti.

R. J. Dagys siūlė pakeisti projekto 5 straipsnį ir išdėstyti taip, tai yra reagavimas į pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Kadangi mūsų redakcija beveik ištiesai priimta, ta prasme sutampa su projektu, tai tikrai daugiau negu iš dalies galima. Pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tam pačiam pritaria ir komiteto pirmininkė, kad suderinta ir pritarta iš dalies. Mes, gerbiamieji kolegos, galime tam pritarti. Seimo narys R. Karbauskis teikė pasiūlymą, jam komitetas pritarė iš dalies, tą sąvoką mes jau aptarėme, neprašau. Tačiau vis dėlto norėčiau, kad komiteto pirmininkė komiteto pasiūlymą perskaitytų Seimo nariams.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komiteto pasiūlymas būtų tokios redakcijos: „Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ir jos įgaliotas teritorinis skyrius, nustatęs būtinybę dėl kylančio realaus ir tiesioginio pavojaus...“, mes „būtinąjį reikalingumą“ siūlome pakeisti į „būtinybę“, kadangi iš tikrųjų toliau bus ir Seimo narių A. Syso, D. Šakalienės pasiūlymas, kuriam kaip komitetas pritarėme. Todėl tiesiog atlikome paprastą redakciją – „būtinąjį reikalingumą“ pakeitėme į „būtinybę“. Siūlau pritarti, nes taip yra teisiškai geriau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, norinčių... R. J. Dagys nori dėl šito kalbėti? Ne. Galime pritarti šiai formuluotei? Galime ir pritariame komiteto formuluotei.

Seimo nariai R. J. Dagys, S. Šedbaras, P. Saudargas teikė pasiūlymą pakeisti projekto 36 straipsnio 4 dalį – išbraukti žodį „saugumui“. Gerbiamas Rimantas.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mes ateiname prie vienu esminių dalykų. Čia buvo daug kalbama, kad sąvoka „saugumas“ yra kodekse vartojama, bet ji niekaip nėra apibrėžta, tai yra daugiau suvokimo klausimas, kas yra saugumas. Tai gali būti labai plati sąvoka, skirtingai traktuojama nuo nacionalinio iki kitokio saugumo ir neaišku, kuo pareigūnas vadovausis, kaip jis tą saugumą suvokia, iš aplinkos ar dar kokių kitų dalykų. Tai subjektyvus faktorius. Kalbame apie tą atvejį ir tą procedūrą, kai ateina žmonės, gavę signalą, ir turi priimti sprendimą, paimti vaiką ar ne, netyrinėję daug jokio atvejo. Tiesiog mato ir turi spręsti, ar yra pavojus vaiko gyvybei ir sveikatai.

Kiek mes diskutavome su visais ekspertais, faktiškai kokių nors kitokių apibrėžimų šiuo klausimu arba kokių nors atvejų, kad netilptų į pavojų sveikatai ir gyvybei, nėra, bent jau nebuvo pasakyta. Bet tokios neapibrėžtos sąvokos nurodymas prie pagrindų, pateisinančių valstybės institucijų intervenciją į šeimą, sukuria prielaidas valstybės institucijų neadekvačiai, neproporcingai intervencijai ir šeimoms nesaugumo jausmą.

Jeigu mes paliksime šeimoms nesaugumo jausmą, tai tada nori nenori nuteiksime jas prieš valstybę. Mes siekiame šituo įstatymu, kad žmonės matytų, kad yra pagalbos įstatymas, o ne grėsmių jiems įstatymas, subjektyviai pareigūnų traktuojamas. Todėl siūlau šitoje vietoje saugumo neaiškios sąvokos atsisakyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komiteto nuomonė. Komitetas buvo apsisprendęs pritarti Seimo nario R. Karbauskio siūlymui įrašyti „fizinis ar psichinis saugumas“ ten, kur yra nuostata „saugumas“. Todėl komitetas, laikydamasis savo principinės pozicijos, dėl ko buvo susitarta, ir nepritarė Seimo narių R. J. Dagio, S. Šedbaro ir P. Saudargo pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už R. J. Dagio ir kolegų pasiūlymą nori kalbėti A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tikrai šiandien nemažai kolegų pasakė tas abejones ir nuoskaudas ne dėl vaikų, o dėl tėvelių. Ir tikrai mes nenorėtume, kad būtų atskiriami vaikai arba vaikų saugumas ir tėvelių nesaugumas, arba tėvelių saugumas ir vaikų nesaugumas. Jeigu vaikams saugumą mes lyg ir galėtume užtikrinti, bet išeina, kad tėvai nebūtų tokie jau saugūs, tarkim, dėl vaiko teisių apsaugos skyriaus darbuotojų galbūt kokios nekompetencijos arba įvairių interpretavimų.

Tai yra, manau, esminiai dalykai ir užtektų, kad nebūtų vis dėlto čia saugumo sąvokos, kad būtų kuo mažiau interpretacijų, kad tie tėvai, kurie dorai, sąžiningai augina vaikus, jeigu kartais kas nors atsitinka ar reikia garsiau šūktelti ant vaiko ir vėl kas nors išgiršta, ir praneša, nepakliūtų

į tokią keblią situaciją. Užtenka, yra pavojus gyvybei arba sveikatai, to tikrai pakanka, o saugumas tikrai sukelia tam tikrų abejonų ir įvairių interpretacijų. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – M. Majauskas, nes negalėjo užsirašyti dėl ankstesnio. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Noriu pabrėžti, kad saugumas yra pamatinis vaiko poreikis ir pirmiausia yra esminė sąlyga, kad vaikas galėtų augti, mokytis, kurti socialinius santykius. Vaiko teisių apsaugos įstatymas, kuris atmeta šio poreikio užtikrinimą, niekaip negina vaiko teisės į saugią vaikystę.

Kalbos, jog tai yra abstrakti ir nauja sąvoka, yra netiesa. Civiliniame kodekse yra labai aiškiai įtvirtinta, kad vaiko globos, rūpybos tikslas yra užtikrinti vaiko auklėjimą ir priežiūrą aplinkoje, kurioje jis galėtų jaustis saugiai, galėtų tinkamai augti, vystytis ir tobulėti. Taigi išbraukdami šią sąvoką mes einame prieš vaiko interesus, todėl kviečiu nepritari.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, apsisprendžiame balsuodami už R. J. Dagio ir kolegų pasiūlymą. Siūlymas buvo išbraukti žodį „saugumui“. Komitetas nepritarė, pritarė R. Karbauskiui siūlymui įrašyti „fizinis ir psichinis saugumas“. Vyksta balsavimas dėl R. J. Dagio, S. Šedbaro ir P. Saudargo pasiūlymo.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 26, prieš – 25, susilaikė 43. Pasiūlymui nepritarė.

Seimo nariai D. Šakalienė, A. Sysas teikia pasiūlymą, tačiau nepraėjusios 48 valandos, bet, kaip jau minėjo pirmininkė, iš dalies sąvokos yra suderintos. Bet jeigu priimant reikės ką nors daryti, kolege, sutarsite.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Mūsų pritarimas, pirmininke, yra iš dalies todėl, kad mes pritarėme sąvokai.

PIRMININKĖ. Deja, 48 valandos nepaėjo.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gerai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. 15 straipsnis. R. Karbauskiui pasiūlymas. Tai pati sąvoka „fiziniam ir psichiniam saugumui“. Tai jau esame aptarę ir komitetas tam pritarė.

R. J. Dagys, S. Šedbaras, P. Saudargas teikia analogišką pasiūlymą, tik žodeliai „ir“, o mes jau aptarėme ir pritarėme sprendimui „fiziniam ar psichiniam saugumui“, todėl komitetas pritarė iš dalies ir, manau, sutarsime visi, kad lieka jau mūsų aptarimo sąvoka. Galime tam pritari? Pritariame. 16 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 17 straipsnis. R. Šarknicko pasiūlymas. Nutarta nesvarstyti, ir kolega su tuo sutinka, atsiima. 17 straipsnį aptarėme. 18 straipsnis. R. Šalaševičiūtės pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Mano siūlymas yra papildyti 36 straipsnio 4 straipsnį, tai yra nauja 2 dalimi. Kitas dalis atitinkamai pernumeruoti, o būtent siūlomą dalį, mano nuomone, reikėtų išdėstyti taip: „Vaiko laikinoji priežiūra pas giminaičius, su vaikų emociniais ryšiais susijusius asmenis ar kitus vaiko tėvų ar jų atstovų pagal įstatymą nurodytus asmenis, galinčius laikinai prižiūrėti vaiką, gali būti organizuojama ir tais atvejais, kai vaiko tėvai ar jų atstovai pagal įstatymą negyvena su vaiku dėl susiklosčiusių objektyvių aplinkybių: dėl gydymo, tėvų laikino išvykimo ir panašiai.“ Iš tikrųjų yra tokių atvejų, kai labai serga ar mama, ar tėtis, kuris vienas prižiūri vaiką, ir objektyviai jis negali prižiūrėti vaiko ligos metu ar, tarkim, išvykęs į komandiruotę užsienyje, tokiu atveju tikslinga būtų nustatyti vaikui laikinąją priežiūrą.

Komitetas pritarė iš dalies – papildėme komiteto nuostatą, kad tai gali būti taikoma tik tais atvejais, kai nėra nustatytas apsaugos vaikui poreikis, tai yra susiję su tuo, kad nereikėtų mokėti vaikams įstatymo tvarka numatytų išmokų. Vaiko laikinoji priežiūra pas giminaičius nustatoma be išmokų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių išsakyti motyvus nėra. Galime tam pritari? Komitetas pritarė iš dalies. Pritariame.

R. J. Dagys ir kolegos pateikė pasiūlymą dėl vaiko laikinąją priežiūrą apibrėžiančio straipsnio. Komitetas pritarė iš dalies. Ar kolega sutinka?

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKĖ. Sutinka. Seimo narys R. Karbauskis, taip pat ta pati sąvoka, komitetas tam pritaria. Galime pritari? Galime. R. J. Dagio ir kolegų pasiūlymas dėl fizinio ir psichinio saugumo, mes taip pat jau esame sutarę, kaip tą sąvoką vartojame. Galime tam pritari? Galime.

19 straipsnis. R. Karbauskio pasiūlymas. Jį jau esame aptarę, ir tam komitetas pritarė. Seimo narių R. J. Dagio, S. Šedbaro ir P. Saudargo pasiūlymas. Taip pat esame aptarę dėl šios sąvokos, todėl nesvarstome.

Seimo narys R. Šarknickas teikia pasiūlymą. R. Šarknickas – prašom, norite kalbėti? (*Balsai salėje*) Jūs sutinkate su komiteto pozicija nepritari jūsų pasiūlymui? Sutinka ir atsiima.

Daugiau pasiūlymų dėl šio straipsnio nebuvo gauta. Galime tam straipsniui pritari? Galime pritari komiteto redakcijai.

20 straipsnis. M. Puidoko pasiūlymas. Mindaugai Puidokai, norite kalbėti? Prašom.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Aš kviesčiau palaikyti siūlymą, nes, kalbant apie atvejo vadybos procesą, seniūnų įtraukimas į šį procesą ir galimybė įtraukti bendruomenės atstovus tikrai padarytų jį žymiai atsakingesnį, žymiai humaniškesnį, nes seniūnijos ir seniūnai, ir pačios bendruomenės daugiausia žino apie pačias šeimas ir gali pateikti labai vertingos informacijos, ir padėti priimti vertingus sprendimus, kurie iš tiesų leistų atsakingai, įvertinus situaciją, priimti vieną ar kitą sprendimą dėl pagalbos šeimoms ir dėl to, ar vaikas turi būti paimtas iš šeimos, ar ne.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė ir argumentai.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Komitetas pritarė iš dalies todėl, kad, komiteto narių nuomone, priversti dalyvauti vietos bendruomenės atstovą, jam nesant, seniūną, mes, vadovaudamiesi kitais teisės aktais, tikrai negalime. Mes tiesiog įrašėme, kad gali dalyvauti. Be abejo, poįstatyminiuose aktuose turi atsirasti tam tikros nuostatos, kad seniūnas, bendruomenės atstovai žinotų ir būtų informuoti apie tokius atvejus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar, Mindaugai Puidokai, reikalaujate balsuoti, kad būtų nepritariama iš dalies, o tokia sąvoka, kokią jūs siūlėte?.. Minutę, tuoj įjungsiu. Ar jūs reikalaujate?

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Gal per šoninį, gerai. Ačiū, posėdžio pirmininkei. Mano manymu, tiksliausia formuluotė buvo ta, kuri buvo pasiūlyta Teisės ir teisėtvarkos komitete, ir jeigu yra galimybė, aš norėčiau, kad už tokią formuluotę būtų balsuojama, nes jie numatė, kad seniūnijos atstovas, seniūnas dalyvautų privaloma tvarka, o bendruomenės atstovas tada, kai yra toje vietovėje bendruomenė.

PIRMININKĖ. Jūs reikalaujate balsuoti, kad būtų taip, kaip jūs rašėte. O jūs siūlėte „posėdyje privalo dalyvauti vietos bendruomenės atstovas, jo nesant, seniūnas (taip pat) gali dalyvauti“.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Gali dalyvauti.

PIRMININKĖ. M. Puidoko pasiūlymas. Motyvų niekas nenori išsakyti. Komitetas šiam pasiūlymui pritarė iš dalies. Balsuojantys už M. Puidoko pasiūlymą pritariate ir nepritariate komiteto suredugotai kitokiai formuluotei. Kas balsuoja už M. Puidoko pasiūlymą, tie balsuoja už, kas balsuoja kitaip... (*Šurmuly salėje*) Ar visi supratote? Nesupratote. Kad dalyvautų ir seniūnas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Privalomai.

PIRMININKĖ. Dar kartą, kad būtų viskas aišku. Seimo narys M. Puidokas... Pirmininke, gal tada jūs pakomentuokite?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Seimo narys M. Puidokas siūlo, kad posėdžiuose dalyvautų vietos bendruomenės atstovas ir seniūnas privalomai. Komiteto nuomone, vietos bendruomenės atstovas turi dalyvauti privalomai, o seniūnas gali dalyvauti.

PIRMININKĖ. Štai dabar balsuojame. Jeigu pritariate M. Puidoko pasiūlymui, tai išgirdote pirmą formuluotę, jeigu pritariate komiteto pasiūlymui, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 88 Seimo nariai: už pasiūlymą 15, prieš – 29, susilaikė 44. Lieka komiteto, iš dalies pritariama pasiūlymui ir pateikta formuluotė.

R. Karbauskis dėl straipsnio „Atvejo vadyba“ teikė pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies. R. Karbauskis – „fiziniams ir psichiniams“. Ir komitetas, prašysiu pirmininkės, pateikė pasiūlymą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Taip, komitetas pritarė iš dalies. Komitetas siūlo tokią redakciją: „Atvejo vadybininkas paskiriamas paaiškėjus galimam vaiko teisių pažeidimo pagrįstumui ir (ar) nustačius būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai bei vaiko apsaugos poreikius. Atvejo vadybininkas gali būti paskiriamas ir tėvų ar pagalbą vaikams ir (ar) šeimoms organizuojančių ir teikiančių įstaigų, organizacijų prašymu. Paskirtas atvejo vadybininkas...“

PIRMININKĖ. Tekstą toliau matome, nes čia nekeitėte. Tam galime pritarti. Pritarėme. Antrasis jūsų pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Antrasis pasiūlymas. Komitetas nubalsavo, kad iš šito straipsnio būtų išbraukta... „realus ir tiesioginis“ būtų išbraukta tiesioginis pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, paliekant tik realų pavojų. Atvejo nagrinėjimo posėdis, kurio metu sprendžiama dėl vaiko skubaus gražinimo šeimai, nedelsiant organizuojamas ir tais atvejais, kai atvejo vadybos metu šeimai iškeltas sąlygas galima įvykdyti vaikui esant šeimoje nesukeliant realaus pavojaus. Čia išbraukiama taip pat, kaip buvo pateikta, „tiesioginio“, būtent nesukeliant realaus pavojaus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ir gyvybei. Iš esmės išbraukiamas žodis „tiesioginis pavojus“.

PIRMININKĖ. Aš noriu atsiklausti pataisos teikėjo R. Karbauskio, ar jūs sutinkate su komiteto pateiktu pasiūlymu? Sutinkate ir nereikalaujate balsuoti. Dėkoju.

Gerbiami kolegos, galime sutikti, galime tam pritarti? R. J. Dagys nori kalbėti prieš.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiandien komitetas atsitraukė nuo to kompromisinio siūlymo, nes tiesioginis pavojus buvo atsiradęs siekiant kompromiso tarp įvairių straipsnių, kai kuriuose naudojome, kai kuriuose ne. Dabar gerbiamas R. Karbauskis savo siūlyme to nesiūlė, komitetas grįžo prie šios sąvokos ir pataisė, nediskutuodamas apie visumą.

Jeigu mes siekiame kompromiso, taip elgtis nederėtų, todėl aš nepritariu šitos dalies pataisyti taip, kaip jis dabar padarytas. Reikia žiūrėti visumą, nes tada tas kompromisas, kur mes sakėme, kad vienoje vietoje taikome tiesioginį, kitoje vietoje netaikome, tai buvo teisiniai argumentai, teisiniai motyvai ir dabar mes paimeame dalį kompromiso, čia vietoje nusprendžiame, kad jo nebesilaikome. Aš manau, ši pataisa tikrai reikalauja didesnių diskusijų. Man atrodo, svarstymo stadijoje mes rasime sprendimą, bet dabar siūlau jai nepritarti, nes tai yra tiesiog mūsų visų susitarimų vienas iš elementų. Mes išmušame.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už pasiūlymą komiteto ir R. Karbauskio – G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Labai keista už tai kalbėti, bet iš principo aš tiesiog noriu pasakyti kolegoms, kad nereikia klaidinti ir nėra čia tas pats. R. Karbauskio siūlymas ir mūsų visų, komitete suderinome, kalba apie tai, kad vaikas būtų paimamas skubiu būdu tik tada, kai yra realus ir tiesioginis pavojus. Šis straipsnis kalba ne apie vaiko paėmimą, tačiau apie vaiko sugražinimą. Kalba apie vaiko sugražinimą, kai jis buvo paimtas ne tik skubiu būdu, bet ir normalia tvarka. Tai reiškia, kad jis galėjo būti paimtas tik tuomet, kai buvo nustatytas realus, bet netiesioginis pavojus. O šis straipsnis sako, kad jis galėtų būti sugražintas tik tada, kai nėra tiesioginio pavojaus.

Iš tikrųjų išeina tokia situacija, kad vaikas gali būti ir paimtas, kai yra realus pavojus, ir sugražintas lygiai tą pačią minutę, nes to tiesioginio pavojaus nėra nustatyta. Tai visiškai prieštarauja logikai ir, mano nuomone, tai visiškai neprieštarauja tam dalykui, kad paimant vaiką skubiu būdu būtų ir realus, ir tiesioginis pavojus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti. R. Karbauskis – per šoninį mikrofoną. Prašom.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, kadangi mes nusprendėme skubos, priimant šį įstatymą, netaikyti, jis bus priimamas kovo mėnesį, mes turėsime tikrai pakankamai laiko įvertinti visas aplinkybes ir visus ginčus. Tam pakankamai laiko iki kovo mėnesio, kad dabar, priėmę sprendimą, nelaikytume jo galutiniu, o tiesiog diskutuotume papildomai klausimus. Tikrai būtų bėda, jei mes ketvirtadienį priimtume įstatymą. Bet dabar bėdos nėra. Todėl aš siūlau neįsitempti. Išklausysime visas visuomenės grupes ir komitetas, ir Seimo nariai turėsime pakankamai laiko pasirengti priėmimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Bet mes dėl šio apibrėžimo, dėl to pasiūlymo dar turime balsuoti ir tik po balsavimo galėsime toliau priimti.

E. Gentvilas dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (LSF). Taip, dėl vedimo tvarkos. Galima sutikti su R. Karbauskio tokiu neskuobiu tempu – apmąstykite, apgalvokite. Aš tik noriu priminti, kad šis sesijos pratęsimas vasario 12 ir 14 dienomis yra padarytas būtent dėl šito įstatymo projekto. Ką mes čia darome, kodėl rinkomės, kai buvo galima kovo 12 ir 14 dienomis priiminėti?

PIRMININKĖ. Ačiū. Rinkomės, nes atliekame labai svarbų darbą. Komitetas dirbo, o Seimas dabar svarsto labai rimtus pasiūlymus.

Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Dėl vedimo tvarkos argumentai taip pat išgirsti. Balsuojame už Seimo nario R. Karbauskio ir komiteto šiuo atveju pasiūlymą, dėl kurio motyvai buvo išsakyti ir nuomonės išsiskyrė. Balsuojantys už balsuojate už komiteto redakciją.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 78, prieš – 1, susilaikė 8. Pritarta komiteto redakcijai.

Seimo nariai R. J. Dagys, S. Šedbaras, P. Saudargas teikia pasiūlymą, dėl jo jau esame balsavę ir apsisprendę. Pritarta iš dalies, nebalsuojame. Seimo nariai D. Šakalienė ir A. Sysas... Nepraėjusios valandos, bet jau aptarėme pritardami komiteto pasiūlymui. Galime tam pritarti? Pritariame.

21 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 22 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 23 straipsnis. R. Šalaševičiūtės redakcinio pobūdžio pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Taip, tik redakcinio.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. Galime tam pritarti? Taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastaba, komitetas jai nepritarė. Gal tada trumpa informacija.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Mes pritarėme projekto 21 straipsnio 3 dalimi siūlomam įstatymo 42 straipsnio 5 dalies 2 punkto pakeitimui išbraukti žodį „saugumui“, tačiau tobulinti šį punktą atsižvelgiant į įstatymo 2 straipsnio 13 dalį – vietoj žodžių „kyla pavojus vaiko saugumui ar sveikatai“ įrašyti žodžius „vaikas yra jam nesaugioje aplinkoje“. Dėl tos priežasties Vyriausybės siūlymui buvo nepritarta. Pasiūlyta kita formulotė, kuri yra projekto 23 straipsnyje, šiuo metu galiojančio įstatymo 42 straipsnio 1 dalies 1 punkte.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Galime tam pritarti? Pritariame. Ir 23 straipsniui taip pat pritariame.

24 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 25 straipsnis. R. Karbauskio pasiūlymas, dėl jo jau esame apsisprendę, dėl šios sąvokos. Taip pat yra R. J. Dagio pasiūlymas, mes taip pat jau esame apsisprendę. Todėl nesiūlome balsuoti. 25 straipsnį suredagavome ir turime jį tokį, kokį komitetas parengė.

26 ir 27 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Dėl 27 straipsnio yra, gerbiama pirmininke, pritarėme iš dalies. Čia yra kitoks išigaliojimas.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, taip, taip, taip, 27 iš dalies. Visos komiteto išvados ir mes jas išgirdome. Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aptarėme visus pasiūlymus. Motyvai už, prieš po svarstymo. R. J. Dagys – už įstatymo projektą.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Kadangi išgirdau iš gerbiamo R. Karbauskio, kad mes tikrai neforsuosime to priėmimo, tai būtų galima šioje stadijoje tikrai tam projektui pritarti. Galiu pasakyti, kad dėl sąvokos „saugumo“ reikia ieškoti sprendimo, nes tai yra esminis tėvų, visų tėvų organizacijų prieštaravimo punktas, jie jaučiasi dėl to nesaugūs. Mes tos problemos dar neišsprendėme ir reikia tada šią vietą tikslinti, ieškoti tokio sutarimo, kad žmonėms būtų aišku, kad tas įstatymas bus ne subjektyviai traktuojamas kokio nors nesuprantamo saugumo sumetimais, kurio nė vienas žmogus negalėjo apibrėžti, ką jis turi omeny. Apibrėžimai taip išplečia sąvokos „saugumas“ vartojimą, kad pavojus gyvybei ir sveikatai lieka antrame fone. Bet kadangi procesas juda į priekį ir daug sutarimų yra rasta, tikrai dar padirbėję visą mėnesį mes rasime tas vietas, turbūt reikės pakoreguoti kai kuriuos straipsnius, kuriuose, komitetas matė, jau yra galimų prieštaravimų, reikalingi tikslinimo po mūsų visų balsavimų, kompromisų priėmimo ir taip toliau. Bet judame į priekį, man atrodo, turime vilties, kad galbūt pavyks tai padaryti, nors kol kas spragų yra. Aš siūlau pritarti po svarstymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Motyvai prieš – A. Armonaitė. Prašau.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Gerbiami kolegos, vis dėlto aš nepalaikysiu šio įstatymo dėl vienos fundamentalios, tiesą sakant, priežasties. Lietuvos politikoje išivyravo tokia pavojinga tendencija, kada politikai mato tiktai teisės akto rašymo dalį, bet nemato teisės akto įgyvendinimo dalies.

Dabartinio reguliavimo, kuris buvo priimtas čia, Seime, prieš metus konsensuso principu, absoliučiai pakanka tam, kad ministerija, ministras ir savivaldybės adekvačiai įgyvendintų vaiko teisių apsaugą ir apsaugotų vaikus nuo smurto. Taip, tam reikia lėšų, taip, tam reikia kompetenci-

jos, reikia tėvams suteikti pagalbą, na, ir taip, tam reikia sveiko proto. Bet vien įstatymus kaitaliodami, diskutuodami dėl detalių, mes grįšime ir grįšime visą laiką atgal, jeigu nekreipsime dėmesio į tai, kaip teisės aktai yra įgyvendinami.

Taiigi, kolegos, aš manau, kad ir dabartinis reguliavimas yra visiškai pakankamas ir mūsų dėmesys, ministerijos dėmesys, savivaldybių dėmesys turi būti nukreiptas į veikiančios sistemos įgyvendinimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Po svarstymo balsuojame dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 83, prieš – 2, susilaikė 8. Po svarstymo pritarta.

M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke.

PIRMININKĖ. Replika po balsavimo.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš tiktai noriu atkreipti dėmesį, kokį mes įstatymą priėmėme. Mes šiandien balsavome dėl psichologinio smurto įteisavimo prieš vaikus. Psichologinis smurtas bus galimas vertinant vaikų gebėjimus. Dabar įsivaizduokite, kaip užaugs vaikas, kurio gebėjimus vertino tėvai nuolatos tyčiodamiesi iš jo, šaukdami ant jo, rėkdami ant jo ir dar neaišku, kokius dalykus darydami. Tai tas vaikas užaugęs galės tyčiotis iš savo kolegų, galės tyčiotis iš savo bendradarbių, galės tyčiotis iš savo kaimynų, galės rėkti ir šaukti čia, Seimo salėje. Man atrodo, kad tikslas yra ne vaiko gebėjimai, bet kad vaikas užaugtų laimingas ir visų pirma sveikas žmogus.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš kviečiu labai rimtai susimąstyti iki įstatymo priėmimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Puidokas – replika po balsavimo.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, balsavau už dėl to, kad šis projektas yra geresnis negu dabar galiojančio įstatymo redakcija, bet tikrai labai liūdna, kad tie geri ir puikūs siūlymai, kurie buvo Seimo nario R. Karbauskio projekte, buvo atmesti, o jisai pats, kaip tas, kuris prisiėmė lyderystę nešti šią vėliavą, visiškai negynė tų siūlymų ir net per balsavimą susilaikė dėl savo paties projekto siūlymų. Iš tikrųjų tenka pritarti šitoje vietoje išsakytai opozicijos kritikai, kad mes susirinkome į šią sesiją ne tiktai tam, kad svarstytume, bet kad ir priimtume šias svarbias pataisas nuosekliai, neiškraipytas, kaip ir buvo pono R. Karbauskio siūlytame projekte.

PIRMININKĖ. Ačiū. G. Skaistė. Prašau. Replika po balsavimo.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš tiesiog dėl protokolo, kad netyčia paspaudžiau mygtuką „prieš“, norėjau paspausti mygtuką „susilaikau“. Tiesiog manau, kad reikia ieškoti...

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Skaistė susilaiko.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Susilaikau. Ačiū.

PIRMININKĖ. R. J. Dagys – replika po balsavimo.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Tiesiog norėjau patikslinti kolegą M. Majauską, kad nebūtų skleidžiama kažkokia netiesa, nes būtent tas atvejis, kuris kalba, kaip turėtų būti pasakomos pastabos, ten ir įdėta, atsirado žodis „tinkamai“, kad turėtų būti pastabos padarytos. Bet aš stebiuosi – žmonės, kurie turi savo vaikų, kurie galvoja, kad už pastabų darymą vaikui valstybė turi daryti intervenciją ir atimti vaikus, – kas turi galvoje darytis, aš nesuprantu.

11.55 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 75 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3035(2) (svarstymas)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, dirbame toliau ir svarstome lydimuosius teisės aktus. Administracinių nusižengimų kodekso 75 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3035(2).

Kviečiu komiteto pirmininkę A. Širinskienę perskaityti komiteto išvadą.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė projektą Nr. XIIIIP-3035 ir šiam projektui pritarė bendru sutarimu, tai yra komiteto patobulintai įstatymo projekto versijai pritarė bendru sutarimu: už – 9.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Šalaševičiūtė. Socialinių reikalų ir darbo komitetas buvo papildomas komitetas svarstant Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektą. Prašom perskaityti komiteto išvadą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas iš esmės pritarė Administracinių nusižengimų kodekso 75 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-3035, pasiūlė pagrindiniam komitetui jį sujungti su Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 493 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIIP-3136 ir pateikti Seimui svarstyti vieną bendrą projektą. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Motyvai. Už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš nesinaudojau proga kalbėti dėl pagrindinio įstatymo, bet pasisakysiu dėl šio. Pastaruoju metu sau daug kartų užduodu klausimą, ar buvo galima patobulinti vaiko teisių apsaugos sistemą be susipriešinimo, ir aš vienareikšmiškai atsakau, kad taip, buvo galima, nes šioje salėje nėra žmonių, kurie prieštarautų tobulesnei sistemai, nes sukūrėme sistemą, kad nedelsiant gražinamas vaikas pasikeitus aplinkybėms. Mes pritarėme, tikriausiai pritaršime, pagrindiniam žodiniam procesui teisme. Mes sukūrėme šeimos galimybę inicijuoti atvejo vadybą. Dar kartą įtvirtinome šeimą kaip vertybę keletą kartų įstatyme.

Atsirado realus ir tiesioginis pavojus imant vaiką skubiai, bet aš manau, kad visi tie pakeitimai galėjo atsirasti ir be susipriešinimo. Ir šitas įstatymas, kurį mes dabar aptarinėjame, – būtent to tinkamo ir korektiško kompromiso pavyzdys, nes pirminis pasiūlymas buvo vaiko teisių tarnybą prilyginti specialiajai tarnybai – taip pat kaip ir greitajai ar policijai, atgrasyti žmones nuo kreipimosi. Bet gerai, kad komitetuose buvo pataisyta, ir mes dabar turime normalią sistemą, kai yra už žinomai melagingą pranešimą baudžiama, bet nėra prilyginimo prie specialiųjų tarnybų.

Aš labai dėkoju Seimui, visiems komitetams, kurie girdėjo, ką kalba vaiko teisių apsaugos kontrolierė, nes jos argumentai buvo išsakomi korektiškai, tyliai, argumentuotai, ir mes šiandien turime gana kokybiškus projektus, suderintus interesus. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – M. Majauskas. M. Majausko nėra, bet balsuoti teks. Balsuojame. Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas. Balsuojame po svarstymo.

Balsavo 71 Seimo narys: už – 62, prieš nėra, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta.

11.59 val.

Civilinio proceso kodekso 336, 580 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3036(2) (svarstymas)

Kitas lydimasis teisės aktas – Civilinio proceso kodekso įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3036(2). Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Kviečiu A. Širinskienę, komiteto pirmininkę, perskaityti komiteto išvadą.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šį projektą svarstėme Teisės ir teisėtvarkos komitete, įvertinome teismų, teisėjų nuomones ir patobulintai redakcijai pritarėme taip pat bendru sutarimu – aštuoniais balsais už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu R. Šalaševičiūtę, Socialinių reikalų ir darbo komitetas buvo papildomu komitetu, kaip ir Žmogaus teisių komitetas, ruošiasi V. Čmilytė-Nielsen.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas pasiūlė pagrindiniam komitetui Civilinio proceso kodekso 580 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3036 patobulinti atsižvelgiant į gautas pastabas ir pasiūlymus, jį sujungti su Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIIP-3137 ir pateikti Seimui svarstyti vieną bendrą projektą. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Žmogaus teisių komitetas – V. Čmilytė-Nielsen. Prašom, jūsų komiteto išvada.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, Žmogaus teisių komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė šį klausimą ir priėmė sprendimą... Atsiprašau, ne tą išvadą turiu.

PIRMININKĖ. Minutėlę, tuoj.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Žmogaus teisių komitetas priėmė sprendimą projektą atmesti. Sprendimas priimtas penkiems balsavus už ir vienam balsavus prieš. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir Neįgaliųjų teisių komisija, J. Rimkus perskaitys šio komisijos išvadą. Prašom.

J. RIMKUS (LVŽSF). Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisija, kaip papildoma komisija, 2019 m. vasario 5 d. svarstė įstatymo projektą. Sprendimas: siūlyti pagrindiniam komitetui įstatymo projektą atmesti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau nebuvo paskirta papildomų komitetų. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Kviečiu A. Širinskienę. Gerbiamoji pirmininke, yra Vyriausybės pateiktas pasiūlymas, komitetas pritarė iš dalies. Labai prašome – išgirsti komiteto pasiūlymą ir jūsų komentarą dėl 3 straipsnio.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Šiuo atveju mes pritarėme iš dalies ir patobulinome bendradarbiaudami su aukščiausiais teismais bei kitais teisėjais. Siūlome tokią formuluotę, kad bylos dėl teismo leidimo pratęsti asmens priverstinį hospitalizavimą ar priverstinį gydymą nagrinėjamos žodinio proceso tvarka. Bylos dėl leidimo paimiti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą nagrinėjamos žodinio proceso tvarka, išskyrus atvejus, kai teismui pakanka byloje esančių įrodymų, reikalingų bylai išnagrinėti. Mes savo tolesniais pasiūlymais konstruojame tokį mechanizmą, kad pradedamas žodinis procesas, teismas, jeigu jis turi pakankamai įrodymų, gali pereiti į rašytinį, bet bylos šalys bet kuriame etape vėliau turi teisę vėl prašyti žodinio proceso, jeigu jos mano, kad taip gali geriau atstovauti savo teisėms.

PIRMININKĖ. Dėkoju už išsamų komiteto pasiūlymo paaiškinimą. Tam galime pritarti? Pritariame. Norinčių išsakyti motyvus nėra. Balsuojame dėl įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3036(2), tai yra sujungti Nr. XIIIIP-3036 ir Nr. XIIIIP-3137 – Civilinio proceso kodekso įstatymo projektas, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo lydimieji.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 67, prieš nėra, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

12.05 val.

Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 493 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3136 (svarstymas)

Kitas lydimasis teisės aktas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3136. Teisės ir teisėtvarkos komitetas buvo paskirtas pagrindiniu komitetu. Pranešėja – komiteto pirmininkė A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas tobulino ankstesnį projektą ir pritarė šio projekto tikslui vis dėlto kaip pagrindinį pasirinko tą projektą, kuriam Seimas yra pritaręs. O šiam projektui mes nepritariame ir siūlome atmesti.

O tą nuostatą, kad yra skiriamos bausmės už žinomai melagingus pranešimus, mes integruojame į tą projektą, kuriam jau yra pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Gerbiami kolegos, galime pritarti bendru sutarimu, kad pritariame komiteto nuomonei atmesti minėtą įstatymo projektą. Dėkoju, atmesta.

12.06 val.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12, 13 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3138(2) (svarstymas)

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3138(2). Kviečiu pagrindinio Teisės ir teisėtvarkos komiteto pranešėją komiteto pirmininkę A. Širinskienę.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas pritarė ir šitam lydimajam teisės aktui, kuris užtikrina valstybės garantuojamą teisinę pagalbą šeimoms, iš kurių yra paimamas vaikas. Pritardami mes balsavome taip pat bendru sutarimu, tai yra 7 balsais, tuo metu buvusiais komitete, už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkę, jau, matau, ateina, R. Šalaševičiūtę. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Socialinių reikalų ir darbo komitetas pasiūlė pagrindiniam komitetui Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-3138 patobulinti atsižvelgiant į dėl projekto pateiktas Vyriausybės, Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Teisėjų tarybos, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos pastabas ir pasiūlymus. Komitetas juos išnagrinėjo ir tiems pasiūlymams pritarė. Buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu V. Čmilytę-Nielsen. Žmogaus teisių komiteto išvadą prašom perskaityti.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Žmogaus teisių komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė projektą Nr. XIII-3138. Komiteto sprendimas – projektą atmesti. Už balsavo 5, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Kviečiu komiteto pirmininkę. Oi, atsiprašau, aš praleidau dar vieną komitetą, komisiją šiuo atveju. Neįgaliųjų teisių komisija. J. Rimkus. Prašom, kolega, perskaityti.

J. RIMKUS (LVŽSF). Neįgaliųjų teisių komisija, kaip papildoma komisija, 2019 m. vasario 5 d. svarstė įstatymo projektą Nr. XIII-3138. Komisijos sprendimas: siūlyti pagrindiniam komitetui įstatymo projektą atmesti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastabas.

Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Kviečiu komiteto pirmininkę A. Širinskienę, nes dėl 1 ir 3 straipsnių yra gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymai. Komitetas pritarė iš dalies, bet labai prašysime jūsų komiteto argumentų.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas, atsižvelgdamas į Vyriausybės pasiūlymus ir apsvaistę, įvertinęs projekto rengėjų tikslus, pritarė pasiūlymams iš dalies. Dėl pirmojo pasiūlymo formuluodami 1 straipsnį mes siūlome, kad vaiko tėvai, dėl kurių valdžios apribojimo ar panaikinimo sprendžia teismas, taip pat vaiko tėvai ir kiti atstovai pagal įstatymą, kai teismas nagrinėja bylą, galėtų turėti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą. Komitetas tiesiog atkreipė dėmesį į tai, kad vaiko tėvai, kurių valdžia apribojama, tai yra daroma mažesnė intervencija į tėvų teises ir interesus, ir dabar jau turi valstybės garantuojamą pagalbą. Natūralu, kad paėmimo atveju, kur yra kur kas didesnė intervencija į šeimos teises, advokatas taip pat būtų garantuojamas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir dėl 3 straipsnio?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Dėl 3 straipsnio mes nepritariame Vyriausybės nuomonei tiesiog sakydami, kad bylos dėl tėvų valdžios apribojimo ar jos panaikinimo yra nagrinėjamos Civilinio proceso kodekso XIX skyriuje nustatyta tvarka, o bylos dėl leidimo paimti vaiką yra nagrinėjamos supaprastinta proceso tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, galime pritarti komiteto pozicijai? Pritariame. Norinčių išsakyti motyvus nėra. Gal galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Dėkoju. Pritariame po svarstymo bendru sutarimu.

12.12 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, yra gauta informacija. Gautas Lietuvos Respublikos Seimo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pareiškimas, kuriame rašoma: „Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 39 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos reglamento 3 straipsnio 3.6 punktu, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija informuoja,

kad 2019 m. vasario 12 d. frakcijos posėdyje Seimo narys M. Puidokas pašalintas iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narių.“ Pridedamas protokolas su balsavimo rezultatais: už – 38, prieš – 3, susilaikė 2.

12.13 val.

Civilinio kodekso 3.254¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3212 (pateikimas)

Tęsiame darbą toliau. Civilinio kodekso 3.254¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3212. Pateikimas. Kviečiu A. Širinskienę.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, mes ką tik priėmėme sprendimą, kad bylos dėl tėvų teisių apribojimo, dėl vaikų paėmimo vyktų žodinio proceso būdu, kad tik retais atvejais bus galimas rašytinis procesas, jeigu šalys dėl to neprieštarauja. Vėlgi apsisprendėme atitinkamai ilginti ir pirmos instancijos teismo sprendimo priėmimo laikotarpį, kadangi atsiranda žodinis procesas, kadangi atsiranda valstybės garantuojama teisinė pagalba, kadangi atsiranda privalomas dalyvavimas gynėjo, advokato, kuris padės šeimoms tokiose bylose. Dėl tų priežasčių tiesiog susiklosto tokios aplinkybės, kad ne visada kompetentingos institucijos, kurios paima vaiką kritiniais atvejais iš šeimos, spės per tris dienas ir parengti dokumentus teismui, ir kreiptis į jį, ir kartu informuoti tėvus apie tai, kokie yra priimti sprendimai, kad jie turi teisę į advokatą, ir atitinkamai informuoti tas institucijas, kurios atsakingos už valstybės garantuojamos teisinės pagalbos skyrimą. Tai dėl šitos priežasties tiek tariantis su teismų atstovais, tiek tariantis ir su vaiko apsaugą užtikrinančiomis institucijomis buvo priimtas sprendimas komiteto klausimų metu, kad reikėtų daryti Civilinio kodekso 3.254 straipsnio pakeitimus. Ir iš bendros taisyklės, kad kreipiamasi per tris darbo dienas, išimtiniais atvejais, kai yra objektyvios priežastys, objektyvios aplinkybės, leisti kreiptis per penkias darbo dienas, suteikiant galimybę institucijoms laiku įvykdyti savo pareigas tais išimtiniais atvejais, kada objektyviai jos nespėja per tris darbo dienas. Taigi siūlau pritarti po pateikimo ir vėliau svarstysime komitetuose.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiama kolege, jūsų niekas nenori paklausti. Išsamiai pristatėte. Po pateikimo norinčių išsakyti motyvus nėra. Gal galime bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

Siūloma paskirti pagrindiniu komitetu Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Nėra kitų pasiūlymų? Nėra. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Dėkoju. Pritariame.

12.16 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 3, 16, 17 straipsnių, trečiojo skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3208 (pateikimas)

Kitas įstatymo projektas – Išmokų vaikams įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3208. Pateikimas. Kviečiu R. Šalaševičiūtę. Prašau.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gerbiami kolegos, šis įstatymo projektas yra siūlomas šių Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto narių: mano, R. J. Dagio, R. Baškienės, T. Tomilino, A. Syso. Įstatymo projekto tikslas yra nustatyti teisinį pagrindą vaiko laikinosios priežiūros laikotarpiu jį laikinai prižiūrinčiam asmeniui skirti ir mokėti vaiko laikinosios priežiūros išmoką. Juo yra įteisiinama nauja išmokų vaikams rūšis – vaiko laikinosios priežiūros išmoka ir nustatomos vaiko laikinosios priežiūros išmokos skyrimo ir mokėjimo sąlygos ir tvarka.

Šiuo metu yra numatyta, Išmokų vaikams įstatyme numatytas teisinis pagrindas vaiko globėjui už vaiką, kuriam Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka globa, rūpyba nustatyta šeimoje, šeimynoje ar globos centre, mokėti keturių bazinių socialinių išmokų dydžio – 152 eurų globos, rūpybos išmokos tikslinį priedą. Finansinė parama laikinai prižiūrinčiam vaiką asmeniui, nustačius apsaugos vaikui poreikį, nenumatyta. Kadangi Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme mes numatome laikinąją vaiko priežiūrą ir tam reikalingos giminaičiams, kurie prižiūrės, lėšos, ir yra siūlomas Išmokų vaikams įstatymo 3, 16, 17 straipsnių, trečiojo skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektas.

Aš manau, kad, kolegos, iš tikrųjų reikia pritarti, nes priešingu atveju, kai vaikas bus laikinojoje priežiūroje, bus tam tikrų, sakykim, nesklandumų, nes kai kada reikia ir finansiškai padėti tiems globėjams, kurie laikinai prižiūri vaiką.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti E. Pupinis. Ruošiasi R. Tamašunienė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Nors jau mačiau registruotas tam tikras pataisas, tai iš tikrųjų...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Taip, yra pasiūlymas įregistruotas, kolegos.

E. PUPINIS (TS-LKDF). ...pasiūlymai, bet ta suma nėra didelė. Gal aš ko nors nesuprantu, bet, tarkim, kur yra šeimynos, ten gaunamos už vaiką kur kas solidesnės išmokos, ten susidaro didesnė suma – apie 304 eurus už kiekvieną vaiką, o čia siūloma kur kas mažesnė. Nemanau, kad čia atsakomybė yra mažesnė. Ir apskritai, kiek girdėjau, pasiūla tų laikinų globėjų taip pat nėra didelė. Ar nereikėtų vis dėlto didinti tų sumų ir kokios čia sumos susidaro iš viso? Ačiū.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Kolega, čia nėra laikinoji globa, čia yra laikinoji priežiūra, ir prizuojama, na, mėnuo, kiek šeima turi ten pasitempti, pažiūrėti kitaip į savo pareigas ir vaiką. Kadangi tai nėra prilyginama laikinajai globai, todėl ir ta suma yra numatyta tokia konkrečiai, būtent 152 eurai.

Yra įregistruotas pasiūlymas. Apie jį kalbėsime vėliau. Seimo nario R. Karbauskio siūlymas – aišku, didesnė, šešių bazinių socialinių išmokų dydžio išmoka per mėnesį, bet tai yra kaip pasiūlymas. Mūsų pateiktame projekte yra keturios BSI.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Gerbiamoji pranešėja, aš norėjau paklausti, kiek tai sąveikauja su budinčiais globotojais, nes dabar mes turime budinčius globotojus, neseniai atsirado tokia paslauga, ir jie uždirba vieno mėnesinio dydžio atlyginimą, su globos centru turi tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį. Ir netgi nesant vaikų, jie uždirba vieno mėnesinio atlyginimo dydžio sumą. Jeigu vaikų būtų daugiau, tuomet atlyginimas jiems gali kiek nors pakilti. Šiuo metu jūs reglamentuojate BSI dydį ir taip pat tokiai trumpai, sakykim, priežiūrai, laikinai globai. Aš noriu paklausti, ar mes čia nepadarysime...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Ne globai, priežiūrai.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). ...nesupriešinsime tų žmonių, kurie jau pasiryžę tapti budinčiais globotojais, su tais, kuriems bus įteikiama laikinoji priežiūra. Jie taip pat atlieka tą trumpą funkciją, kai reikia labai trumpam palikti vaikus... Apie laikiną globą aš kalbu.

Ir dar kitas dalykas, kurį aš...

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Tada tiek to, atsakykite į tą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gerbiama Rita, vėlgi tiesioginės sąsajos su budinčiais globėjais nėra, nes, žinome, yra įstatyminės nuostatos, kad vaikas dėl laikinosios priežiūros pirmiausia turi atsirasti pas giminaičius, artimus giminaičius, tolimesnius giminaičius, pas asmenis, kurie susiję emociniais ryšiais ir kurie nori priimti, ir pažiūrėti tą vaiką laikinai. Tai laikinoji priežiūra. Todėl, aš manau, gyvenime išimtiniais atvejais gali taip atsitikti, kai neatsiras artimų giminaičių, asmenų, kurie susiję emociniais ryšiais su tuo vaiku ir šeima, galbūt ir teks pasinaudoti budinčių globėjų pareiga, bet tada budintys globėjai bus kaip budintys globėjai ir jiems išmokėjimas bus kitas.

Aš jau minėjau, kai pristačiau savo pasiūlymą dėl laikinosios priežiūros – esant tėvų sunkiam susirgimui ar išvykus į užsienį. Būtent ir yra įrašyta ta apsauga, susijusi su šiuo įstatymu, kai mes numatome, kada yra mokami pinigai – ne visais atvejais pinigai turi būti mokami, kai bus vykdoma laikinoji priežiūra.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamoji pranešėja. (*Balsai salėje*)

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Papasakosiu...

PIRMININKĖ. Jūs atsakėte į klausimus, o kurių nepavyko išsiaiškinti, aš manau, komiteto posėdžio metu taip pat bus galima tai padaryti.

Motyvai. T. Tomilinas – už.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šiuo atveju dar kartą norėtusi padėkoti visiems aktyviems klausymų dėl vaiko teisių sistemos dalyviams, nes iš tikrųjų diskutuojant, dirbant kartu, neieškant to pigaus populiarumo buvo rastas sprendimas dėl laikinosios priežiūros instituto sustiprinimo.

Aš tik atkreipiu dėmesį, kad mes kuriame naują laikinosios priežiūros institutą, vadinasi, mėnuo yra ta riba, 30 dienų, kai vaikas nebus paimamas iš šeimos, bet bus apgyvendinamas galbūt kartu su artimiausiu giminaičiu: ar su močiute, ar su seneliu, kartu su tėvais. Čia atsiranda intensyvus darbas su šeima, tai yra kursai, psichologai ir taip toliau. Ir mes iš esmės tai darome be nuostolių šeimai, nes mūsų kas antra šeima tikriausiai kasdien galvoja dėl darbo ir dėl pajamų, dėl to ta bet kokia intervencija iš tikrųjų yra finansiškai sudėtinga.

Kita vertus, čia nėra nuostolio ir savivaldybėms, nes išmoka vaikui mokama iš valstybės biudžeto ir šiuo atveju labai sąžininga, kad mes, centralizavę vaiko teisių sistemą, nebereikalaujame savivaldos apmokėti tų atsirandančių išlaidų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti prieš nėra. Gal galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti Išmokų vaikams įstatymo projektui? (*Balsai salėje*) Pritariame. Dėkoju.

Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Papildomo nėra numatyta. Negirdžiu ir jūsų pasiūlymų. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime tam pritarti? (*Balsai salėje*) Balsuojame, kad pritartume pavasario sesijai. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. J. Oleko prašymu, balsuojame, kad būtent šis komitetas ir kad būtų svarstoma pavasario sesijoje.

Po pateikimo pritariame bendru sutarimu Išmokų vaikams įstatymo projektui.

O dabar patvirtiname, kad pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, ir pavasario sesija, vienbalsiai pasisakė, tam pritarė 69 Seimo nariai. Dėkoju.

12.25 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 8, 15, 16, 16¹, 19, 19¹, 22, 23, 24¹, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 34¹, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2918(2), Administracinių nusižengimų kodekso 328, 329 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2920(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2921(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2924(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2928(2), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 2, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2929(2), Šilumos ūkio įstatymo Nr. I-1565 2, 3, 10, 10¹, 11, 12, 15, 18, 20, 21, 22, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2932(2), Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2933(2), Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2935(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas. Kviečiu pranešėją V. Poderį. Ekonomikos komiteto išvada dėl Energetikos įstatymo projekto ir prašysiu – tuo pačiu jūs galėsite pristatyti ir lydimuosius įstatymų projektus.

V. PODERYS (LVŽSF). Taip, gerbiama pirmininke, mieli kolegos, dėl Energetikos įstatymo sprendimas yra toks: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Jūsų komitetas taip pat svarstė įstatymų projektus Nr. XIIIIP-2920, Nr. XIIIIP-2921, Nr. XIIIIP-2924, Nr. XIIIIP-2928, Nr. XIIIIP-2929, Nr. XIIIIP-2932, Nr. XIIIIP-2933 ir Nr. XIIIIP-2935 – Administracinių nusižengimų, Elektros energijos, Gamtinių dujų, Valstybės politikų, Piniginės socialinės paramos, Šilumos ūkio, Vartotojų teisių, Energijos vartojimo. Šie teisės aktai yra susiję su jūsų ką tik pristatytais.

V. PODERYS (LVŽSF). Tikrai taip. Pirmininke, dabar visus perskaityti?

PIRMININKĖ. Taip, pristatykite.

V. PODERYS (LVŽSF). Dėl Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu. Dėl Elektros energetikos įstatymo – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu. Dėl Gamtinių dujų įstatymo – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projek-

tui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu. Dėl Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų įstatymo – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu. Dėl Šilumos ūkio įstatymo – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu. Vartotojų teisių apsaugos įstatymas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu. Ir paskutinis Energijos vartojimo efektyvumo įstatymas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu, pirmininke.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamasis pranešėju. Po to mes aptarsime gautus pasiūlymus, o dabar kviečiu papildomo komiteto pranešėją A. Dumbravą. Prašom perskaityti dėl pagrindinio Energetikos įstatymo ir galbūt kartu galėsite ir dėl lydimųjų, nes jums buvo paskirti Valstybės politikų ir Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymai.

A. DUMBRAVA (TTF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė šiuos klausimus kaip papildomas komitetas ir visais tais klausimais, kuriuos jūs paminėjote, būtent dėl Energetikos įstatymo, dėl Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo bei dėl Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo priėmė tokį sprendimą, jis yra vienas dėl visų, labai panašus: siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti įstatymo projektui ir jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir šiuos komiteto pasiūlymus, nes Socialinių reikalų ir darbo komitetas dėl visų jų turėjo savo siūlymų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir dar dėl vieno lydimojo teisės akto – Administracinių nusižengimų kodekso pagrindinis buvo Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Nematau pirmininkės. Teisės ir teisėtvarkos komiteto atstovas. Gal, gerbiamasis kolega Laurai, galite? L. Stacevičius. Perskaitykite komiteto išvadą ir būsimė išgirdę dėl visų lydimųjų.

L. STACEVIČIUS (LVŽSF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė gruodžio 13 dieną ir komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 11.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. R. Budbergytė, maloniai kviečiu diskutuoti dėl įstatymų projektų.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, aš norėčiau atkreipti mūsų visų dėmesį į dvi labai svarbias nuostatas, kurias nori įteisinti Energetikos įstatyme projekto rengėjai.

Taigi pareigūnams, kurie dirba Valstybinėje energetikos reguliavimo tarnyboje, taryboje, siūloma nustatyti algos dydį siejant su vidutiniu mėnesiniu bruto darbo užmokesčiu, padauginus jį iš koeficiento 4. Tai yra pareigūnus, dirbančius toje taryboje, paimti iš valstybės tarnautojų ir pareigūnų darbo apmokėjimo bendros sistemos atseit labai kilniu tikslu – siekiant mokėti didesnes algas ir pritraukti, kad ateitų iš rinkos profesionalų dirbti į tarybą. Visa tai būtų labai gražu, jei mes negalėtume po tokių siūlymų išvelgti ir tam tikros rizikos, kuri jau kuris laikas yra atsiradusi mūsų viešajame sektoriuje, kalbant apie netolygumą viešojo sektoriaus darbo apmokėjimo sistemoje, fragmentiškumą, apie atotrūkį tarp pareigybių, koeficientų ir kitus dalykus, kurie sukūrė situaciją, kai šiandien dirba sukurta darbo grupė parengti ilgalaikę strategiją, kaip reikia tvariai finansuoti pareigūnus ir tarnautojus, ir iš tiesų kai mes leidžiame padaryti net ir tai, kad ne tik profesionalai tokiu atveju galės ateiti ir dirbti gaudami geras algas, bet taip pat ir savi profesionalai. Todėl aš negalėčiau pritarti ir siūlyčiau ir jums pagalvoti apie tai, ar tai reikia daryti. Taip pat ši išimtis suponuoja ir asmenų nelygybės principą, kai už panašų darbą valstybės tarnautojai, valstybės pareigūnai gaus skirtingas algas.

Kitas dalykas, ydingas šiam įstatyme, yra siūlymas įteisinti ir kitą valstybės šitos komisijos... Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pareigūnų, narių privilegiją kitų valstybės pareigūnų atžvilgiu, kad iš valstybės biudžeto bus planuojama apmokėti padarytą žalą tik tokiu atveju, jei ta žala už neteisėtus veiksmus, sprendimus bus padaryta tik dėl jų kaltės. O bendras principas yra, kad valstybė iš savo biudžeto lėšų apmoka neteisėtais veiksmais padarytų visų valstybės tarnautojų ir pareigūnų žalą, visai nekalbant apie tai, ar yra kaltė, ar nėra kaltės.

Taigi dėl šių dviejų nuostatų, kurios pažeidžia, mano manymu (tai labai aiškiai savo pastabose išsakė ir Teisės departamentas), asmenų lygiateisiškumo... ir tuo galimai taip pat įsiterpė į mūsų konstitucinę dvasią neteisingai, aš manau, kad mes turime labai rimtai pagalvoti, ar galime ir ar turime teisę eiti tokiu keliu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu J. Imbrasą. Prašom, kolega.

J. IMBRASAS (TTF). Dėkui, pirmininke. Aš atėjau čia kalbėti ne dėl to, kad pasakyčiau, kad nepritarsiu šitam projektui. Iš principo, matyt, pritarsiu. Bet aš matau, kad reorganizuojant šitos komisijos darbą, išplečiant jos funkcijas, tai yra prijungiant Energetikos inspekciją prie Kainų komisijos, tos institucijos darbas bus dar atsakingesnis valstybei, piliečiams. Faktiškai visų Lietuvos piliečių gyvenimo kokybė priklauso nuo tos komisijos darbo ir jos teisingų ir atsakingų sprendimų.

Ką sakė kolegė dėl atlyginimų? Matyt, būtų galima diskutuoti dėl atlyginimų dydžio, bet šioje institucijoje turėtų dirbti daug labiau kompetentesni pareigūnai, negu dirbo šioje, ypač Energetikos kontrolės komisijoje, iki šiol.

Aš leisiu sau, jeigu dar turiu šiek tiek laiko, prisiminti praeitų kokių dešimties metų šios komisijos darbo rezultatus, nes sausio mėnesį keisime šios institucijos vadovybę. Tiesa, Prezidentą išrinksiame anksčiau, gal Prezidentas ir anksčiau pateiks, bet kadencija baigsis tik sausio mėnesį.

2010 metų pradžioje Kainų komisija tvirtino šilumos kainas Vilniaus miestui ir mes trys visuomenininkai, aš su dviem aukščiausio lygio energetikos specialistais, pateikėme Kainų komisijos pirmininkei D. Korsakaitei skaičiavimus ir įrodymus, kad kainos yra *nesvietiškai* išpūstos. Per metus tai sudarytų apie 20 mln. eurų, o per penkerius metus, nes Kainų komisija tvirtinama penkeriems metams, sudarytų 100 mln. eurų pagal apgaulingai pateiktus duomenis. Atsiprašau, buvusi pirmininkė, grubiai pasakysiu, nusispjovė ir tą pačią dieną, išklausiusi mūsų pateiktus įrodymus, patvirtino, užuot patikrinusi, o gal tie vyrai kažkuria dalimi teisūs. Netikrino, patvirtino kainą. Liko teismai, penkerius metus kovėmės teismuose. Labai įdomu, kad Kainų komisija, turėdama būti vartotojo pusėje, aišku, neskriausdama tiekėjų, bet pirmiausia turėtų būti vartotojų pusėje, penkerius metus buvo tų vadinamųjų „Dalkios“, „Rubikono“, „Ikoro“ ir dar kaip jie savo pavadinimus keitė, jų pusėje. Po penkerių metų, kai buvo priimtas galutinis neskundžiamas teismo sprendimas ir Kainų komisija buvo priversta perskaičiuoti kainas, ir ką? Dar pusantrų metų skaičiavo, vienai įmonei skaičiavo kainas, nors ji visa tai buvo išstudijavusi penkerių metų teismo laikotarpiu, išstudijavusi visą tos įmonės kainodarą, dar pusantrų metų skaičiavo vienai įmonei. Priežastis, pasirodo, labai aiški: laukė, specialiai vilkino laiką, kad jiems pasibaigtų nuomos sutartis Vilniuje. Ir iš tikrųjų likus savaitei ar dviem perskaičiavo kainą ir, matyt, susitarę sako, na, numeskite 6 mln. eurų. Numetė, vilniečiai penkis mėnesius mokėjo labai mažą kainą už šildymą, o 28 mln. iškeliavo su jais, viso gero.

Šiandien aš noriu kreiptis, kolegos, į jus, ypač į valdančiąją daugumą. Kitais metais, kai rinksime vadovus šitos labai atsakingos institucijos, labai prašau, aišku, bus teikiama Prezidento, kito Prezidento, labai pasižiūrėkime į tų žmonių praeitį, į jų atsakomybę, į jų kompetenciją, nes toliau tokie pavyzdžiai Lietuvoje neturėtų kartotis. Prezidentė ne kartą yra įvardijusi tą kompaniją kaip nešvarią ir nesąžiningą, o dabartinis premjeras yra įvardijęs, kad šita istorija buvo viena iš didžiausių aferų Lietuvos istorijoje pasipelnant gyventojų sąskaita. Turėkime omeny būsimus sprendimus. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir paskutinį diskutuoti kviečiu V. Poderį.

V. PODERYS (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, mieli kolegos, siūlau palaikyti Vyriausybės teikiamą įstatymo projektą ir štai dėl ko. Aišku, visų pirma iškilo dėl tų atlyginimų. Su kuo tie atlyginimai yra susiję? Tokioje institucijoje kaip komunalinių reikalų priežiūros komisijoje pareigūnai, aukščiausi pareigūnai, turi turėti dvejopas kompetencijas, kaip valstybės pareigūnai ir tarnautojai ir kartu puikiai suprasti verslo subtilumus. Kitaip sakant, reikia ir verslo pažinimo, ir valstybės tarnybos kompetencijos ir šiuo atveju reikalavimai yra aukštesni nei paprastai ir dėl to yra siejama su aukštesniu atlyginimu.

Kitas dalykas. Aišku, kviesdamas darbuotojus į aukštas pareigas iš sektoriaus, turi kviestis specialistus, energetikos sektoriaus specialistus. Vadovų, vadybininkų atlyginimai yra žymiai, žymiai didesni. Energetikos įmonių vadovų atlyginimo vidurkis yra maždaug 6–8 tūkst. eurų ir tokio lygio žmonių sunku pasikviesti su dabartiniu atlyginimu. Svarbu yra suprasti ir tai, kokius reikalus ši komisija sprendžia. Visų pirma tai yra visi elektros reikalai, tai yra dujų, tai yra šilumos, tai yra vandens. Dauguma sprendimų skaičiuojama maždaug šimtais milijonų, kartais ir milijardais eurų vienas sprendimas ir nukrypęs dėl klaidos, dėl neapsižiūrėjimo ar dėl nekvalifi-

kacijos pasekmės yra didžiulės. Kitaip sakant, tų žmonių sprendimų svertas pasekmių prasme yra milžiniškas, todėl kvalifikacijos reikalavimai yra ypač svarbūs. Jeigu pažiūrėtume į tokių institucijų vadovų atlyginimus mūsų regione, turime statistiką: tai, ką siūlome, nepasiektų tų atlyginimų, kurie yra Estijoje, Lenkijoje ir Latvijoje, dar būtų gerokai žemesni. Ir paskutinis argumentas yra tas, kad ši komisija yra finansuojama ne iš biudžeto, o rinkos dalyvių. Kitaip sakant, biudžetui papildoma našta nekristų.

Mieli kolegos, siūlau palaikyti, tuo labiau kad iš paskos eina dar keli įstatymų projektai, pagal kuriuos šitai komisijai būtų perduota priežiūra ir naftos produktų prekyba. Štai po pietų ministras pristatys naują projektą. Ruošiamas ir kitas projektas, pagal kurį ir atliekų industriją ruošiamasi arba bus siūloma atiduoti į šios komisijos rankas priežiūrai.

Kitaip sakant, kolegos, visas komunalinis ūkis ir visi tarifai, ir tai, kokią įtaką darys gyventojų piniginei ir biudžetams, bus šių kelių žmonių rankose. Todėl tas atlyginimų pakėlimas keliais šimtais eurų tikrai nesudarys juntamos papildomos naštos, o nauda bus kur kas didesnė ir junta. Siūlau palaikyti. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju ir prašau likti jus tribūnoje, gerbiamas pranešėjas. Pasiūlymai. Dėl 3 straipsnio yra gautas Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymas, nuomonė, kuriai jūsų komitetas nepritarė. Mes norime išgirsti Ekonomikos komiteto argumentus.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra nepritari. Tie argumentai yra lygiai tokie, kuriuos ką tik išsakiau. Galiu juos pakartoti visus, bet...

PIRMININKĖ. Jau girdėjome.

V. PODERYS (LVŽSF). Jie lygiai tie patys. Kitaip sakant, komiteto nuomonė – nepritari Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėjas A. Dumbrava nori? Prašau kalbėti. Minutę! Tuoj įjungsiu mikrofoną.

A. DUMBRAVA (TTF). Gerbiama pirmininke, čia nėra mūsų daug siūlymų, tačiau aš norėčiau, kad dėl visų siūlymų būtų balsuojama.

PIRMININKĖ. Būtų balsuojama. Socialinių reikalų ir darbo komitetas siūlė: komisijos pirmininko ir jos narių darbo apmokėjimo nustatymas Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme būtų taikomas pagal kitą formuluotą negu pagrindinis.

Gerbiami kolegos, dėl motyvų nematyti. Balsuojame, nes toks yra reikalavimas. Balsuojame už Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymą, kuriam pagrindinis Ekonomikos komitetas nepritarė.

Balsavo 63 Seimo nariai. Už Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymą balsavo 8, prieš – 9, susilaikė 46.

Pasiūlymui nepritari, lieka Ekonomikos komiteto pozicija ir formuluotė. Daugiau pasiūlymų dėl šio įstatymo projekto nebuvo gauta.

Gerbiami kolegos, motyvai. J. Razma – už po svarstymo.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kviečiu pritarti projektui. Manau, čia neturime dalintis į poziciją ir opoziciją, nes, pirmas dalykas, projektu siūlomas prasmingas Energetikos inspekcijos ir Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sujungimas. Gerai, kad pasirinktas racionalus inspekcijos prijungimo būdas, o ne sujungimo variantas. Aš manau, priėmus projektą, bus sustiprinta dabartinės komisijos situacija visapusiškai ir ji galės efektyviau atlikti savo funkcijas.

Gal tik formaliaja prasme aš turėčiau pastabą ir siūlyčiau dar vis dėlto iniciatoriams pagalvoti iki priėmimo, ar ne be reikalo mes keičiame komisijos pavadinimą į tarybą ir taisome daugybę straipsnių dėl to vieno žodžio. Kai dabar yra prijungimo būdas, man atrodo, kad nėra būtina keisti komisijos pavadinimo į tarybą, išvengtume visų tų kaštų, susijusių su iškabų, dokumentų keitimais. Iki priėmimo aš siūlyčiau apie tai ramiai pagalvoti Ekonomikos komiteto nariams ir galbūt pasvarstyti. O dabar tikrai siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Iš esmės įstatymo projektas, atrodo, didelių priekaištų ir neturėtų. Man užkliūna vienas dalykas, kad būtent rinkos dalyviai ir apmokės šitų komisijų, kitaip sakant, kontroliuojančių subjektų veiklą iš savo lėšų. Tai aš nemanau, kad tai

yra neydingas dalykas, kai tau moka atlyginimą tie, kuriuos tu kontroliuoji. Dėl šitos priežasties aš susilaikysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti, balsuojame dėl Energetikos įstatymo projekto po svarstymo. (*Šurmulyš salėje*)

Balsavo 66 Seimo nariai: už – 52, prieš nėra, susilaikė 14. Po svarstymo yra pritarta. Komiteto pirmininkas R. Sinkevičius. Prašom.

R. SINKEVIČIUS (*LSDDF*). Labai ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Atsižvelgdamas į įstatymo įgyvendinimo terminus, norėčiau paprašyti Seimo svarstyti įstatymo projektą skubos tvarka, taip pat ir lydimuosius įstatymų projektus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašymas teisėtas. Seimas turi apsispręsti. Balsuojame, ar pritariame, kad skubą taikytume ir priėmimą vykdytume ketvirtadienį? (*Balsai salėje*)

Iš viso balsavo 64 Seimo nariai: už skubą – 51, prieš – 2, susilaikė 11. Bus taikoma skuba, ir priėmimą vykdysime ketvirtadienį.

Gerbiami kolegos, lydimieji teisės aktai. Noriu atkreipti dėmesį ir iš karto prašyti aptarti Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo projektą, dėl kurio yra gauti pasiūlymai, tai yra projektas Nr. XIIIIP-2928(2). Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymas. (*Balsai salėje*) Taip, jūsų pastaba teisinga. Balsuota, todėl balsuoti ir nereikia. Tik atkreipiame dėmesį ir pritariame, nes jau apsisprendėme balsuodami.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2929, taip pat yra Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymas. Pagrindinis komitetas pritarė iš dalies. Galime su tuo sutikti? Galime sutikti.

Dėl minėtų įstatymų pasiūlymai aptarti. Dėl kitų lydimųjų įstatymų projektų pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime prašyti gerbiamojo Seimo pritarti ir lydimiesiems įstatymų projektams? (*Balsai salėje*) Balsuojame, kad pritartume ar nepritartume lydimiesiems įstatymų projektams, kurių numeriai būtų Nr. XIIIIP-2920, Nr. XIIIIP-2921, Nr. XIIIIP-2924, Nr. XIIIIP-2928, Nr. XIIIIP-2929, Nr. XIIIIP-2932, Nr. XIIIIP-2933, Nr. XIIIIP-2935. Prašom balsuoti. (*Balsai salėje*)

Balsavo 64 Seimo nariai: už – 55, prieš nėra, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta ir lydimiesiems teisės aktams. Kaip jau tarėmės, dar kartą atsiklausiu, ir lydimieji bus svarstomi skubos tvarka. Galime taikyti skubos tvarką, taip? (*Balsai salėje*) Taip, dėkoju.

12.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Egidijų Žironą iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-3193 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Egidijų Žironą iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-3193. Pranešėja – Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja R. Svetikaitė. Prašom.

R. SVETIKAITĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos Prezidentės sausio 28 dienos dekretą, kuriuo, Seimui patarus Teisėjų tarybai, teikiama pritarti E. Žirono atleidimui iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui. Teisėjo įgaliojimai baigsis 2019 m. balandžio 23 d. Pagal Konstituciją Apeliacinio teismo teisėjus atleidžia Respublikos Prezidentas Seimo pritarimu. Todėl Prezidentė kreipiasi į Seimą su prašymu pritarti E. Žirono atleidimui iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Niekas nenori paklausti. Svarstymas. Norinčių dalyvauti diskusijoje yra? Nėra.

Priėmimas. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Gerbiami kolegos, reikia tik priminti mūsų Statutą, kuris įpareigoja mus pareigūnų atleidimą vykdyti slapto balsavimu. Tad prašau jūsų pritarimo patvirtinti slapto balsavimo biuletenį. Galime patvirtinti bendru sutarimu? Galime patvirtinti. Skelbiu balsų skaičiavimo grupę: M. Adomėnas, V. Alekna, R. Budbergytė, A. Dumbrava, M. Mackevičius S. Šedbaras ir T. Tomilinas. Slapto balsavimo procedūrą pradėsime vykdyti pirmą valandą ir tęsime iki 13 val. 20 min.

12.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valdemaro Razumo atleidimo iš Lietuvos mokslo tarybos pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIII-3211(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos (keičiasi pavadinimas) dėl Valdemaro Razumo atleidimo iš Lietuvos mokslo tarybos pirmininko pareigų projektas Nr. XIII-3211(2).

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas V. Razumas pakalbinus išreiškė norą būti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos viceministru, todėl jis pats prašosi atleidžiamas iš užimamų pareigų. Komitetas šį prašymą svarstė, atsižvelgė į Teisės departamento pasiūlymus, už balsavo 8, prieš nebuvo ir susilaikiusių nebuvo. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Dėkoju. S. Tumėnas nori paklausti gerbiamojo pranešėjo. E. Gentvilas... E. Jovaiša, atsiprašau, atsakys į klausimą.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, kai mes skyrėme gerbiamą V. Razumą tarybos pirmininku, didžiules viltis su juo siejome. Jūsų nuomone, ar jisai spėjo šitame poste nuveikti gražių ir didelių darbų ir ar juos pratęs būdamas viceministru?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Aš manau, kad jisai susidūrė su tam tikromis ryškiomis problemomis, paveldėtomis iš ankstesnės administracijos, bet mes Seime visi pataisėme, patvarkėme nuostatus, jeigu pamenate, pereitą pavasarį, tai dabar tie darbai jau yra gerokai pasistūmėję į priekį, ypač dėl humanitarinių ir socialinių mokslų minimaliųjų vertinimų, dėl naujojo mokslo klasifikatoriaus, dėl bendrosios tvarkos projektų skelbimo. Pavyzdžiui, yra pajudėję dalykai dėl to, kad anksčiau buvo tokia tvarka, kad visuotinėje dotacijoje ekspertai būtų vien tik užsieniečiai, šita klaida ištaisyta. Iš tikrųjų humanitariniuose, socialiniuose vien tiktai užsieniečiai negali. Aš manau, kad jis gerų darbų jau yra padaręs. Galvojame, kad pereis į jaunas ir objektyvias rankas, darbščias rankas, šitas postas, o, būdamas viceministru, jis, be abejo, tiesiogiai globos Lietuvos mokslo tarybos veiklą.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamajam E. Jovaišai. Daugiau norinčių paklausti nėra. Motyvai. Nėra. Po pateikimo galime pritarti? Pritariame bendru sutarimu.

Svarstymas. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra.

Pritariame taip pat bendru sutarimu.

Priėmimas. Norinčių kalbėti nėra.

Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Valdemaro Razumo atleidimo iš Lietuvos mokslo tarybos pirmininko pareigų“.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 62 Seimo nariai: už – 61, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimą skelbiu priimtą. (*Gongas*)

Gerbiamieji kolegos, baigiame rytinį posėdį. Nebaigiame, nes slaptas balsavimas. Dar kartą primenu – M. Adomėnas, V. Alekna, R. Budbergytė, A. Dumbrava, M. Mackevičius, S. Šedbaras ir T. Tomilinas rengiasi slaptos balsavimo procedūrai. Kviečiu visus dalyvauti balsavime.

Balsavimas – iki 13 val. 20 min.

Pertrauka

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Gerbiami kolegos, mes turėtume šiandien baigti mūsų rytinį plenarinį posėdį. Kaip jūs žinote, jo nebaigėme, turėjome balsavimą.

Taigi skelbiu vasario 12 dienos Seimo rytinį plenarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 258 STENOGRAMA

2019 m. vasario 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). O dabar pradėdame vasario 12 dienos vakarinį plenarinį posėdį. Prašome registruotis.

Užsiregistravo 43 Seimo nariai.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Egidijų Žironą iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIP-3193 (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, leiskite paskelbti balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Egidijų Žironą iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių – 61, rasta – 61, galiojančių – 59, negaliojančių – 2. Už atleidimą balsavo 57, prieš – 2 ir susilaikiusių nėra. Taigi Seimo nutarimas skelbiamas priimtu. (*Gongas*)

Dėkojame gerbiamam teisėjui už tarnystę. Jo posėdžių salėje nematome, todėl negalime įteikti gėlių ar kaip nors kitaip pasveikinti.

14.02 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1448GR (pateikimas)

Imsimės klausimų, kurie numatyti pagal mūsų darbotvarkę. Pirmasis klausimas yra Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1448GR. Jis yra gražintas Seimui ir jį pristatys M. Lingė, Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas. Prašom.

M. LINGĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, 2019 m. sausio 21 d. Prezidento dekretu Seimui pakartotinai gražintas svarstyti šių metų sausio 11 dieną priimtas Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymas, kuriuo suteikiama pirmenybė įsigyti tarnybines gyvenamąsias patalpas jose gyvenantiems asmenims už pradinę aukciono kainą.

Priimtas įstatymas galimai neatitinka Konstitucijos doktrinos ir kuria išskirtines privilegijas, kai tenkinami tik vienos socialinės grupės ar atskirų asmenų interesai. Nors įstatymų iniciatoriai kėlė gerus tikslus – apsaugoti socialiai pažeidžiamiausius asmenis, tačiau pasirinktas būdas nėra tinkamas. Priimtas įstatymas ne tik kad neužtikrina būsto įsigijimo pažeidžiamiausioms grupėms, bet atveria kelią tai padaryti visiems, neatsižvelgiant į jų socialinę padėtį. Tai sudarytų prielaidas galimam piktnaudžiavimui.

Įstatymu įtvirtinamas tik vienintelis nuosavybės neturėjimo penkerius metus kriterijus, neįrodantis nuomininko tikrosios turtinės ir socialinės padėties. Beje, tarnybinius būstus išskirtinėmis sąlygomis galėtų įsigyti asmenys, gyvenę ir dirbę tik trumpą laiką. Pažymėtina, kad Seimo priimtas įstatymas nesudarytų sąlygų dabar gyvenantiems asmenims toliau nuomotis tų būstų iš valstybės (įmanomas tik įsigijimas) ir jei juose gyvenantys asmenys neturi pakankamai santaupų įsigyti, priimtas įstatymas jų neapsaugo nuo būsto netekimo.

Todėl Prezidentės įsitikinimu, pagalbos socialiai pažeidžiamiausiems asmenims esama teisinė bazė yra pakankama, tereikia naudotis galiojančiais įstatymais ir papildomai keisti nieko nereikia. Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, nekilnojamąjį turtą pripažinus nereikalingu valstybės funkcijoms vykdyti, jis, esant savivaldybės tarybos sutikimui, Vyriausybės nutarimu gali būti perduotas savivaldybių nuosavybėn savivaldybių savarankiškomis funkcijoms įgyvendinti. Turtą perdavus savivaldybės būsto fondui toks nekilnojamasis turtas vadovaujantis jau kitu, Paramos būstui įsigyti ir išsinuomoti įstatymu, pirmumo teise už rinkos kainą, kuri, beje, yra iš esmės panaši į pradinę aukciono kainą, galėtų būti parduodamas turto nuomininkams arba sudarytos sąlygos juose gyvenantiems nuomotis šiuos būstus iš savivaldybės. Prezidentė kartu atkreipia dėmesį, kad dėl priimto įstatymo buvo neigiamą Vyriausybės išvada, apie išskirtinių sąlygų sudarymą ir įstatymo neatitikimą keliamiems tikslams yra pažymėjusi ir Specialiųjų tyrimų tarnyba. Todėl Prezidentė siūlo laikyti įstatymą nepriimtu. Ačiū už dėmesį, atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti pora Seimo narių. Pirmoji klausia V. Vingrienė. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, jūs paminėjote tai, kad savivaldybėms galėtų būti perduoti tie būstai, bet svarstant šį klausimą, šitą problemą sprendžiant savivaldybės kategoriškai atsisakė perimti tuos būstus į socialinio būsto fondą dėl per didelio jų nusidėvėjimo. Kaip tokiu atveju mums išspręsti šitų socialiai pažeidžiamų žmonių problemas, nes jie tikrai buvo maitinti valstybės institucijų pažadais, ankstesnių politikų pažadais? Mūsų, kaip vakarietiško požiūrio politikų, pagrindinė užduotis būtų išspręsti šitą klausimą kaip tik užtikrinant socialiai pažeidžiamiausių žmonių pirmumo teisę, tai yra jų pagrindinį poreikį turėti būstą virš galvos. Mums turbūt reikėtų ieškoti bendromis jėgomis išeičių, kaip išspręsti šitą klausimą, kad ne per privilegijų prizmę, o tiesiog kaip būtinybę, kad jie nebūtų šaltakraujiškai išmesti į gatvę. Aš esu pasiruošusi, suprantu, kad šis įstatymas galbūt nėra tobulas, pasiruošusi eiti tuo keliu, kad būtų taisoma, tobulinama užtikrinant šitiems žmonėms būstą virš galvos. Ką jūs galvojate apie tai?

M. LINGĖ. Ačiū už klausimą. Mes taip pat savo ruožtu teiravomės Savivaldybių asociacijos nuomonės tuo klausimu. Ji netgi padarė savivaldybių apklausą ir jau gauta jų išvada, kurią mes esame gavę, skambėtų, kad didžioji dalis savivaldybių svarstyto galimybę perimti tokius butus, ir yra pabrėžta, kad esama teisinė bazė perimti nekilnojamąjį turtą yra pakankama. Mes turbūt neturėtume kalbėti absoliučiai, jeigu norime išspręsti pavienio žmogaus, konkretaus žmogaus klausimą. Esama sistema, kada būstas, kuriame dabar gyvena konkretus asmuo, pagal Vyriausybės nutarimą konkrečiai savivaldybei su konkrečiu žmogumi su jo sudaryta gyvenamojo būsto sutartimi gali nuosavybės teise būti perduotas savivaldybei. Savivaldybė tiesiog neturėtų to būsto renovuoti nei ką, bet tiesiog savo fonde, savo apskaitoje turėdama tą būstą su tuo žmogumi turėtų sudaryti su juo tolesnę nuomos sutartį, tik pagal kitus įstatymus, kuriuos aš ir paminėjau pristatydamas dekretą. Tada tas žmogus, kuris nuomojasi, nebemokėtų valstybei nuomos įkainių, bet mokėtų jau savivaldybės biudžetui pagal jos patvirtintus nuomos įkainius. Kalbant tikrai svarbu yra pabrėžti, kad būtent esama sistema, dar kartą kartoju, sudaro sąlygas nuomotis. Pagal priimtą Seimo įstatymą kalbama tik apie įsigijimą už pradinę aukciono kainą. Jeigu tas socialiai pažeidžiamas asmuo neturi sukaupęs pinigų įsigyti už tą pradinę aukciono kainą, jis vis tiek negalės įsigyti. Todėl manome, kad ta sistema, esama sistema, kuri aptariama ir Prezidentės dekrete, yra tikrai pakankama socialiai jautriai pasižiūrėti į jūsų minimus atvejus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų daugiau nėra norinčių klausti. Taigi, kolegos, kadangi turime situaciją, ar svarstyti gražintą įstatymą iš naujo, ar laikyti įstatymą nepriimtu, išklausome motyvus. Už gražinimą kalba G. Skaistė, taip?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš norėjau pritarti Prezidentės veto ir iš principo laikyti šitą įstatymą nepriimtu. Jeigu ne ten užsiregistravau, tai atsiprašau. Norėjau pasisakyti ir priminti tuos argumentus, kuriais buvo kalbama įstatymo priėmimo metu. Labai keista, kad įstatymas pasiekė priėmimo stadiją, kadangi tiek Teisės departamentas rašė, kad įstatymo projektas galimai neatitinka Konstitucinio Teismo suformuotos valstybinio turto valdymo doktrinos, tiek ir Specialiųjų tyrimų tarnyba išsakė savo pastabas, kad tai yra ne visai tvarkingas įstatymas. Man atrodo, vienintelis kelias, kuris buvo teisingas, ir yra – Prezidentė vetavo šitą įstatymą.

Šitą problemą reikia spręsti visai kitu būdu. Tie dalykai, kurie deklaruojami įstatymo projekto autorių, tai yra kad žmonėms, kurie yra socialiai pažeidžiami, būtų aprūpinta teisė į būstą, sprendžiami kitais įstatymais. Tuo tarpu šitas įstatymas visiškai nereglamentuoja to, kad tie žmonės, kuriuos ta parama pasiektų, iš tikrųjų būtų socialiai remtini. Vienintelis kriterijus, apie kurį kalba įstatymas, kad tie žmonės per pastaruosius penkerius metus nebūtų turėję nekilnojamojo turto. Tačiau neatsižvelgiama nei į tai, kokios asmens disponuojamos pajamos, nei į tai, ar jo su-tuoktinis turi (neturi) turto, ar dar kokie kiti kriterijai galėtų atsirasti.

Man atrodo, tiesiog turėtume pritarti Prezidentės veto, laikyti įstatymą nepriimtu ir išspręsti šitą problemą kitais būdais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Vingrienė. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Aš pasisakyčiau už šito įstatymo grąžinimą tobulinti, nes valstybiškai vertinant pažeidžiamiausių žmonių grupę į socialinio saugumo klausimą negalima žvelgti vienpusiškai ir formaliai. Būtina suvokti socialiai jautrios žmonių grupės problemas. Valstybės ar savivaldybės finansinė nauda jokių būdu negali būti supriešinama su piliečio teise. Verta iš aukštai nusileidus pasižiūrėti ne per privilegijos, o per pirmo būtinumo apsirūpinti stogu virš galvos prizmę ir įvertinti tai, kad už pradinę aukciono kainą įsigyti siūlomi 70 % nusidėvėję būstai, ką savivaldybės atsisako perimti į socialinio būsto fondą. Jeigu jos perimtu, be abejo, tai būtų tikrai labai svarbu ir, manau, į tai iš jų pusės būtų socialiai jautriai pasižiūrėta.

Aš manau, kad vis dėlto mes turėtume ieškoti išeičių, visi XXI amžiaus vakarietiško požiūrio politikai turėtume žiūrėti į socialiai jautrių grupių problemų sprendimą, jiems padedant užtikrinti pirmo būtinumo teisę į jų gyvenamąjį būstą. Buvę eigučiai, miškų darbuotojai tikrai nebuvo sukaupę pakankamai lėšų, kad galėtų konkuruoti aukcionuose su aukštesnę kainą galinčiais pasiūlyti konkuruojančiais ir norinčiais įsigyti tą būstą galbūt turtingesniais žmonėmis.

Žiūrint į tai, kad daugiausia tų žmonių, dėl kurių mes šiandieną kalbame, yra senyvo amžiaus, pasiligoję, neįgalūs arba prižiūrėję neįgalius asmenis, jie tikrai turėtų sulaukti valstybės paramos ir turėtų užtikrintą galimybę turėti būstą. Todėl aš manau, kad turėtume visi bendromis jėgomis ieškoti racionaliausio sprendimo ir padėti išspręsti šitą klausimą, nes būtų labai neatsakinga tiesiog formaliai priimti sprendimą, kad pakibtų ant plauko šitų žmonių likimai.

Taigi siūlau nepalaikyti Prezidentės veto, bet gražinti šitą įstatymą tobulinti. Aš, kaip realią padėtį šitoje situacijoje žinanti, tikrai labai kviečiu visus dirbti ir surasti patį racionaliausią sprendimą, žiūrint į šitą klausimą socialiai jautriai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, daugiau motyvų pareikšti nėra norinčių.

Formuluoju balsavimą. Kas už tai, kad laikytume įstatymą nepriimtu, balsuojate už, o kas už tai, kad svarstytume įstatymą iš naujo, balsuojate prieš. Prašau. Alternatyvus balsavimas. (*Triukšmas salėje*) Laikyti įstatymą nepriimtu – balsuojate už, svarstyti įstatymą iš naujo – balsuojate prieš. Už tai, kad įstatymą laikytume nepriimtu, balsavo 56, o už tai, kad svarstytume iš naujo įstatymą, – 16. Įstatymas nėra priimtas, laikomas nepriimtu.

14.15 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės tarpvalstybinio bendradarbiavimo susitarimo dėl greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos pasienio teritorijoje ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-3110 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės tarpvalstybinio bendradarbiavimo susitarimo dėl greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos pasienio teritorijoje ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-3110. Pranešėjas – sveikatos apsaugos ministras A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, jums teikiamas įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės tarpvalstybinio bendradarbiavimo susitarimo dėl greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos pasienio teritorijoje ratifikavimo“. Vadovaujantis

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 16 punktu, 138 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Prezidento 2018 m. gruodžio 27 d. dekretą, siekiama ratifikuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės tarpvalstybinio bendradarbiavimo susitarimą, kuris buvo pasirašytas praėjusių metų spalio 3 dieną Bauskėje.

Trumpai. Tai yra susitarimas, kurio laukėme gerus aštuonerius metus, ir tiek, kiek pavyko atsekti istoriją, prieš aštuonerius metus prasidėjo tarimaisi, derėjimaisi, ir Baltijos Asamblėjoje parlamentarai, ir Latvijos nuolat primindavo šią klausimą. Jam buvo skirta tikrai daug dėmesio ir galų gale mes tą susitarimą pasiekėme, dar su buvusia Latvijos ministre pasirašėme. Iš tikrųjų Lietuvai tai yra toks pirmas istorinis susitarimas dėl pagalbos teikiant greitąją medicinos pagalbą tarp dviejų kaimyninių valstybių.

Tikslas yra labai paprastas, kad tais atvejais, kai iškyla grėsmė žmogaus gyvybei, sveikatai, gretimoje valstybėje arčiau esantys medikai galėtų koordinuotai atvykti, galėtų būti iškviestos greitosios medicinos pagalbos pajėgos ir pacientas būtų nuvežtas į tą įstaigą, kur jam tuo metu reikėtų suteikti pagalbą. Kviečiu šią įstatymą palaikyti ir jam pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre. Tikrai reikalas senas, ir ačiū už iniciatyvą, kad pagaliau bus reglamentuota įstatymiškai. Pirmasis klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas ministre, ar jums neatrodo, kad per daug ilgai buvo užsitęsęs šitas procesas? Kodėl nedarėte žingsnių anksčiau? Kartu dėkoju už tai, kad dabar darote, nes gerai prisimenu diplomatinį savo kelią dirbant Estijoje, Latvijoje, kai pasienio teritorijoje įvykus nelaimingam atsitikimui prasidėdavo ne greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimas, o aiškinimasis, iš kurios valstybės pilietis, kur jis nukentėjo, kurios valstybės teritorijoje įvyko nelaimingas atsitikimas, ir tik po to sprendavo, ar siųsti mašiną. Dažniausiai dėl šių nesusipratimų pagalba būdavo suteikta pavėluotai, o aiškinimasis tarp dviejų valstybių greitosios medicinos pagalbos tarnybų sukeldavo labai nemažai ginčų. Teisinį šios pagalbos reikalavimą, kuris fiksuotas Sveikatos sistemos įstatyme... Konstatuotas faktas, kad sveikatinimo veikla, taip pat ir greitosios pagalbos teikimas apima tik Lietuvos Respublikos teritoriją, toks ribojimas ir kėlė komplikacijas prie mūsų dabar dvišalių santykių esamos padėties.

A. VERYGA (LVŽSF). Tikrai ačiū už klausimą. Visiškai su jumis sutinku, kad per ilgai buvo laukta, bet aš kolegoms, kurie gal kiek ta tema nesidomėjo, galėčiau tiesiog priminti, kur buvo didysis ginčo objektas, dėl ko dvi šalys niekaip nesusitardavo. Būdavo ginčijamasi, kas atlygins už tą veikimą, už iškviestą brigadą ir panašiai. Tai galų gale mes susitarėme, kad kiekviena šalis, kurios brigada važiuoja, ir atlygins tai brigadai. Žodžiu, mes iš esmės viena kitai tais kritiniais atvejais pagalbą teiksime neatlygintinai, šalys tarpusavyje neatsiskaitinės. Kai susitarėme dėl šito, baigėsi ir visi didieji ginčai, ir didžiosios diskusijos. Kiek spėjome, maksimaliai greitai stengėmės tą padaryti ir tikrai, aš sakau, maksimaliai prašėme, spaudėme ir Latvijos pusę, kad dar praėjusi Vyriausybė, kol... Žinote, manau, kad tas žingsnis buvo labai logiškas, nes kol nauja Vyriausybė susiformavo, mes būtume vėl laukę *minimum* pusę metų. Tikrai iš savo pusės padarėme maksimaliai greitai, kaip galėjome.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, mes turime, aišku, pasienio miestų, kuriuose yra ta greitosios pagalbos galimybė, pavyzdžiui, išvykti į Latviją, Daugpilį, Šventoji, Joniškis – maži miesteliai, kurie arčiau Latvijos. Bet ar žinoma, kiek gali pasinaudoti ta medicinos pagalba, iš tikrųjų kokios apimtys tų tarpusavio važinėjimų iš vienos teritorijos į kitą? Ar tiesiog spėjama, kad tokio susitarimo reikia, ir tiek?

A. VERYGA (LVŽSF). Aš manau, kad tas susitarimo poreikis buvo padiktuotas realių atsitikimų, kaip gerbiamas kolega A. Vinkus ir kalbėjo, tų susirašinėjimų, aiškinimų, kai vis dėlto būdavo bandoma kažkur kviesti. Tikrai tų atvejų nėra daug, čia mes nekalbame apie kažkokį labai masinį reiškinį. Turėkime galvoje, kad tuose nedideliuose pasienio miesteliuose ne planiniams dalykams kviesis, kuri greitoji bus arčiau. Čia tik tais atvejais, kai iš tikrųjų kils labai reali grėsmė žmogaus gyvybei ir tikrai gretimos šalies greitoji pagalba bus arčiau, ir nugabenti į gretimos šalies ligoninę bus arčiau, tik tais atvejais tokia pagalba bus teikiama. Bet čia mes nešnekame apie

tai, kad, žinote, man atrodo arčiau, tai aš gal pasiskambinsiu į Latviją ir išsikviesiu greitąją iš ten. Taip nieko nebus ir tos stotys tarpusavyje koordinuos veiklas. Čia mes šnekame apie labai retus atvejus, bet vis tiek tų susitarimų reikia.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, *es sapratu, tikai atbildēt nevaru*. Tai aš įvardinau vieną iš problemų, su kuria susidurs, be jokios abejonės, šios komandos, vykstančios į Latvijos teritoriją, tai yra kalbos barjeras. Be jokios abejonės, sprendimo būdų yra ir bendradarbiavimo per sieną protokoluose vidaus reikalų sistema yra išsprendusi daugelį šitų klausimų. Žingsnis, kurį sveikinu ir kuris seniai turėjo būti padarytas. Kitas žingsnis... Žinant, kad Latvijos medicinos sistema koncentruojasi Rygoje ir ši mūsų siena iš tikrųjų yra medicinos paslaugomis neap rūpinta Latvijos teritorijoje, mes tų iškviatimų tikrai galėtume turėti daug, kokie jūsų perspektyviniai planai dėl pirminės sveikatos ir antrinės sveikatos priežiūros paslaugų plėtros į Latvijos teritoriją iš pasienio regionų?

A. VERYGA (LVŽSF). Jeigu galite, patikslinkite klausimą, kaip suprantu, čia šnekate apie mūsų pirmines ir antrines paslaugas pasienyje ar pačių latvių?

V. GAILIUS (LSF). Ačiū posėdžio pirmininkei, kad leido patikslinti. Aš kalbu apie mūsų sveikatos priežiūros įstaigų galimybę teikti paslaugą Latvijos pasienio regionams, kuriuose sveikatos priežiūros įstaigų tinklas yra iš tikrųjų silpnas ir koncentruojasi daugmaž Rygoje.

A. VERYGA (LVŽSF). Supratau. Iš tikrųjų geras klausimas. Nesame su latviais apie tai šnekėję, nes vėlgi, jeigu net dėl greitosios sutartį aštuonerius metus derinome, kur apie kelis atvejus šnekame, tai susitarti nebus paprasta, aš manau, net jeigu ir pradėtume tą diskusiją. Bet tikrai gera mintis, galėsime pradėti šnekėtis ir žinau, kad čia, Lietuvoje, buvo šiek tiek kitame kontekste, Lenkijos pasienio kontekste, kilę tų klausimų dėl iš Lenkijos atvykstančių gyventojų, dėl paslaugų teikimo. Tai galėsime pagalvoti, jeigu latviai matytų norą, galimybių, kodėl ne? Tik turėkime galvoje, kad mums patiems paprastai tuose nutolusiuose nuo centrų regionuose trūksta šeimos gydytojų. Nelabai mūsų šaliai ten nori važiuoti. Klausimas, ar jie norės į Latviją važiuoti, bet šnekėtis galima.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Sveikinu, ministre, už tą formalų susitarimą. Nors man teko gyvenime operuoti be susitarimo nemažai Latvijos ir Estijos piliečių, kurie buvo atvežami į Lietuvą, bet dokumentus reikia sutvarkyti. Tikrai sveikinu.

Aš noriu dėl tokio techninio dalyko. Su Latvija pačiame pasienyje gal problemų nėra, bet, sakykime, kur Baltarusijos pasienis. Ar visada užtikrinamas pakankamas ryšys, nes, sakykime, prie Karaliaučiaus mes dažnai persijungiamo į jų telefonines sistemas. Ar šiuo atveju viskas gerai, ar mes neturime tam tikro trukdymo operatyvumo prasme? Ačiū už atsakymą.

A. VERYGA (LVŽSF). Supratau. Ačiū už klausimą. Jūs teisingai pasakėte, kad pacientų, kuriems pagalbą Lietuvoje suteikė ir be tokios sutarties, yra ne tik Latvijoje, iš visų valstybių, matyt, atvažiuoja. Bet tai reglamentuoja šiek tiek kiti dalykai. Juo labiau kai mes dabar esame Europos Sąjungos šalis, tai bet kuris jų pilietis gauna ir paslaugas, ir pagalbą, ir atsiskaitymai yra suderinti. Čia daugiau buvo tik dėl paties koordinavimo ir mašinų važinėjimo.

Kalbant dėl ryšio, tikrai nuoširdžiai nesu girdėjęs niekada Greitosios pagalbos asociacijos kompiuterių nors skundų ar pastabų, kad ar neveiktų, ar netinkamai veiktų, ar trukdytų komunikuoti. Žinau tą bėdą dėl dviejų skirtingų ryšių, tai TETRA ryšio ir privataus tiekėjo ryšio, kuriuo naudojasi jau pačios dispečerinės, bet sprendimas jau yra sudėliotas, kartu su Bendrosios pagalbos centru planuojama turėti vieną bendrą ryšį. Manau, tada ir tai bus išspręsta.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, vis dėlto kuri pusė čia buvo tas stabdys ir nejudėjo, nes aš nelabai supratau arba supratau, man atrodo, atvirkščiai, negu iš tikro buvo? Tai man paaiškinkite vis dėlto.

A. VERYGA (LVŽSF). Tikrai nuoširdžiai aš negaliu pasakyti dėl visų aštuonerių metų, kuri pusė. Matyt, kiekviena pusė prisidėdavo, neskubindama tų procesų. Vieną nesutarimo objektą aš įvardinau, tai buvo atsiskaitymo klausimas. Aišku, Lietuvoje mes turėjome ir tą bėdą, kad latviai turi tik vieną įstaigą, ji yra centralizavusi Greitąją medicinos pagalbą, pas mus yra kelios pagrini-

dinės dispečerinės. Gal ir tai trukdė. Kai mes pradėjome derėtis, mes tą darėme norėdami susitarti, susiderėti ir susitarėme. O pasakyti už kitus... Iš tikrųjų nedrįsčiau kaltinti nei vienos, nei kitos pusės. Faktas, kad aštuonerius metus buvo nesusitarta.

PIRMININKĖ. Dėkojame, gerbiamas ministre. Jūs atsakėte į visų norinčių paklausti, klausimus. Motyvai už. Juos sako K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kolegos, aš jau trečią kadenciją esu čia, trečią kadenciją dirbu Tarpparlamentinių ryšių su Latvija grupėje ir mes bent du, tris, o kartais ir keturis kartus susitinkame per metus. Daug tų susitikimų būna su kolegomis latviais. Praeitais kadencijas tai grupei pirmininkavo mūsų Latvijos lietuvis R. Ražukas. Aš nepamenu nė vieno susitikimo, kad ši tema iš Latvijos pusės nebūtų kelta. Visą laiką buvo sakoma, kad mes esame ta girnapusė, kuri neleidžia plaukti. Būtent. Latviai siūlė įvairiausių variantus. Po kiekvieno susitikimo mes rašydavome *pro memorias*.

Dabar šią kadenciją aš pats esu Tarpparlamentinių ryšių su Latvija grupės pirmininkas. Irgi rašiau ministrui. Kiekvieną kartą mes vis pranešame, pranešame ir pranešame, kad latviai kelia ir kelia tą problemą, o mes niekaip nejudame, nejudame ir nejudame. Latviai siūlė įvairius variantus. Siūlė labai paprastą dalyką (jie turi tokį susitarimą su Estija, jau senų seniausiai veikiančių, daugiau negu 10 metų), kad veiktų ir su mumis.

Nedaug ten būna tokių atvejų, iki dešimties kartų per metus, tai reiškia, kad valstybės tiesiog pačios prisiima tuos kaštus ir padengia. Jeigu greičiau yra greitoji pagalba Latvijoje prie kokio nors Lietuvos kaimo, tai suteikia lietuviui pagalbą ir atvirkščiai. Daugmaž vienodai ten būna, truputį gal skiriasi, nėra čia dideli kaštai. Mūsų ministerija visą laiką atrasdavo visokiausių pasiūlymų. Štai ir šioje kadencijoje dveji metai praėjo, daugokai, bet juk vis tiek sveikinu tą sprendimą, ir tikrai priimkime ir, jeigu galima, neatidėliokime vėl ilgam, o padarykime greitai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, prašome balsuoti ir apsispręsti dėl teikiamo įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės tarpvalstybinio bendradarbiavimo susitarimo dėl greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo“ projekto.

Balsavo 73 Seimo nariai: prieš ir susilaikiusių nėra. Taigi po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta.

Pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas, papildomo komiteto nėra. Svarstymo data – pavasario sesijoje.

14.31 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos molekulinės biologijos laboratorijos įkūrimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIP-3141 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos molekulinės biologijos laboratorijos įkūrimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIP-3141. Į tribūną kviečiame naująjį švietimo, mokslo ir sporto ministrą A. Monkevičių. Prašome leisti ministrui pateikti įstatymo projektą.

A. MONKEVIČIUS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiama pirmininke. Leiskite pristatyti labai svarbų įstatymo projektą, kuriuo būtų ratifikuotas susitarimas dėl Europos molekulinės biologijos laboratorijos, tiksliau sakant, dėl Lietuvos narystės šioje laboratorijoje, kuri įkurta 1973 metais Ženevoje. Jos atšakos šiuo metu yra didžiosiose Europos šalyse, ten, kur molekulinės biologijos tyrimai yra aukščiausio pasaulinio lygio. Seimui ratifikavus šitą susitarimą Lietuva taptų modernios tarptautinės mokslinių tyrimų infrastruktūros nare ir leistų Lietuvos biotechnologams, biofarmacininkams dar efektyviau siekti naujų mokslo atradimų kuriant rinkai reikalingas inovacijas. Lietuvos biotechnologijos ir biofarmacijos sektorius šiuo metu yra vertinamas kaip vienas sėkmingiausių ir perspektyviausių ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje tiek dėl atliekamų aukščiausio lygio mokslinių tyrimų, tiek dėl sėkmingai veikiančių verslo įmonių.

Prisijungimas prie aukščiausio lygio tarptautinės molekulinės biologijos infrastruktūros leistų mūsų mokslui ir pramonei dar sėkmingiau žengti į naujus atradimus ir inovacijas žmonių gyvenimo kokybei labai svarbioje biomedicinos srityje. Ratifikavus susitarimą dėl Europos molekulinės biologijos laboratorijos Lietuvoje vykdomi moksliniai tyrimai būtų glaudžiau integruojami į

Europos mokslinių tyrimų erdvę, Lietuvos doktorantai ir mokslininkai turėtų galimybę vykdyti tyrimus laboratorijų centruose Vokietijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Italijoje. Taip pat Lietuvoje galės būti steigiamos tyrimų grupės, kurių reputacija padeda į šalį pritraukti aukščiausius pasaulinės klasės mokslininkus. Vienas iš jų kaip pavyzdys gali būti profesorius V. Šikšnys. Įsijungimas į laboratoriją skatins Lietuvos aukštųjų technologijų pramonės sričių, biotechnologijos, biofarmacijos ir medicinos plėtrą. Na ir Lietuvoje jūsų, Seimo nariai, žiniai, biotechnologijų sritis kuria maždaug 1 % šalies BVP ir šiuo rodikliu mes lenkiame Šveicariją ir Jungtines Amerikos Valstijas. Tarkim, Europos Sąjungos vidurkį Lietuva viršija daugiau kaip dešimt kartų.

Šiek tiek informacijos, kiek tai kainuotų. Mokesčių dydžiai ratifikavus susitarimą siektų nuo šiais metais numatytų 86 tūkst. eurų iki 288 tūkst. eurų 2024 metais. Narystės finansinės naudos ekvivalentas, arba finansinė grąža, po trejų metų nusistovėtų maždaug apie 500 tūkst. eurų, kai būtų investuojama 280 tūkst. Taigi visais atžvilgiais tai yra perspektyvus projektas. Vyriausybė siūlo Seimui šitą įstatymą priimti. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas ministre, jūsų nori klausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia R. Šarknickas. Prašom. Jūs ne darbo vietoje. Neturite kortelės. Per centrinį mikrofoną. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena. Aš noriu paklausti, kiek tai finansiškai kainuotų valstybei?

A. MONKEVIČIUS. Aš trupučiuką užsiminiau, kad šiemet yra biudžete numatyta 86 tūkst. 495 eurai ir kasmet augtų. Kitais metais biudžete reikėtų 115 tūkst. eurų, 2021 metais – 144. Kaip minėjau, iki 2024 metų tai sudarytų ir nusistovėtų metinis įnašas 288 tūkst. eurų. Bet jau tuo metu finansinė grąža būtų ne mažiau kaip 500 tūkst. eurų. Įnašas – 288, finansinė grąža – ne mažiau kaip 288, bet čia grynai tik finansiniais aspektais, bet kalbant apie vėžį, apie gydymus, apie tai, ką gali Lietuva nuveikti, tai yra iš tikrųjų kur kas didesnė grąža.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, jūs truputį užsiminėte apie tai, kad perspektyvoje galbūt mes galėtume ir patys vystyti, atsirastų kažkoks ar padalinys, ar kažkokia infrastruktūra, susijusi su šituo tarptautiniu institutu. Ar yra numatyti konkretūs mechanizmai toje sutartyje, kaip Lietuva galėtų tuos dalykus įsisavinti, ar čia yra tikrai potencialios menamos galimybės? Ar jau yra ten aptarta, koku būdu tai daryti? Ar mes turėtume ten prisidėti kaip nors, ar yra sutarties tokia praktinė įgyvendinimo dalis?

A. MONKEVIČIUS. Lietuva štai tokios brangios infrastruktūros, kuri yra didžiosiose Europos Sąjungos šalyse išvystyta, tikrai neturi ir, matyt, negali turėti. Neturi netgi tokios šalys kaip Suomija, Lenkija. Tačiau tam tikri infrastruktūros elementai atsidurtų tinkle. Bet pats svarbiausias dalykas yra mokslininkų grupės, jų partnerystė ir galimybės naudotis tomis laboratorijomis, ta infrastruktūra. Tai yra didžiausia vertė. Plius dar tai būtų doktorantų rengimas, tai būtų mokslininkų auginimas, protų auginimas. Tai yra pati didžiausia vertė. Aišku, savo infrastruktūrą Lietuvoje įkurti tikrai nebūtų perspektyvu.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, sveikiname pristačius mums šitą gerą klausimą. Aš tiesiai prieš jus, jeigu... Čia, kolega. Sveikinu pristačius. Sveikinu su komandos papildymu. Šiandien vieną viceministrą lyg ir dovanojome čia pagal jūsų sprendimą.

Manau, kad tikrai galime pasidžiaugti pačia sutartimi ir galimybe mūsų mokslininkams. Bet mano klausimas būtų, kaip tai populiarinti tarp žmonių, nes mes tuos didžiuosius mokslo pasiekimus kartais sutinkame gana priešingai. Sveikatos srityje mes turime vakcinaciją, skiepus, kiek žinome, kurie išgelbėjo milijonus žmonių, o visuomenė nelabai priima. Dabar ką daro mūsų mokslininkai ir gal bus įkūrus šitą laboratoriją genų inžinerija, kad visuomenė priimtų tuos pasiekimus ir mes juos galėtume diegti į praktiką? Ačiū už atsakymą.

A. MONKEVIČIUS. Ačiū už klausimą. Turbūt keletą priemonių, aš galvoju, reikėtų taikyti, kai kurios yra taikomos. Pirmiausia turbūt šiek tiek reikėtų sustiprinti tą vertę, kurią turi mokslo populiarinimo mokslininkų veikla, nes šiuo metu ji yra tokia visiškai fakultatyvinė ir niekaip nevertinama kaip mokslinė produkcija. Tai reikėtų vertinti per kitą kanalą, vadinamąjį poveikį visuomenei, visuomenės sąmoningumą, suvokimą. Tai irgi yra vertė, kuri turėtų būti apskaitoma ir

turėtų turėti didesnę svorį universitetuose ir mokslinių tyrimų institutuose. Šita kryptimi ketiname tam tikrus pakoregavimus padaryti.

Na, o pati tema labai dėkinga, tai yra ne kokie nors sudėtingi, ne vien genetiniai dalykai, bet, tarkime, kad ir vėžio gydymas, tai yra viena iš tokių aktualijų, kuri visuomenei labai gerai suprantama. Tai vien per šitą aspektą tikrai galėtume daug kalbėti apie šitą laboratorijų tinklą ir mūsų mokslininkų pasiekimus. Vien profesoriaus V. Šikšnio nuopelnai Lietuvoje ir pasaulyje yra labai dideli, ir aš sutinku, kad čia reiktų pagalvoti, kaip turėtume paversti visuomenės savimonę visuomenės supratimu. Pasisitengsime tai padaryti.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, iš tiesų yra labai daug molekulinės biologijos specialistų, mokslininkų Didžiojoje Britanijoje, ir dalis jų yra lietuviai – jauni specialistai, kurie išvažiavo ten mokyti, baigė studijas, tam, kad galėtų mokyti, skolinosi pinigų, ir šiandien jie, grįžę į Lietuvą, susiduria su viena labai rimta problema: įgyvendinus mokesčių reformą, jų bruto darbo užmokestis, kurį jie gauna Lietuvoje, vien dėl mokesčių reformos pakilo 30 %. Į jūsų vadovojamą ministeriją buvo kreiptasi atkreipiant dėmesį, jog dėl mokesčių reformos, o ne dėl grynujų pajamų padidėjimo tie studentai, grįžę į Lietuvą, turi anksčiau pradėti mokėti palūkanas, mokėti didesnes palūkanas ir daugiau pinigų išleisti, tai stabdo juos grįžti į Lietuvą.

Norėčiau atkreipti dėmesį į tai ir paprašyti jūsų imtis priemonių susisiekti su Didžiosios Britanijos švietimo departamentu informuojant, kad pasikeitimo, realių pajamų į rankas nėra, todėl būtų gerai pakeisti tuos rodiklius, pagal kuriuos vertina.

A. MONKEVIČIUS. Labai ačiū, kaip tik šiuo metu Vyriausybėje svarstome pateiktą Užsienio reikalų ministerijos paketą – pasiūlymą, ką turėtume padaryti, keisdami savo įstatyminę bazę, bet kartu ir informuojant, ką jūs ir sakote. Tikrai priimu ir pasisitengsiu tai padaryti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ir klausimus užbaigia G. Kirkilas. Prašom.

G. KIRKILAS (LSDDF). Ačiū. Gerbiamasis ministre, jūs ir pats esate buvęs aukštosios mokyklos vadovu ir daug prisidėjote Vyriausybėje prie mokslo ir verslo slėnių kūrimo. Manau, kad šita tema jums tikrai labai artima, nuo to ir pradėjote. Aš norėčiau paklausti, bet šitas susitarimas kokias nors papildomas finansines galimybes atveria, pavyzdžiui, kokių nors Europos Sąjungos pinigų panaudojimo, kokių nors „Horizonto“ priemonių ir panašiai? Ačiū. Aš pritarsiu šitam susitarimui.

A. MONKEVIČIUS. Noriu pasakyti, kad papildomų kokių nors lėšų pritraukimo, išskyrus tai, kad Lietuvos mokslininkai gali patys dalyvauti laboratorijų veikloje ir naudotis jomis, gali Lietuvoje sulaukti aukščiausio pasaulinio lygio kolegų grupės prisijungimo į mūsų projektus, nėra, bet tai ir yra didžiuliai finansai, kaip aš minėjau, finansinė išraiška yra dvigubai didesnė, negu Lietuvoje investuos. Tokia grąža garantuota yra, bet yra ta tokia... Reiktų ją, tarp kitko, geriau apskaičiuoti, tą grąžą, kuri nematoma žmonių sveikatai ir įvairiems projektams, susijusiems su žmonių sveikatinimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre. Gerbiami kolegos, nėra norinčių išsakyti motyvų. Pristatymas buvo išsamus. Gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje*) Dėkojame. (*Balsai salėje*) Didžiausia pagarba – bendras sutarimas. (*Balsai salėje*) Komitetai. Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Numatoma svarstyti pavasario sesijoje.

14.44 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Izraelio Valstybės Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo viešojo saugumo ir kovos su nusikalstamumu srityse ratifikavimo“ projektas Nr. XIIP-2937 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Izraelio Valstybės Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo viešojo saugumo ir kovos su nusikalstamumu srityse ratifikavimo“ projektas Nr. XIIP-2937. Kviečiu projektą pristatyti vidaus reikalų ministrą E. Misiūną. Gerbiamas ministre, tribūna laukia jūsų, prašom pateikti įstatymo projektą.

E. MISIŪNAS. Atsiprašau. Gerbiami Seimo nariai, gerbiama posėdžio pirmininke, malonu jus matyti, tarp kitko, kad ir vieną dieną, bet vis tiek smagu.

Taigi norėčiau pristatyti įstatymo projektą. Šiuo įstatymu siekiama ratifikuoti 2018 m. birželio 12 d. Jeruzalėje pasirašytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Izraelio Valstybės Vyriausybės susitarimą dėl bendradarbiavimo viešojo saugumo ir kovos su nusikalstamumu srityje. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnį šis susitarimas priskiriamas prie ratifikuotinų Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus ratifikavimo įstatymą, būtų įvykdytos susitarimui įsigaliooti būtinos nacionalinės procedūros. Susitarimas svarbus kaip Lietuvos Respublikos ir Izraelio Vyriausybės bendradarbiavimo viešojo saugumo srityje priemonė, nes su Izraelio Vyriausybe viešojo saugumo srityje nėra pasirašyta jokia bendradarbiavimo sutartis. Susitarime numatytas bendradarbiavimas kovojant su nusikalstamumu, kitose srityse – organizuoto nusikalstamumo, terorizmo, kontrabandos, prekybos žmonėmis, numatyta įvairių veikų, taip pat bendradarbiavimas palaikant viešąjį saugumą viešuose renginiuose, dėl mokymų, dalijimasis kompetencijomis ir taip toliau.

Lietuvos Respublikos įgaliotos institucijos įgyvendinti yra Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnyba. Prašau pritarti. Tai reikalingas susitarimas ir Lietuvai, ir Izraelio Valstybei. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūsų nori paklausti pora Seimo narių. Pirmasis klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, turbūt niekas neabejoja šito susitarimo būtinumu, ir manau, kad tikrai pritarime ir ratifikuosime. Aš tik norėjau pasitikslinti, kokia stadija yra mūsų partnerių. Ar Izraelis jau yra ratifikavęs, ar taip pat prasidėjusi ratifikavimo procedūra? Ačiū už atsakymą.

E. MISIŪNAS. Ačiū jums už klausimą. Tikrai šiuo etapu nežinau, bet prieš savaitę buvo kalbėta su ministerija, jie irgi teikia ratifikavimo procedūras, procedūros važiuoja. Nebus taip, kad mes pirmi padarome, o kita šalis nieko nevykdo. Tai jie suinteresuoti palaikyti ryšius su mumis, ir žinote premjero vizitą. Aš buvau nuvykęs, pasirašiau šitą susitarimą, mes bendradarbiavome, kalbėjome, bendravome su ministru ir aptarėme galimybes. Jie irgi suinteresuoti, ratifikavimo procedūros vyksta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, kodėl tik dabar?

E. MISIŪNAS. Geras klausimas. Negaliu nieko pasakyti. Kai pasižiūri, kad mes jau 29 metus, beveik 30 metų turime Lietuvos nepriklausomybę, kartais tikrai daug klausimų kyla, kodėl tik dabar, bet geriau dabar negu niekada. Tik tiek galėčiau pasakyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus. Motyvų išsakyti taip pat niekas nepageidauja. Prašom balsuoti dėl teikiamo susitarimo ratifikavimo. Dabar jau bendru? Dėkoju. Tegu bus bendru. (*Šurmulyš salėje*) Pageidauja balsuoti. Tegu balsuoja.

Balsavo 54 Seimo nariai: nei prieš, nei susilaikiusių nėra. Taigi po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Pagrindiniu komitetu yra skiriamas Užsienio reikalų komitetas, papildomo nėra. Svarstymo data – pavasario sesija.

14.50 val.

Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 87 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3113, Centrinė kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 2, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3114, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 106 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3115, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 102 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3116ES (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-5.1, 2-5.2, 2-5.3, 2-5.4 kompleksinis klausimas – projektai Nr. XIIIIP-3113, Nr. XIIIIP-3114, Nr. XIIIIP-3115 ir Nr. XIIIIP-3116. Bankų įstatymo 2, 87 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3113 ir lydymieji. Į tribūną kviečiu finansų viceministrę L. Maskaliovienę. Prašom pateikti.

L. MASKALIOVIENĖ. Laba diena.

PIRMININKĖ. Per šoninį mikrofoną (atsiprašau, viceministre) A. Strelčiūnas. Prašom.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš norėjau pasakyti, kad mano kortelė neveikė. Aš balsavau už.

PIRMININKĖ. Jūs balsavote už. Tai bus 55. Ačiū. Prašom.

L. MASKALIOVIENĖ. Laba diena, Seimo nariai. Teikiame keturių įstatymų: Lietuvos Respublikos bankų įstatymo, Centrinų kredito unijų įstatymo, Finansinių priemonių rinkų įstatymo ir Finansinio tvarumo įstatymo pakeitimus, kurie susiję su vadinamosios bankų kreditorių hierarchijos direktyvos įgyvendinimu.

Pagrindiniai pakeitimai. Šių įstatymų pakeitimo tikslas yra palengvinti su sunkumais susiduriančių bankų, centrinių kredito unijų, didelių finansų maklerio įmonių ir kitų Finansinio tvarumo įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytų finansų sektoriaus subjektų pertvarkymą sudarant sąlygas užtikrinti efektyvų ir skaidrų gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonių taikymą.

Esminiai pakeitimai. Siūloma nustatyti naują pirmaeilį neužtikrintos skolos priemonių klasę, kuri susijusi ir apima skolos priemones, tai yra obligacijas ir kitų formų perduotos skolos finansines priemones, kurioms sukuriama arba pripažįstama skolos... ir atitinkamai įstatymų pakeitimuose numatytų sąlygų tenkinti tas priemones. Pavyzdys. Kai yra pagrindinis sutarimas, terminas yra bent vieneri metai, kai nėra išvestinės finansinės priemonės, ir tokią kategoriją mes siūlome įterpti naują – šeštą kreditorių reikalavimų tenkinimo eilę, atitinkamai dabartinius šeštą ir paskesnius perkeliant į vėlesnius išsipareigojimus.

Finansinių priemonių rinkų ir Finansinio tvarumo įstatymus papildyti naujomis nuostatomis, reglamentuojančiomis kreditorių reikalavimų tenkinimo eiliškumą didelių finansų maklerio įmonių ir kitų finansų sektoriaus subjektų bankroto atveju. Tokiais atvejais siūloma vadovautis ne dabar numatytu Įmonių bankroto įstatymo 35 straipsniu, bet taikyti Banko įstatymo 87 straipsnyje nustatytas kreditorių reikalavimų tenkinimo eiles, kiek tai atitinka kreditorių ir vykdomos veiklos specifiką.

Šiais pasiūlymais ir pakeitimais siūloma, kad nauji kreditorių reikalavimai ir tenkinimo eiliškumas būtų taikomas tik tada, kai bus patvirtintas ir įsigaliojęs įstatymas vėlesniais etapais. Tai tiek mano.

Dar papildomas prašymas būtų, kadangi tai yra susiję su tam tikrais direktyvos įgyvendinimo terminais, svarstyti skubos tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkojame, viceministre. Jūsų nori klausti keletas Seimo narių. Pirmas klausia E. Gentvilas. Deja, salėje nematau. Tuomet J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama viceministre, aš noriu paprasčiau paklausti. Ar ši pertvarka sudarys, kaip jūs minėjote, privačių lėšų didesnį pritraukimą ir bankroto atveju gelbėjimą, ar visuomeninėmis arba žmonių lėšomis reikės daugiau sumokėti, nes mes jau turėjome labai skaudžių keletą bankrotų, kai valstybė gelbėjo bankus, kurie turėjo problemų, ir tai nemažai kainavo? Ačiū už atsakymą.

L. MASKALIOVIENĖ. Ačiū už klausimą. Iš esmės šie pakeitimai yra susiję su gelbėjimu būtent privačiomis lėšomis, ne išorės finansavimo šaltinių ir ne mokesčių mokėtojų. Patikslinama ir aiškesnė padaroma tam tikrų finansinių išsipareigojimų kategorija, įtraukiama nauja aiški šešta. Bankroto atveju yra eilė nuo pirmo iki paskutinio, o pertvarkos atveju, atvirkščiai, – nuo paskutinio nuostoliai dengiami link viršutinio. Viršutiniai – smulkiausi – nukenčia mažiausiai.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, Aukščiausiojo Teismo neskundžiama nutartimi šių metų vasarą pripažinta, kad turi būti kompensuoti neįvykdyti obligacijų reikalavimai „Snoro“ bankroto procese. Ar sprendžiamas obligacijų turėtojų klausimas, turint omeny, kad Europos Žmogaus Teisių Teisme, Teisingumo Teisme jau nagrinėjami ir tų obligacijų turėtojų ieškiniai? Ar šiuo įstatymo projektu nenorima apsidrausti nuo dar kitų papildomų finansinių išsipareigojimų valstybei?

L. MASKALIOVIENĖ. Kaip minėjau, šitas įstatymo pakeitimas bus taikomas tik į priekį, ne atgal, tai reiškia, kad praeities sandoriams ir procedūroms, ir teismų sprendimams įstatymo pakeitimas nėra taikomas. Tai nėra susiję su įstatymo pakeitimu. Toks vienas mano atsakymas. Jei-

gu norite aktualijų, kaip vyksta teismo procesas ir išaiškinimai, galiu informuoti atskirai gavusi iš Indėlių draudimo fondo informaciją.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš paklausu taip paprastai. Įsivaizduokime, kad dabar vėl yra koks nors „Snoras“, vėl iškyla bankroto grėsmė ir vėl yra kokie nors neaiškūs savininkai, kurie turta susikėlė, nusivežė ir paslėpė Britanijoje ar dar kur nors Mergelių salose. Kuo dabar jiems bus grėsmingiau, o kitiems geriau po šitų pakeitimų, ar jie čia labiau nukentės? Kaip jūs sugebėsite? Aš manau, kad jie kaip išsisuko, taip ir išsisuks kažkur Maskvoje pasislėpę. Aš nematau čia nieko, kad kas nors pagerėtų.

L. MASKALIOVIENĖ. Ne, čia yra tiesiog direktyvos įgyvendinimas, tai nėra papildoma apsauga ar bankroto, ar pertvarkos atveju, tai yra aiškumas, teisinis aiškumas, kaip toliau bankroto arba pertvarkos atveju elgtis. Bankų sąjunga jau yra įgyvendinta nemaža dalimi dėl priežiūros institucijų, dėl jų pertvarkos ir priežiūros, ir kontrolės mechanizmo nuosavo kapitalo, rizikos valdymo. Tai yra konkrečiai tik kreditorių reikalavimų tenkinimo eilės detalizavimas. Tai, kas buvo praeityje, jau įgyvendinta, ir manau, kad tas pamokas mes išmokome ir ateities krizės būtų kitokios.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama viceministre. Jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus. Motyvų niekas nepageidauja. Prašome balsuoti dėl viso įstatymo komplekto po pateikimo. Dėl projektų Nr. XIII-3113, Nr. XIII-3114, Nr. XIII-3115 ir Nr. XIII-3116.

Už balsavo 58 Seimo nariai, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Taigi įstatymų projektams po pateikimo yra pritarta.

Ministerija prašo Vyriausybės skubos tvarkos. Pritariame bendru sutarimu? Dėkoju. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymas pavasario sesijoje.

14.59 val.

Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17, 19¹ ir 28¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3111 (pateikimas)

Imsimės energetikos įstatymų. Energijos išteklių rinkos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3111. Kaip tik yra atvykęs energetikos ministras Ž. Vaičiūnas. Kviečiame jį pateikti įstatymo projektą.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, teikiame Energijos išteklių rinkos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Šio įstatymo projekto tikslas yra sudaryti galimybes energijos išteklių rinkos dalyviams vienodomis sąlygomis konkuruoti biokuro rinkoje. Nuo 2018 m. gruodžio 1 d. yra įsigaliojusi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos tvirtinama šilumos supirkimo tvarka ir pagal šią tvarką nepriklausomi šilumos gamintojai konkuruoja su šilumos tiekėjais lygiomis teisėmis. Siekiant apriboti šilumos kainas ir gaunamus šilumos gamintojų pelnus, didesnę įtaką įgauna pats išteklius, tai yra būtent vidutinė biokuro biržos kaina. Todėl svarbu, kad vidutinė biržos kaina kuo labiau atitiktų realią biokuro kainą rinkoje.

Svarbu pastebėti, kad nors nereguliuojami gamintojai šiuo metu gamina 25 % šilumos, pagamintos iš biokuro, tačiau tiktai apie 2 % perka biokuro biržoje, tai yra tiktai tokia apimtimi ir prisidėjo prie vidutinės biokuro biržos kainos formavimo. Todėl įstatymo pakeitimu siekiama, kad rinkos dalyviai, prieš atlikdami sandorius, pasitikrintų biokuro kainą biržoje ir taip reikšmingai prisidėtų prie jos formavimo. Visiems šilumos gamintojams įsigyjant biokurą biržoje vienodomis sąlygomis, formuojama pagrįsta biokuro kaina visiems biokuro pirkėjams ir tai sudaro prielaidas ją mažinti.

Esminiai pakeitimai yra būtent šie, kad nereguliuojamiems nepriklausomiems šilumos gamintojams atsiranda prievolė teikti pirmenybę energijos išteklių biržai, ir gamintojai, perkantys biokurą mažesne kaina nei biržoje, galės ir toliau tai daryti dvišaliais sandoriais, jeigu kaina bus mažesnė dvišaliais sandoriais... negu biokuro biržoje.

Laukiamas rezultatas yra tai, kad įstatyme įtvirtinus siūlomą modelį bus formuojama reali vidutinė biokuro biržos kaina, kuri užtikrins ne tik pagrįstą šilumos kainą vartotojams, kuri pa-

dengs šilumos kainos gamybos sąnaudas, bet taip pat ir neleis šilumos vartotojams permokėti už jiems tiekiamą šilumos energiją. Nustatant pirmenybę energijos išteklių biržai, mažinama biokuro gamybos ir prekybos koncentracija ir bus užtikrinama skaidri biokuro kainodara. Prašau priarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia V. Poderys. Prašom.

V. PODERYS (LVŽSF). Dėkui, pirmininke. Ačiū, ministre, už laiku pateiktus ir gerus pasiūlymus dėl įstatymo pakeitimo, bet mano klausimas yra kitas.

Viena vertus, aš irgi palaikau jūsų siūlymą koncentruoti pasiūlą ir paklausą vienoje vietoje, kad kainos būtų patikimesnės. Bet, kita vertus, vis tiek kartais būna tų vadinamųjų galimybių langų ar tokių momentų, kai ir už biržos būna mažesnės kainos tam tikromis labai specifinėmis sąlygomis. Rinkos dalyviai ir prašo, ir įtikinėja, kad pasitikrinimo dėl užbiržinio sandorio procedūra būtų liberalesnė, laisvesnė ir greitesnė, tik tada gali realizuoti tą galimybių langą. Ar galėtumėte pakomentuoti, ar šiuo įstatymu, ar ir kitais teisės aktais būtų galima tai spręsti?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų svarbu tai, kad galimybė nusipirkti biokuro, jeigu tokia galimybė yra ir atsiveria, būtų galima ir dvišaliais sandoriais. Tai nėra draudžiama ir pagal šį įstatymą.

Iš esmės mes turime tris galimybes, kaip tai būtų galima daryti. Šiuo atveju yra sistema, kai mažos vertės sandoriai gali būti atliekami be pasitikrinimo biržoje. Tai yra vienas etapas. Mes kalbame apie sandorius iki 5 tūkst. 800 eurų. Tai yra tikrai labai mažos apimties. Antrasis etapas yra tokiais atvejais, jeigu dvišalio sandorio kaina yra mažesnė daugiau kaip 5 %, tai galima pirkti be pasitikrinimo biržoje. Ir yra trečias etapas, kai kainos ribos yra iki 5 %, tuo atveju būtina pasitikrinti biržoje.

Dėl jūsų klausimo, koku būdu būtų galima liberalizuoti ir supaprastinti tą sistemą. Jau esame pateikę Vyriausybei nutarimo projektą, kurio esmė yra kaip tik ta, kad sutrumpinama pasitikrinimo biržoje procedūra nuo 14 dienų iki 7 darbo dienų, tai yra faktiškai per pusę. Antras palengvinimas yra tas, kad mažos vertės sandoriams pakeliama riba faktiškai taip pat dvigubai. Tas galimybių langas mažiesiems pirkėjams atsiveria.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, iš dalies, aišku, atsakėte, bet kartais susidaro tokia situacija, kad šilumos tiekėjai būna kieno nors rankose ir jie dažniausiai tų mažesnių netgi nenori įsileisti. Sakykim, arba iš dukterinių įmonių, ar iš kur kitur pirks tą biokurą. Kokia būtų galimybė tam smulkiam kuro gamintojui į biržą papulti – tai būtų vienas toks klausimas. Kaip papulti pas tą didelę šilumos gamintoją tiems smulkiems, kur su jais netgi nesikalba ir neperka? Ir dažniausiai tie smulkieji biokuro gamintojai per trečias rankas pardavinėja tą kurą, kaip sakome, gaudami mažiausią kainą, o tas, katras laimėjo konkursą, pasiima savo dalį ir taip tą kainą išdidina.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Matau, kad problema tikrai aktuali, ir, be mano minėtų pakeitimų – Vyriausybės nutarimo, taip pat yra kai kurių pakeitimų, kuriuos darytų biržos operatorius – būtent „Baltpool“, su tam tikrais patobulinimais. Aš kalbu ir apie darbo valandų pailginimą, ir apie kitus dalykus, ir apie laboratorinius, sakykime, apie didesnę spektrą tam, kad nebūtų piktnaudžiaujama tokiais atvejais, kaip jūs sakote. Aš manau, tą visą paketą išbandysime rinkoje ir artimiausiu metu bus pasiūlytas rinkai.

PIRMININKĖ. Klausia L. Balsys. Prašom.

L. BALSYS (LSDPF). Ačiū. Gerbiamasis ministre, faktiškai atsakėte apie mažuosius. Aš irgi norėjau paklausti, bet apskritai kaip atsilieptų dalyvavimas biržoje, ypač mažiesiems, bet ne tik mažiesiems, verslui? Ar būtent prisijungimas prie biokuro biržos būtų papildoma našta verslui, kur reikėtų numatyti papildomus savo verslo asignavimus ar investicijas? Arba nuo kokio lygio jau tai apsimumėtų daryti?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Iš esmės šio įstatymo pakeitimo tikslas yra dar labiau skaidrinti biokuro biržą tam, kad visi – tiek nepriklausomi gamintojai, tiek šilumos tiekėjai biokurą pirktų per biržą – toks yra pagrindinis tikslas.

Dėl kaštų. Yra tam tikrų gana smulkių kaštų, tokių kaip biržos mokestis, kiti dalykai, bet tikrai administracine prasme tai yra lengvai pakeliama našta ir esminės finansinės naštos nesudaro. Turbūt reikia atvirai kalbėti apie tai, kad ne visiems nepriklausomiems šilumos gamintojams šitie siūlymai patinka dėl tos priežasties, kad, natūralu, perkant biokurą biržoje reikės parodyti netgi dvišalių sandorių kainą. Vadinasi, kaina bus aiški ir ta apimtimi jų dalyvavimas rinkoje galės mažinti ir šilumos tiekimą galutiniams vartotojams.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis ministre, išties projektas iš principo, manau, yra geras, bet ir Klimato kaitos programos lėšų naudojimo projekte, matau, yra numatytas ir biokuro žaliavos ruošimo, kirtimo atliekų technikos modernizavimas ir įrangos įsigijimas, numatyta 4 mln. eurų šiems metams. Turbūt tuo keliu bus eita, aišku, kiek tai galės pasinaudoti ar smulkios įmonės, ar stambios, čia turbūt dar yra diskusija, bet vėlgi aš iškelčiau tą kokybės klausimą. Jūs truputį užsiminėte, bet kaip ruošiamasi spręsti pačios biokuro žaliavos kokybės užtikrinimą? Kiek žinau, dabar pirmiausia į tą laboratoriją atvažiuoja mėginys, o tik po to atvažiuoja ta pati žaliava. Turbūt čia ir yra esminis skirtumas, kai tas paėmimas įvyksta ne ten, kur yra, ir ta kokybė neišgaunama tokia, kokia ji turėtų būti.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Kaip ir minėjau, šita vieta taip pat yra tobulintina. Kokybės kontrolės sistema turėtų būti diegiama, be abejo, su prieinamais kaštais, tai yra darbotvarkėje. Tai tikrai artimiausiu metu per „Baltpoolo“ kompleksinių priemonių planą bus padaryta.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis ministre, išties tai, sakykime, teisingas žingsnis, turbūt dauguma ir pritaria, greičiausiai ir komitete neiškils problemų, bet mano klausimas susijęs, kodėl nežengiate žingsnio dėl naujo šilumos gamintojo, kuris nori perimti visą sektorių, tai yra atliekų deginimo? Kada pradėsime reguliuoti atliekas? Jau iki jūsų, gerbiamasis ministre, ir energetikos ministrai, ir Kainų ir energetikos komisijos vadovai, ir buvę jau žadėjo: štai pradėsime reguliuoti. Valstybinė kainų ir energetikos komisija reguliuos atliekų kainas. Kol vien Klaipėdoje veikia viena deginimo įmonė, dar galbūt pakenčiama, bet kai ši šilumos gamybos rūšis iš atliekų gamins didžiąją dalį šiluminės energijos, tai mes tikrai kaip atliekų turėtojai neišsimokėsime.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą, tikrai vietoje ir laiku. Šitie įstatymų projektai yra rengiami. Šiuo atveju, kaip laikinasis aplinkos ministras, galiu patvirtinti, kad lygiai prieš valandą ir Aplinkos ministerijoje turėjome visuotinį darbuotojų susirinkimą, ir būtent šį teisės aktų projektų paketą įvardinau kaip vieną iš dešimties prioritetinių, kuris artimiausiu metu, artimiausiais mėnesiais sieksiu, kad būtų pateiktas ir priimtas. Reikia pripažinti, kad jis buvo įstrigęs, ir padarysime viską, kad jis būtų išjudintas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre, jūs atsakėte į visų norinčių paklausti Seimo narių klausimus.

Gerbiami kolegos, motyvų niekas nesiregistravote išsakyti. Gal galime bendru sutarimu? Norite balsuoti. Prašom.

Už balsavo 67 Seimo nariai: nei prieš, nei susilaikiusių nėra. Taigi įstatymo projektui Nr. XIIIIP-3111 pritarta po pateikimo. Pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje.

15.11 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 8, 13, 21, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3112 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3112. Ir vėl kviečiu ministrą Ž. Vaičiūną pateikti. Prašom.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiame svarstyti Energetikos įstatymo pakeitimo projektą. Šio įstatymo pakeitimo tikslas – įtvirtinti papildomas priemones šesėlinės ekonomikos mastui naftos produktų prekybos srityje mažinti. Priminsiu, kad

2017 metais atliktais įstatymo pakeitimais buvo sugriežtintos didmeninės prekybos naftos produktais sąlygos ir nustatytas reikalavimas šią veiklą vykdančioms asmenims turėti prievolių įvykdymo užtikrinimą patvirtinančius dokumentus, tai yra banko garantiją. Nepaisant jau priimtų priemonių, didmeninė prekyba naftos produktais išlieka rizikingu sektoriumi, kuriame galima asmenų nusikalstama finansinė veikla. Todėl teikiama įstatymo projektu yra siūlomos papildomos kompleksinės priemonės, kurios kompleksiskai padėtų užtikrinti prekybos naftos produktais reguliuojamos veiklos sąlygų laikymąsi, prisidėtų prie sąžiningų konkurencinių sąlygų kūrimo ir leistų apsaugoti viešąjį interesą dėl mokesčių surinkimo.

Vien 2016–2018 metais FNTT pradėtų ikiteisminių tyrimų metu nustatyta žala dėl nesumokėtų mokesčių viršija 32 mln. eurų. Atkreiptinas dėmesys, kad būtent šios priemonės yra suderintos tiek su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, tiek su Valstybine mokesčių inspekcija. Yra esminiai penki punktai. Pirmas dalykas, siūloma centralizuoti esamą prekybos naftos produktais licencijavimo modelį, perduodant savivaldybių administracijų šiuo metu vykdomą leidimų verstis prekyba naftos produktais išdavimo funkciją Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai, kuri nuo liepos 1 dienos turėtų tapti VERT'a, tai yra Valstybine energetikos reguliavimo taryba.

Antras dalykas, kartu užtikrinant efektyvią rinkos priežiūrą, siūloma suteikti komisijai reikšmingą kontrolės priemonę, kuri leistų laiku reaguoti ir kontroliuoti neteisėta veikla užsiimančių asmenų veiklą, numatant pareigą prekybos naftos produktais veiklą vykdančioms asmenims, pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams, per keturis mėnesius atlikti įmonės finansinių ataskaitų auditą ir jo išvadas pateikti komisijai.

Trečias dalykas, siekiant išvengti situacijų, kai asmuo vykdo veiklą be leidimo, ir atsižvelgiant į kituose energetikos sektoriuose taikomą praktiką, siūloma nustatyti teisę komisijai skirti piniginę baudą iki 10 % ūkio subjekto metinių veiklos pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais.

Ketvirtas dalykas, taip pat siūloma didinti prekybos leidimo stabdymo procedūrų efektyvumą, kai įmonės pažeidžia reguliuojamosios veiklos sąlygas. Tai yra siūloma nustatyti atvejus, kai leidimą išduodanti institucija stabdytų leidimo galiojimą nedelsiant. Svarbu, kad galiojimas būtų stabdomas nedelsiant, nes šiuo metu tokios nuostatos nėra ir tas nedelsiant reikštų, kad stabdoma tokiu atveju, jei nėra finansinės garantijos arba toks subjektas neužtikrina atitikties minimaliems patikimo mokesčio mokėtojo kriterijams.

Penktas dalykas, tai yra paskutinis. Siekiant didinti šių asmenų patikimumą, numatyta veiklos sąlyga – atitiktis minimaliems patikimo mokesčio mokėtojo kriterijams, nustatytiems Mokesčių administravimo įstatyme. Koks laukiamas rezultatas? Pirmiausia siūlomos priemonės prisidės prie prekybos naftos produktais rinkos skaidrumo didinimo, šešėlio mažinimo. Iš esmės taip pat centralizavimas leis efektyviau kovoti su fiktyvių įmonių veikla ir suteiks reikšmingų kontrolės priemonių leidimus išduodančiai institucijai.

Dėl efekto. Taip pat rėmėmės Lenkijos patirtimi: įvedus panašias priemones per metus buvo sutaupyti šimtai milijonų eurų, kurie atiteko valstybės biudžetui. Šiais pakeitimais būtų sudarytos sąlygos užkirsti kelią PVM grobstymui, o valstybės biudžetas galėtų sutaupyti tam tikras sumas, kurių šiuo metu netenka dėl šešėlinės veiklos prekybos naftos produktais rinkoje.

Paskutinis dalykas. Svarbu tai, kad vienoje vietoje bus sąrašas tokių įmonių, kurios turi licenciją verstis tokia veikla. Iki šiol tokio vieno sąrašo nėra. Manome, kad tokios veiklos centralizavimas yra būtinas, nes šiuo metu Lietuvoje turime 60 skirtingų savivaldybių institucijų, kurios išduoda tokius leidimus. Prašau svarstyti ir pritarti teikiamam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūsų vėl nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia V. Poderys. Prašom.

V. PODERYS (LVŽSF). Dėkui, pirmininke. Ministre, manau, labai reikalingas toks skaidrinimo įstatymas ir jūsų teikiamos pataisos. Man tik klausimas ne dėl principinių dalykų, bet dėl paties proceso, procesiniai klausimai. Kitaip sakant, iki liepos 1 dienos VKEKK'as, arba Energetikos kontrolės komisija, turės perimti iš 60 subjektų daug įvairių dalykų ir pati užsiimti veikla, kuria iki tol neužsiėmė. Ar čia nėra logistinių rizikų? Ar bandėte kaip nors modeliuoti, nes kartais idėja būna gera, bet išpildymas arba pereinamasis laikotarpis būna skausmingas ir nelabai darnus ar draugiškas. Ar galėtumėte pakomentuoti? Turbūt nuo liepos 1 dienos naujoji įstaiga perimtų.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Šios nuostatos, jums pritarus, įsigaliotų nuo liepos 1 dienos. Iš esmės skuba yra orientuota į tai, kad tą skaidrinimo efektą turėtume gerokai anksčiau, kiek įmanoma anksčiau.

Dėl praktinių dalykų taip pat tinkama pastaba, bus reikalingi tam tikri poįstatyminiai teisės aktai. Taip pat esminis klausimas yra žmogiškieji ištekliai komisijoje, arba Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje, kurios... po svarstymo šiandien pritarėte. Iš esmės tuos praktinius dalykus jau šiuo metu sprendžiame su dabartine Kainų komisija. Manau, padarysime viską, kad pereinamasis laikotarpis būtų kiek įmanoma sklandesnis ir kad nebūtų jokių neigiamų pasekmių tiems subjektams, kurie prekiauja naftos produktais.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs minėjote, kad vienas iš tikslų yra kova su šešėline prekyba. Kaip jūs manote, ar nesutikimas arba negalėjimas atsiskaityti kortele mūsų degalinėse yra geras ženklas kovojant su šešėline prekyba, ar jūs norėtumėte, kad mūsų piliečiai ir mūsų šalies svečiai vis dėlto galėtų tą atlikti? Ar čia yra toks atskirų kompanijų pasirinkimas ir neprisijungimas prie bendro reikalo? Ačiū už atsakymą.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už atsakymą. Taip, dabar tai yra pasirinkimo klausimas. Iš esmės skaidrumo prasme galbūt ta priemonė taip pat prisidėtų. Šie siūlymai, kurie yra pateikiami šiandien, duoda didžiausią efektą. Aš manau, galbūt laiko klausimas, tai galima apsvarstyti. Be abejo, reikia tą poveikį vertinti. Bet kryptis, be abejo, galėtų būti tokia, kad tokių draudimų neturėtų būti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų labai laiku teikiamas projektas, bet gaila, kad jis siaurokas. Labai norėtusi platesnio. Remiantis tų pačių lenkų pavyzdžiu, sakykime, kaip sudėta GPS sekimo įranga į visas naftos produktus vežančias mašinas, mobiliųjų laboratorijų įsigijimas, kad bet kur kelyje bet kada galėtų patikrinti. Iš tikrųjų tie dalykai taip pat duotų labai didelį plusą, nes tie piktnaudžiavimai, tas šešėlis, deja, bet kol kas dar šalyje yra nemažas. Ar planuojate ateityje plėsti tą visą dalyką, tą, ką padarė lenkai, sekti jų pavyzdžiu?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Iš esmės šis paketas yra... Kaip minėjau, tam tikri pakeitimai buvo daromi 2017 metais, tai daroma žingsnis po žingsnio. Be abejo, norisi, kad tas skaidrumas, skaidrumo efektas būtų kaip įmanoma greičiau. Todėl šiuos pakeitimus teikiame šiuo paketu, tam tikrų techninių priemonių parengimo ir kitų dalykų tikrai neatsisakome. Manau, taip pat tą gerąją praktiką analizuosime, tuos siūlymus, kurie mūsų rinkoje būtų reikalingi ir duotų efektą, ateityje taip pat diegsime.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Ministre, man, kaip ir Teisės departamentui, kilo toks klausimas, turbūt matėte. Ar iš tikrųjų nėra perteklinis tas reikalavimas, kad kiekvienais metais būtų atliktas tos įmonės finansinių ataskaitų auditas ir pateiktos tos išvados komisijai? Gal iš tiesų reikėtų kaip nors rečiau arba tas patikimas įmonės skatinti, kad jos galėtų pasitikėjimą didinti kažkokiu kitu būdu, o ne kad būtų užkrauta biurokratinė našta? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Galbūt dėl proporcingumo galima diskutuoti ir komitetuose, bet iš esmės tikslas yra išskaidrinti dabartinę rinką. Jeigu sistema veiktų, galbūt galėtume tą ataskaitų dažnumą ir periodiškumą daryti kitokį. Bet šiuo metu, manau, tiek didžiosioms, tiek didesnėms, tiek mažesnėms įmonėms turėtume taikyti tuos pačius skaidrumo reikalavimus. Todėl tai vertinčiau kaip gana proporcingą priemonę.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas ministre, ištis teisėsauga nustatė daug pažeidimų per pastaruosius metus, ir piktnaudžiauojama tiek didmeninės prekybos, tiek mažmeninės prekybos sistemose. Mano klausimas galbūt būtų susijęs su didmeninės prekybos įmonėmis, kurios eksportuoja, ta prasme iš akcizinio sandėlio išvyksta į kaimyninę valstybę tiek į pietus, tiek į šiaurę, tarkim, į Lenkiją ar Latviją tie produktai, pasiekia akcizinius sandėlius, ten tuos produktus priima, o mūsų didmenininkai kartais nepagrįstai apkaltinami arba iš jų reikalaujama didžiulių užstatų, kad jie prisiimtų įsipareigojimus už kitos valstybės, na, sakykime,

piktnaudžiavimą, už tą prekybą iš tų akcizinių sandėlių. Kaip reglamentuos būtent šią sritį jūsų teikiami pasiūlymai? Ar išties nebus poveikio mūsų verslui ir jam tiesiog reikės užsidaryti, jeigu jam bus uždėti papildomi finansiniai ar kitokie reikalavimai?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju. Aš manau, kad numatyti reikalavimai yra tikrai proporcingi esamam siekiamam tikslui, bet iš esmės svarbu įvertinti ir visą kontekstą. Tokie didmeninės naftos produktų prekybos sistemos pakeitimai, skaidrinimai faktiškai vyksta visame regione, minėjau Lenkijos pavyzdį. Būtent turėdami tokį bendradarbiavimą tiek tarp tarnybų, tiek priimdami atitinkamus teisės aktus mes galėtume užtikrinti skaidrumą visame regione. Tai turbūt yra pati tvariausia priemonė. O kad pereinant prie tokios sistemos nebūtų kokios nors papildomos neigiamos, nepagrįstos naštos mūsų įmonėms, aš manau, tai turime užtikrinti būtent šiomis priemonėmis.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūs atsakėte į visų norinčių klausti klausimus. Motyvų pareikšti pageidaujančių neturime. Taigi prašau balsuoti dėl Energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto po pateikimo.

Balsavo 66 Seimo nariai: prieš ir susilaikiusių nėra. Visi balsavę Seimo nariai pritarė įstatymo projektui.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomų nėra. Svarstymas – pavasario sesijoje.

15.25 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Izraelio Valstybės Vyriausybės Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-3104 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Izraelio Valstybės Vyriausybės Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-3104. Kviečiu susisiekti ministrą R. Masiulį. Prašom pateikti.

R. MASIULIS. Gerbiami Seimo nariai, norėčiau jums pristatyti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Izraelio Valstybės Vyriausybės Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo ratifikavimo“ projektą. Tai yra vienas iš daugelio standartinių mūsų susitarimų. Šiuo atveju tai būtų susitarimas su Izraelio Valstybe dėl aviacijos. Jeigu mes norime suteikti galimybę verslams vystyti aviacijos veiklą tarp mūsų valstybių, šis susitarimas tam sudarytų geresnes sąlygas. Net nežinau, ar dar ką papildomai galima pasakyti – tiesiog standartinis aviacinis susitarimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų mūsų aviacijos susisiekimas labai prastas. Ar tai mums padės? Ir apskritai kokia Lietuvos perspektyva toje srityje? Tai ir turizmo plėtrą stabdo, ir daugelį kitų... bendrą mūsų patrauklumą. Ar mes turime ateity kokių nors planų ar vizijų, kaip plėsti mūsų šitą susisiekimą oru su pasauliu?

R. MASIULIS. Labai ačiū už klausimą. Dėl turizmo vystymosi ir keleivių srautų tai mūsų rezultatai labai geri. Per praėjusius metus vien Vilniaus oro uoste 30 % augo keleivių srautas. Diskontavus tą praėjusių metų vieno mėnesio iškritimą iš darbo, kai buvo tiesiamas kilimo ir tūpimo takas, tai natūralus 20 % augimas, o viso pasaulio aviacija augo tik tai kelis procentus, Europoje augimas buvo 3 %. Taigi mūsų regionas labai stipriai auga. Mūsų daugiau galvos skausmas yra, kaip sutalpinti tuos srautus, kaip kuo greičiau plėsti Vilniaus, Kauno oro uostus, kad sugebėtume tuos srautus aptarnauti ir žmonėms nereikėtų po pusvalandį stovėti eilėse vien tam, kad *check in* galėtų pereiti. Ir mūsų mokesčiai, oro uostų mokesčiai, palyginti su aplinkinių oro uostų, yra mažesni. Taigi sąlygos pritraukti aviaciją į Lietuvą yra vienos geriausių. Jeigu mes pamatytume, kiek skrydžių srautas auga, naujų kryptių atidarymas, tai nėra prasti rezultatai.

O dėl Izraelio, aišku, ten labai didelių srautų nenumatome, bet mes tiesiog su visomis šalimis tokius susitarimus stengiamės turėti, kad būtų kuo lengviau, jeigu toks poreikis būtų. Neseniai ir premjeras viešėjo Izraelyje ir kalbėjo apie tiesioginių verslo skrydžių galimybę. Tiesiog blogiau nebus nuo to.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūs atsakėte į visų norinčių klausti klausimus. (*Balsas salėje*) Jūs dėl motyvų užsirašėte? (*Balsas salėje*) Gerai. Suteikiame P. Gražuliui dar vietoj motyvų paklausti.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, dar praeitoje kadencijoje buvo pasirašyta sutartis ir Seime patvirtinta, kad oro uostai, kad padidintų stipriau srautą, bus perduoti koncesijai. Ir dabartinis ūkio ministras (tada jis dirbo oro uoste) tam tarpininkavo. Kokia dabar situacija?

Dar vienas dalykas. Man tai labai keista, kodėl Lietuvoje, kur beskrendi, yra tos vadinamosios rankovės ar koridoriai, kur tiesiai į lėktuvą, būtų galima pasinaudoti, bet niekada jais nesinaudoja – jie stovi, greitai surūdys, ir visais laikais keleiviai vaikščiojo pėsti į lėktuvą.

R. MASIULIS. Labai ačiū už klausimą. Dėl koncesijos šiek tiek buvo (...) komunikacijos klausimas, nes koncesija yra daugiau projekto finansavimo būdas. Šiandien, pagerėjus tiek keleivių srautui, tiek oro uosto finansinei padėčiai, mes matome, kad tas renovacijas, kurias esame numatę Vilniaus ir Kauno oro uostuose, galime finansuoti savo lėšomis. Dėl to koncesininką kviešti dėl šios renovacijos nėra prasmės, nes koncesija yra šiek tiek visada brangiau nei savomis lėšomis, todėl koncesija lieka atviras klausimas ateičiai. Jeigu tie srautai nesustos, augimas tiesiog nesustos, koks yra dabar, kuo dar reikėtų įsitikinti, tada mums reikės kardinalių sprendimų dėl oro uostų plėtros.

Ir tie kardinalūs sprendimai jau čia būtų, žiūrint 10–15 metų į priekį, ką mes spręstume. Tos diskusijos dar iki šiol vyksta, analizės daromos. Jeigu būtų priimtas sprendimas, pavyzdžiui, statyti naują oro uostą, tada, tikėtina, būtų koncesija, nes mūsų finansų srautai būtų per maži, reikėtų pritraukti koncesininką, nes valstybė irgi negali duoti pinigų savo oro uostui pagal Europos Sąjungos konkurencijos taisykles.

O dėl rankovių – rankovės renkasi avialinijos. Yra tam tikras mokestis už rankoves ir priklauso, kaip avialinijos – vienos taupo tuos kelis eurus, kitos netaupo. Čia jau laisvas pasirinkimas jų, ar jos autobuso paprašo, ar rankovių.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Motyvus už nori išsakyti J. Varžgalys. Prašom.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Gerbiamasis ministre, tikrai pritariu šitam ratifikavimui, bet aš dar noriu paklausti jūsų: čia dabar jau vakar nuskambėjo, kad veržiasi Pakistano avialinijos, kitos avialinijos. Vis dėlto ar negalvojama sugrįžti prie Lietuvos avialinijų? Vienas buvęs meras tas avialinijas gražino, kitas atėjęs Vilniaus meras panaikino avialinijas. Ar nemanote dar diskutuoti, kad turėtume savo prestižines avialinijas Lietuvoje?

R. MASIULIS. Labai ačiū už klausimą. Tikrai tai vienas iš tų klausimų, kurie ir man miegoti neduoda. Mes jau du kartus turėjome savo avialinijas, du kartus nesėkmingai. Šią akimirką pastaruosius keletą metų, išskyrus Estiją, kur keleivių srautas tikrai palyginti mažas ir natūralus aviacijos susidomėjimas tomis kryptimis yra mažas, nacionalinių avialinijų niekas nesteigia. Daugiau stengiasi nacionalines perduoti. Yra nemažai nacionalinių avialinijų pardavimo atveju, pavyzdžiui, ne paslaptis, kad ir tas pats „AirBalticas“ ieško savo avialinijų pirkėjo. Mūsų dabar pasirinktas kelias yra kitas – kad Lietuvos oro uostai yra atviri konkurencijai. Mokesčiai mūsų maži, mes, neturėdami išsaugoti nacionalinio vežėjo, turime galimybę turėti labai aiškia, paprastą ir mažą kainodarą visoms avialinijoms, todėl Lietuvoje ir tų biudžetinių avialinijų augimas yra daug didesnis nei aplinkinėse šalyse. Mūsų žmonėms tai suteikia daugiau galimybių pigiai keliauti. Jeigu turėtume nacionalinį vežėją, nori nenori nacionalinis vežėjas, vienaip ar kitaip, būtų proteguojamas. Taip yra visose šalyse, kurios turi nacionalinius vežėjus.

Įvertinus tą situaciją, kurią turime dabar, nacionalinio vežėjo turėjimas nepanašu, kad būtų geresnė alternatyva. Tad, aš manau, pirmiausia geriau darykime taip, kaip pavyko padaryti su Londonu, kad jeigu mes matome, kokios krypties trūksta... Ir mes matome, kurių krypčių trūksta. Ekonomikos ir inovacijų ministerija nuolat veda sąvadą, kokių trūksta. Londonas buvo pagrininis trūkumas – Londoną padarėme. Dabar į Londoną verslo skrydis yra.

Kiti eilėje – Paryžius, Miunchenas. Šių oro uostų mūsų verslas labiausiai prašo, bet, be šių kelių skrydžių, nėra, kad mums trūktų tų skrydžių. Žmonės neindikuoja, kad jiems to trūksta. Realiai trūksta tik verslo skrydžių. Biudžetinės avialinijos padengia šiaip viską, daugumą, o verslo skrydžių trūksta, taip. Londonas pirmiausia, Miunchenas, Paryžius – tai, ko mums tikrai trūksta.

Geriau mes pasirinkę sutvarkome tas kryptis, kurias galime sutvarkyti naudodamiesi Europos Sąjungos išimtimis ir parama, ir taip susitvarkome, negu vien dėl kelių krypčių steigiamo nacionalines avialinijas. Tad kol kas nelinkstame nacionalinio vežėjo steigimo link.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Seimo nariai, prašom balsuoti po pateikimo dėl pritarimo įstatymo projektui.

Turiu pasakyti, kad mes maišome žanrus: iš įstatymo pateikimo padarėme beveik Vyriausybės valandą – klausimus ministrai. Ir taip pat stadijas: užuot išsakę motyvus, mes teikiame klausimus.

Balsavo 63 Seimo nariai: visi pritarė teikiamam įstatymo projektui. Kaip pagrindinis siūlomas Užsienio reikalų komitetas. Papildomo nėra. Svarstymas – taip pat pavasario sesijoje.

15.35 val.

Prekybinės laivybos įstatymo Nr. I-1513 4² ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3097 (pateikimas)

Gerbiamas ministras mums pateiks ir kitą įstatymo projektą – Prekybinės laivybos įstatymo 4² ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3097. Prašom.

R. MASIULIS. Gerbiamieji Seimo nariai, ši kartą gal trumpiau užtruks. Tai yra tikrai visai techninis dokumentas. Pagrindinis pakeitimas buvo supaprastinti, sumažinti administracinę našumą ir išbraukti iš įstatymo reikalavimą dėl laivų agentavimo veiklos, kad reikia mokėti anglų kalbą, kadangi niekada niekas netikrindavo tų agentų, ar jie moka, ar nemoka anglų kalbos, nes nemokant anglų kalbos agentu dirbti tiesiog neįmanoma. Ta sistema neveikia. Tikrai buvo daugybė reikalavimų tiems agentams, kokius dokumentus pildyti, komisijas ir taip toliau. Siūloma išbraukti tuos perteklinius reikalavimus, kurie realiai neveikia, nebuvo reikalingi, ir šalia to, kadangi keičiamas įstatymas dėl asmens duomenų apsaugos, naujausi reglamentavimai nacionalinėje teisėje buvo perkelti ir į šį įstatymą, tiesiog techniniai, smulkūs patikslinimai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūsų klausiti niekas nepageidauja. Ar po pateikimo galime pritari bendru sutarimu? Dėkoju. Kaip pagrindinis siūlomas Ekonomikos komitetas. Papildomo nėra. Svarstymo data – taip pat pavasario sesijoje.

15.37 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3134 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3134. Prašom, ministre.

R. MASIULIS. Gerbiamieji Seimo nariai, šie pakeitimai yra daugiau patikslinančio pobūdžio ir palengvinančio savivaldybių darbą. Vienas iš jų yra gal daugiau atkurti realybę, pakeičiant tai, kad galima iš KPP programos finansuoti tik tuos kelius, kurie priklauso valstybei. Anksčiau buvo neapsižiūrėta, kad KPP programoje buvo įrašyti visi keliai, o dalis kelių yra privatūs, kai kurie priklauso įmonėms. Siekdami, kad nebūtų tos dviprasmybės, kad privatiems keliams valstybės lėšos nebūtų naudojamos, įvedame patikslinimą, kad tai turi būti tik valstybės viešajam interesui tenkinti naudojamos valstybės lėšos.

O kiti patikslinimai yra daugiau skirti savivaldybėms, kadangi norint sutvarkyti kelią, reikia kartais šiek tiek išpirkti papildomai žemės, kartais reikia nugriauti pastatus, statinius, plėsti želdinius, kitas naudmenas, daug tokių smulkių darbų, kuriems iki šiol KPP programos nebuvo galima naudoti. Savivaldybėms. Lietuvos automobilių kelių direkcija valstybinės reikšmės keliams galėjo tą naudoti, savivaldybės to negalėjo. Tiesiog patikslinama, kad ir savivaldybės šitas lėšas galės naudoti šitiems smulkiems darbams, kurie yra susiję su kelių tiesimu.

Taip pat numatyta, kad KPP lėšos savivaldybių galėtų būti leidžiamos tiems keliams registruoti. Lietuvoje yra prasta padėtis dėl kelių užregistravimo. Yra per mažai registruotų kelių, o kai nėra keliai registruoti, iš to išplaukia visos kitos problemos, nes nėra labai... ne visada yra tiksliai

aišku, kuriai savivaldybei kurie keliai priklauso. Kad paskatintume šitą procesą, siūlome, kad savivaldybės registracijoms galėtų naudoti lėšas iš KPP, taip skatindami, kad jos greičiau sutvarkytų tą registraciją, kuri šiaip jau beveik 10 metų stagnuoja.

Taip pat savivaldybėms leista naudoti KPP tokioms kaip „Park and Ride“, „Bike and Ride“ aikštelėms, kad, norint papulti į centrą viešuoju transportu ir iki miesto atvažiuojant savo automobiliais, galima būtų juos parkuoti. Iki šiol tam nebuvo galima naudoti KPP lėšų. Tiesiog savivaldybėms atrišamos rankos.

Kiti – tai jau tiesiog pasinaudojant proga smulkūs patikslinimai. Pavyzdžiui, įstatyme išbraukiamas žodis „gatvė“, nes pagal Lietuvos Respublikos kelių įstatymą gatvė – tai kelias, turintis pavadinimą. Ir daugiau tokių smulkių klausimų. Bet pagrindiniai yra tie, kuriuos aš paminėjau. Siūlyčiau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūsų nori paklausti. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, kuo daugiau prirašome visokių eilučių, kam galima naudoti, tai keliams tuo mažiau ir lieka. Aš neturiu nieko prieš savivaldą, gal ir teisingai nuspręs, bet iš tikrųjų kai kurių savivaldybių kelių būklė yra gana... kai kada neišvažiuojami arba prastai prižiūrimi. Tačiau centruose dažnai daroma, statoma, kadangi ten didesnis tankumas žmonių, ir tai pateikiama kaip kokie nors merų nuopelnai, padarė kažkokią aikštelę, kaip jūs sakote, galbūt kas nors važiuos autobusu.

Tokia formuluotė: autobusu toliau, palikę automobilį didmiestyje. Bet, pavyzdžiui, 13 punktą daug ką leidžia. Stovėjimo aikštelės, skirtos motorinei transporto priemonei arba dviračiui palikti, kad jau būtų galima tęsti kelionę toliau, tai po tuo pakišami visokie darbai, o pagrindiniai darbai, keliai, kuriais žmonės važiuoja, galbūt jų ir nedaug važiuoja, dažnai yra užmiršti. Ar nemanote, kad kai kur čia perteklius yra tam tikras ir per daug atidaromos durys?

R. MASIULIS. Ačiū jums už klausimą. Iš tiesų šie pakeitimai yra daromi būtent savivaldybių prašymu. Sutinku, kad gali būti nepatenkintų dėl to, bet savivalda tam ir yra savivalda. Jie juk ir sprendžia, kas yra naudingiausia jų mieste ar rajone. Šiuo atveju buvo jų toks stiprus pageidavimas atrišti rankas.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Mielas ministre, dar tokių situacijų susidaro, kai yra regioninis kelias ir šaligatviai, kurie priklauso Kelių direkcijai, bet, deja, dažnai taip atsitinka, kad šaligatviai nevalomi ir seniūnas turi valyti tuos šaligatvius. Bet sutarimo tarp Kelių direkcijos, kelių įmonės, seniūnijos nepavyksta surasti. Kas apmokės už tą valymą? Kaip šituos dalykus išspręsti, kas turėtų prižiūrėti?

Kitas klausimas dar būtų. Kiek žinau, yra tokia džiugi žinia, kad tūkstantis kilometrų regioninių kelių iš trečios kategorijos buvo perkelta į antrą kategoriją, bus geriau barstoma ir prižiūrima. Tai galima pasidžiaugti tuo, kas padaryta, ar galite patvirtinti, kad tai yra padaryta? Ir kaip spręsti regioninių kelių šaligatvių priežiūrą?

R. MASIULIS. Ačiū už tikrai gerus žodžius. Dėl regioninių kelių. Kelių priežiūros pertvarka duoda ir teigiamų rezultatų. Kiekvieną kartą visas sutaupytas lėšas jie skiria keliams prižiūrėti. Pavyzdžiui, vasarą buvo *greideriuojama*. Anksčiau kas mėnesį, dabar kas dvi savaites *greideriuojama*. Girdime, kad tai jau atsiliepia kelių kokybei. Dėl tvarkymo. Be abejo, jeigu pavyks dar susipausti, tai dar kokią gerą programą sugalvos.

O dėl šaligatvių tikrai yra problema. Šiandien nepasakysiu, ji yra intensyviai diskutuojama, ieškoma variantų. Kai kuriose savivaldybėse tai aktualu, kai kuriose ne, kai kur labai lengvai randamas susitarimas, kai kur ne. Čia viena iš senų problemų, kur kažkokį vieną vardiklį reikia rasti. Kol kas jis nėra rastas.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū už pristatymą. Aš manau, kad tikrai reiktų atsižvelgti į savivaldybių prašymus, kaip jūs sakote. Bet čia didžioji dalis yra išlaidų dalies atvėrimo. Šiandien yra dar kokie trys, man atrodo, Kelių priežiūros įstatymo projektai, kuriuose kalbama apie pajamas šiai programai finansuoti. Koks jūsų požiūris ir kaip jūs manote tą padaryti, kaip buvo panaudota praeitų metų finansavimo programa ir kaip jūs many-

tumėte, kad reiktų? Mes siūlome 2019–2020 metams 50, 52 %. Čia įvairūs procentai yra palikti nuo akcizo. Koks jūsų požiūris, gal galėtumėte pasakyti, kad būtų įgyvendintas šis įstatymas, kurį jūs teikiate? Ačiū.

R. MASIULIS. Labai ačiū už klausimą. Dėl praėjusių metų aš irgi dar laikiu suvestinės, šiandien dar negaliu komentuoti, bet dėl procentų galiu drąsiai pasakyti, kad visi tie procentai, kuriuos jūs įvardijote, keliams tikrai nepakenktų ir galėtų būti panaudoti. Pagal dabartinę situaciją keliai negauna tiek lėšų, kiek reiktų. Ką darysi, mes vis dėlto turime biudžetą ne gumini, yra ir socialinių dalykų, kuriuos reikia spręsti, bet, kas susiję su keliais, tai tas trūkumas tikrai yra. Pavyzdžiui, kuriam laikui mes turime permąstyti, ar atidėti nuo Kauno į šiaurę „Via Baltica“ statybą, nes visos lėšos yra skiriamos pietinei daliai iki Kauno, nes tai yra pati pagrindinė vieta, bet tai parodo, kad lėšų trūkumas iš tiesų yra. Labai viliuosi, kad biudžetas bus surenkamas taip, kaip planuota, bus atšildyti tie 27 mln., kurie dabar yra užšaldyti, ir tai būtų didelė paspirtis. Bet kokių atveju keliams reikia tikrai daugiau lėšų.

PIRMININKĖ. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, kiek iš viso lėšų iš KPP fondo buvo jau panaudota, kiek dar yra nepanaudota, kiek kilometrų nutiesta? Gal žinosite, jeigu ne, tai man elektroniniu kaip visuomet atsakysite. Bet yra kita problema. Mes dabar kelius tvarkome, bet melioracijos įrenginiai, jie, aišku, ne Susisiekimo ministerijai priklauso, bet jų yra apie 63 tūkst. kilometrų ir juos irgi reikia tvarkyti. Ar šis projektas yra derintas su Žemės ūkio ministerija?

R. MASIULIS. Šis projektas? Dabar taip neatsakysiu, kažkaip nematau ryšio, tuos dalykus turėtų patvirtinti Žemės ūkio ministerija. Bet kokių atveju, jeigu reikės, bus suderinta. O dėl programos, tai ir ponas J. Olekas to paties klausė, dar nesu gavęs suvestinės, bet kai gausiu, galėsiu jums asmeniškai *emailu* atsiųsti.

O dėl kelių, tai nė vienas centas neprapuls iš KPP programos, niekada neprapuola nė vienas centas. Jeigu vienais metais nepanaudojami, tai kitais metais būna panaudojami. Taigi žinant ypač žvyrkelių darymo ypatumus, kiekvieno kelio pusantrų metų darymas, tai yra tas natūralus persikėlimas, bet neprapuls tikrai nė vienas centas.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, iš tikro dabar gana žemas procentas, surenkamas nuo akcizo už kurą, atitenka keliams, niekada toks nebuvo net krizės sąlygomis, tai tikrai nenuostabu, kad keliams trūksta. Tačiau ramino tiek premjeras, tiek jūs, kad pakeitus Kelių direkciją tikrai bus proveržis ir už tuos pačius pinigus padarysite daug didesnę kiekį kelių, bet to proveržio nesimato, nors direkcija ir buvo pakeista. Vis dėlto ar jūs nemanote, kad būtina ieškoti papildomai lėšų? Pažiūrėkite, per 30 nepriklausomybės metų nutiesėme tik 30 kilometrų magistralės. Okupantas per 50 okupacijos metų nutiesė kokius 300 kilometrų magistralės. Na, ar negėdama? Kiek metų reikės, kad pabaigtume bent iki Lenkijos tą 25 kilometrų ruožą ar 30? Tikrai turėtų per kelerius metus pabaigti. Na, gėda, pati pagrindinė magistralė ir šitiek metų niekaip negalime užbaigti. Be to, dar kiek avarių.

R. MASIULIS. Dėl Kelių fondo. Kelių fondas eurų išraiška didėja, nepaisant to, kad mažėja procentas, jis didėja. Deja, ir poreikis didėja. O dėl kelių kilometražo ilgio, tai jis pailgėjo, per eurą jis pailgėjo. Dėl sutaupymo, ką ir minėjau, Kelių direkcijos permainos davė rezultatą. Net praėjusiais metais sumažėjo iki 30, jau užpraeitais metais apie 30 % mažėjo kainos, praėjusiais metais dar buvo kainų mažėjimas. Matome, kad tas kilometražas auga. Aišku, mes turime spaudimą iš statybinių organizacijų, kurios nepatenkintos tuo spaudimu, kad kainos mažinamos, didėja konkurencija, girdime skundus, kad galbūt kas nors gali ir bankrutuoti, nors tai, mano nuomone, sunkiai tikėtina šiuo metu, kai yra tiek tų darbų. Pagrindinis proveržis tai vis dėlto yra žvyrkeliai. Jeigu pažiūrėtume istoriją, tai šis Seimas įeis į istoriją, kuris padarė proveržį dėl žvyrkelių. Tiek kilometrų niekada nebuvo daroma.

Dėl žvyrkelių yra kitas sunkumas, kad žvyrkeliai yra labai maži projektukai, jų daug, bet maži. Administracinis darbas beprotiškai didelis dabar, šiuo metu. Istorijoje tokio nebuvo didelio administracinio krūvio LAKD'ui, kuriame pačiame vyksta permainos. Tai jiems ten nesaldū, bet dirbti reikia, reikia daryti.

Didysis proveržis yra tas. Bet jeigu mes norime, kad Lietuvoje kelių būklė gerėtų, tai net ir prie to, ką dabar turime, prie sutaupymų, prie didesnių lėšų, dar vis tiek reikia pridėti, kad jau ta kokybė ne tik stabilizuotųsi, bet ir augtų. (*Balsas salėje: „Kaip Lenkijoje.“*) Kaip Lenkijoje, pavyzdžiui. (*Balsas salėje*) 22 metais.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kupčinskas. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, iš Kelių priežiūros fondo išdalinama ganėtinai reikšminga biudžeto lėšų dalis visoms savivaldybėms ir, aišku, savivaldybės tikrai prasmingai panaudoja. Dabartiniu politiniu laikotarpiu labai daug iškabų matome, kaip viena ar kita savivaldybė tvarkosi, puošiasi, atsinaujina, gražinasi, nors tos lėšos, aišku, yra valstybės biudžeto lėšos. Ar neturėtų tenai būti tada KPPP ženkliukas ar ministerijos ženkliukas, kad tam projektui lėšos skiriamos iš valstybės biudžeto?

Antras klausimas dėl naktinių stovėjimo aikštelių. Jūs įrašote punktą apie stovėjimo aikštelės, kur būtų galima palikti automobilį ir toliau tęsti viešuoju transportu. Bet ne mažesnė problema yra daugiabučių kiemų perpildymas, ir būtent lėšų nukreipimas naktinėms aikštelėms įrengti, kur galėtų gyventojai palikti, nes dabar didmiesčiuose daugiabučių kiemai užkrauti, o gatvės taip pat neišvažiuojamos.

R. MASIULIS. Ačiū už klausimus. Dėl miestui skiriamų lėšų, tai procentais yra viskas išlikę tiek pat, tik labai priklauso nuo savivaldybės, kiek jina skiria savų lėšų. Aš dabar iš atminties sakysiu, bet jeigu teisingai prisimenu, Klaipėda, Kaunas ir Vilnius yra tos savivaldybės, kurios beveik 200 % lėšų skiria savų. Tai vis dėlto miestuose, kas yra jų viduje, jų pačių lėšų skyrimas turi didžiausią reikšmę, nes nė vienam miestui nebuvo, kad kažkaip procentais tas daugėtų.

Dėl naktinių aikštelių, tai čia yra grynai miestų klausimas. LAKD'as, ministerija į tuos dalykus nesikiša. Čia yra savivaldos ir, aišku, savivalda iš savo lėšų tą turi daryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūs atsakėte į visų Seimo narių klausimus. Tiesa, vienas negavo, nes laikas baigėsi, bet užtat suteikiame žodį dėl motyvų. Prašom, Kęstuti.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Taip, pamatęs, kad nebegausiu žodžio, užsirašiau dėl motyvų, nors norėjau paklausti ministro. O suformuluosiu klausimą taip provokuojamai. Ministre, S. Skvernelis, nuvažiavęs net į užsienį, kalba lietuviškai. Jūs čia atėjęs sakote *park and ride* arba (...), aš net neišgirdau gerai ir visiškai nesupratau, absoliučiai, apie ką jūs šnekate. Bijau, kad ir kitų galėjo būti kolegų, kurie nesuprato, apie ką šnekama. Ar galite išversti? Ar tie žodžiai yra neišverčiami ir tokios jau kietos sąvokos, kad į lietuvių kalbą dar jie nebuvo išversti? Gal galima Seime kalbėti lietuviškai, ypač jeigu sąvokos yra išverstos? Paguglinau – viskas yra absoliučiai. Ar tikrai čia būtina vartoti angliškas sąvokas, kada yra aiškūs lietuviški atitikmenys?

PIRMININKĖ. Supratome, kad po pateikimo pritarta, bet su pageidavimais.

Balsuojame dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 73, prieš – 1 ir susilaikiusių nėra. Taigi po pateikimo yra pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas – Ekonomikos komitetas. Ir kaip tik per šoninį mikrofoną – R. Sinkevičius, Ekonomikos komitetas. Prašom.

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Gerbiama posėdžio pirmininke, kad darytume visus darbus operatyviau, aš nemanau, kad reikėtų Ekonomikos komiteto kaip papildomo, nes kalbama apie lėšų paskirstymo tvarką, o ne apie ūkio ar infrastruktūros plėtrą.

PIRMININKĖ. Supratome, vadinasi, nepageidaujate. Kolegos, atsisakome, bus be papildomo. Svarstymo data – taip pat pavasario sesija.

Kitas darbotvarkės klausimas taip pat susijęs su kelių plėtra ir priežiūra. N. Puteikis dingo, nėra kas pateikia.

15.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIP-3189 (pateikimas)

Taigi imsimes darbotvarkės kompleksinio 2-12.1 ir 2-12.2 klausimo. Visų pirma mes turėtume priimti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo

Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektą Nr. XIIIIP-3189. Kviečiu nutarimo projektą pateikti V. Ažuolą. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKĖ. Per šoninį mikrofoną – J. Razma dėl vedimo tvarkos. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš bandžiau šįryt ir į visą Seimą apeliuoti, kad būtų logiška pabaigti procedūrą dėl labai panašaus projekto, dėl kurio yra likęs tik finalinis priėmimo balsavimas, kur siūlomas šiek tiek didesnis atskaitymo nuo akcizų koeficientas. Aš, atsižvelgdamas į tai, kad neišgirdo valdančioji dauguma, vis dėlto tikiuosi, kad padarius pertrauką iki kito posėdžio tai bus galima išspręsti, tuo labiau kad surinkti 47 parašai, kad tas projektas būtų darbotvarkėje. Prašau pertraukos iki kito posėdžio, nes vis tiek, kad ir pateikus šiandien, niekas nesikeis, komitetas nespės apsvarstyti.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis kolega, mes Seniūnų sueigoje, regis, išsiaiškinome, kad vis dėlto skiriasi ir stadijos, ir straipsniai. Bet per šoninį mikrofoną – pirmoji pavaduotoja. Prašom, Rima Baškiene.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Aš, gerbiamieji kolegos, kaip tik ir norėčiau prašyti, juo labiau kad jūs paminėjote, kad jau ir surinkote parašus, ir tikrai buvo sutarta Seniūnų sueigoje, ir mes jau buvome įrašę į darbotvarkę ketvirtadienio. Tai gal dabar leiskime pateikti, ketvirtadienį mes sprendžiame dėl jūsų pateikto, svarstomo ir priimamo įstatymo projekto pabaigimo ir dirbame nuosekliai toliau. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiamasis Jurgi, neatsimate savo siūlymo? Taigi, kolegos, statutinis reikalavimas, prašom balsuoti dėl pertraukos šiuo svarstomu klausimu. Kas pritariate pertraukai – už, kas turite kitokią nuomonę – prieš arba susilaikote.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 26, prieš – 33, susilaikė 6. Užtenka pertraukai. Ir pertrauka iki kito posėdžio.

15.59 val.

Socialinio dialogo skatinimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3182, Darbo kodekso 25 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3183, Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 6 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3184 (pateikimas)

Tuomet imamės darbotvarkės kito, taip pat kompleksinio 2-14.1, 2-14.2, 2-14.3 klausimo, tai yra projektai Nr. XIIIIP-3182, Nr. XIIIIP-3183 ir Nr. XIIIIP-3184. Juos visus mums pateiks T. Tomilinas. Prašom į tribūną.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, vieną sekundę, įjungsiu projektus.

PIRMININKĖ. Pirmas – Socialinio dialogo skatinimo įstatymo projektas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Taip. Gerbiami kolegos, pristatau jums įstatymų projektų paketą dėl socialinio dialogo skatinimo. Į projektų paketą įeina naujas Socialinio dialogo skatinimo įstatymas, taip pat Darbo kodekso 25 straipsnio ir Konkurencijos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymas. Labai trumpai pristatysiu pagrindinę motyvą, kodėl gimė šitie įstatymų projektai, taip pat jų esmines nuostatas.

Šiandien praėjo daugiau negu dveji metai po naujo Darbo kodekso įsigaliojimo ir mes turime pirminius rezultatus. Nei viena, nei kita pusė, kuri smarkiai prieštaravo Darbo kodekso liberalizavimui, arba ta, kuri rėmė, negali pasakyti, kad laimėjo. Mes turime neblogą situaciją darbo rinkoje, turime neblogai besivystančias darbo tarybas, profesinių sąjungų srityje turime taip pat pagyvėjimą, vyksta socialinis dialogas įmonių lygmeniu, kuriamos profesinės sąjungos, jos pradeda aktyviai dalyvauti sukurtose darbo tarybose. Tačiau, priimdami, liberalizuodami Darbo kodeksą, mes žadėjome, kad pateiksime tam tikrą įstatymų paketą, kuris papildomai prie Darbo kodekso pagerins darbuotojams individualių ir kolektyvinių subjektų atstovavimo padėtį. Šiuo atveju pristatau tris pagrindines viso šito paketo idėjas.

Naujas Socialinio dialogo įstatymas reikalingas kaip specializuotas teisės aktas prie bazinio Darbo kodekso tam, kad mes aiškiau reglamentuotume aukštesnio lygmens kolektyvines dery-

bas. Kaip jūs puikiai žinote, Darbo kodeksas yra orientuotas į individualias derybas tarp darbdavio ir darbuotojo, tarp įmonės ir darbuotojo. Tuo tarpu aukštesnio lygmens procesai, žinoma, yra reglamentuoti Darbo kodekse, tačiau trūksta daugelio detalių nuostatų, kad būtų aišku, kaip tos derybos turi būti skatinamos ir kaip jos turi vykti. Taigi Socialinio dialogo įstatymas, panašiai kaip Profesinių sąjungų įstatymas ir daugelis kitų įstatymų, reikalingas kaip specializuotas teisės aktas, papildantis ir įgalinantis aukštesnio lygmens derybas.

Kiti du įstatymai taip pat yra tiesiogiai susiję su derybinės galios stiprinimu. Vienas iš jų – Darbo kodekso pakeitimas, kuriuo aš siūlau nustatyti... Tiksliau, jokių būdu negaliu sakyti, kad aš, nes čia yra keturių Seimo narių įstatymų paketas – A. Papirtienės, V. Bako, taip pat rengiant šitą įstatymų paketą dirbo darbo grupė prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Mes siūlome nustatyti, kad priimant į darbą ir pateikiant skelbimą dėl darbuotojo paieškos būtų nurodomas darbo užmokesčio intervalas, tai yra kad žmogus, ateinantis į pokalbį dėl darbo, turėtų daugiau informacijos apie siūlomas sąlygas ir iš tikrųjų negaištų laiko vaikščiodamas po darbo pokalbius, nežinodamas, kas jam bus pasiūlyta.

Informacija visada yra galia. Informacija visada sustiprina tą silpnesnę derybų pusę. Manau, kad sutiksime su tuo, kad darbo užmokestis, pajamos yra viena iš pagrindinių problemų Lietuvoje. Laisvoje rinkoje mes turime labai ribotas galimybes tas pajamas vienaip ar kitaip paveikti, tačiau tinkamas informavimas, skaidrumas ir aiškumas – tai tas minimumas, kurį mes galime padaryti dėl žmonių, kad jų pokalbiai su darbdaviais būtų sėkmingesni tai silpnesnei pusei.

Konkurencijos įstatyme mes siūlome praplėsti 6 straipsnio išimtį. Mes pastebėjome tokią įdomią, tikrai įdomią nuostatą Konkurencijos įstatyme, kad verslas, verslo asociacijos gali lengvai tartis tarpusavyje dėl technologinės pažangos, ir tai nėra konkurencijos pažeidimas. Tarkime, prekybos centrai gali susitarti dėl naujesnių, prabangesnių, išmanesnių kasos aparatų, bet jie, pavyzdžiui, negali arba galimai negali tartis dėl darbuotojų ne darbo per Kalėdas ar per Velykas.

Šiuo atveju aš siūlau papildyti, atsiprašau, mes siūlome papildyti Konkurencijos įstatymą, kad susitarimai, atitinkantys viešąjį interesą dėl darbuotojų socialinės padėties gerinimo, taip pat nebūtų laikomi konkurencijos pažeidimu, nes, suprantama, konkurencijos teisė gina vartotojų teisę į mažesnę kainą, riboja bet kokius susitarimus dėl kainodaros ir taip toliau, bet kai mes tariamės dėl geresnės socialinės padėties visiems darbuotojams, kodėl tai turi būti konkurencijos pažeidimas.

Detalizuojant Socialinio dialogo įstatymą ir atsakant į Teisės departamento kritiką, labai suprantama, kai atsiranda naujas specializuotas įstatymas, yra daug klausukų. Mes tikrai jokios skubos čia netaikysime, labai ramiai nagrinėsime žingsnis po žingsnio šito įstatymo reguliavimą ir bandysime jį tobulinti. Iš tiesų aukštesnio lygmens derybos Lietuvoje vyksta vangiai. Mes turime proveržį viešajame sektoriuje. Taip, turime mokytojų šakines, taip, turime sveikatos srities šakines sutartis, taip, turime socialinės apsaugos srityje.

Privačiame sektoriuje šakinių sutarčių beveik nėra. Gana sudėtinga vykdyti derybas. Aktyvumas ir darbdavių organizacijų, ir profesinių sąjungų galbūt nėra pakankamas ir čia mes siūlome keletą administracinių pagalbinių priemonių (jos nėra privalomos, aš šiek tiek paminėsiu), kurios galimai, aš tikiuosi, padės aukštesnio lygmens derybas paskatinti. Pavyzdžiui, privačiame sektoriuje mes įgalinsime Ūkio ministeriją padėti sektorinėms organizacijoms, ar darbdavių, ar darbuotojų, analizuoti darbo našumą, darbo užmokesčio dinamiką ir kasmet teikti Trišalei tarybai specializuotus monitoringo rezultatus, analizes ir pastabas dėl tam tikrų šakų padėties, galimai net darbuotojų kaštų ir minimalaus atlyginimo viename ar kitame sektoriuje rekomendacijas.

Viešajame sektoriuje mes labai aiškiai reglamentuojame nacionalines derybas tuo įstatymu. Kaip jūs visi žinote, mus bandė spausti aplinkybės prieš pat Naujuosius dėl biudžeto peržiūros, vyko streikai. Šiame įstatyme siūlome labai aiškiai, kad pavasarį vyksta pagrindinės derybos dėl pagrindinių rodiklių nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje, ir mes aiškiai, detalčiai aprašome, kaip, kokia informacija turi būti teikiama prie derybų stalo tam, kad tos derybos dėl nacionalinės kolektyvinės sutarties, dėl bazinio dydžio būtų vaisingos ir abi pusės turėtų daugmaž vienodą suvokimą apie valstybės finansus, jų projekcijas, prognozes ir taip toliau.

Taip pat siūlome naują mechanizmą – kolektyvinių derybų skatinimo komisijas, kurios būtų kuriamos momentiška *ad hoc* ir padėtų tam tikriems sektoriams ieškoti kompromisų, ieškoti sprendimų. Tose komisijose dirbtų ekspertai. Imkime farmacijos pramonę. Atsiranda iniciatyva, nesvarbu, iš kurios pusės, ar iš darbdavio, ar iš profesinės sąjungos, ir su ta iniciatyva yra teisė kreiptis į Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją bei Trišalę tarybą tam, kad būtų sukurta ekspertų pagalbininkų grupė, ji būtų apmokama pagal Komisijų darbo apmokėjimo įstatymą ir padėtų per tas derybas iš tikrųjų pasiekti rezultatų.

Aš panašiai labai šiurkščią analogiją galėčiau paminėti. Dabar dėl vaiko teisių mes turime problemą. Kai turime iššūkį, sukuriama atvejo vadyba, speciali komisija, kuri padeda konkrečiai šeimai spręsti problemas. Šiuo atveju būtų pagalbinė komisija būtent dėl socialinio dialogo proveržio, tam tikros iniciatyvos, kurią reikėtų remti ir visokeriopai padėti, nes tai ves mus prie geresnių susitarimų ir geresnių algų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų įstatymo pradžioje nurodyta, kad paskirtis yra įstatymu nustatyti socialinio dialogo principus, skatinti socialinio dialogo priemones tarp profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų. Tačiau toliau 5 straipsnyje jūs jau lendate į tam tikrus valstybės reikalus, kur parašyta, kad valstybės paramos socialiniams partneriams formos gali būti gyventojų pajamų mokestis, skatinamieji įvairūs balai. Tai yra atskirų įstatymų tam tikra priedermė reguliuoti tuos santykius, tą patį rašo ir Teisės departamentas. Taigi ar tai bus taikoma atskiriems sektoriams, nes neįmanoma, kad gyventojų pajamų mokestis būtų taikomas siuvėjoms ar kam nors. Ar nevertėtų tą pašalinti ir tada tas įstatymas bus bendresnio pobūdžio ir turbūt nesukels tokių prieštaravimų su kitais įstatymais? Ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Labai ačiū už jūsų klausimą ir pastabą. Aš tikrai manau, kad į ją galima atsižvelgti, ir tikrai jums galiu pritarti. Bet aš tiesiog paminėsiu. Mes vadovavomės panašia analogija: Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme yra įtvirtinta nemažai valstybės paramos formų smulkiąjam verslui, bet jos detalizuotos kituose įstatymuose. Analogija Lietuvos teisėje yra, ir čia, manau, nėra joks stebuklas. Juo labiau mes jau šiandien turime kai kurias iš tų 5 straipsnyje minėtų paramos formų, pavyzdžiui, gyventojų pajamų mokesčio subsidiją vienu papildomu procentu. Tam mes pritarėme pernai ir šiuo atveju tai jau yra įgyvendinta. Manau, kad toks plėtros įstatymas gali numatyti ir bendresnio pobūdžio sąrašą tos galimos pagalbos, bet tikrai nusileisiu, jeigu yra tokia teisininkų pastaba. Būtų galima to atsisakyti, tikrai nėra didelės problemos.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų labai sveikintinas projektas ir to socialinio dialogo reikia vis daugiau. Bet iš tikrųjų Konkurencijos taryboje dažnai susidaro kita situacija, ji dažnai neleidžia rašyti į pirkimo sutartis griežtesnių sąlygų, neva taip ribojama konkurencija. Paprastas pavyzdys. Vienoje įmonėje profsąjungos susitaria dėl didesnio atlyginimo, darbuotojai gaus didesnius atlyginimus, o kitoje įmonėje nėra tokios sutarties ir ta įmonė moka daug mažesnius atlyginimus. Bet atėjusios į konkursą tos įmonės *atsiranda skirtingose sąlygose* ir Konkurencijos taryba sako, kad griežtesnių sąlygų dėl atlyginimų negalima rašyti į pirkimo sąlygas, nes tai riboja konkurenciją. Tai ar nematote prasmės, kad netgi pirkimuose reikėtų tą darbuotojams mokamų atlyginimų eilutę padaryti stipresnę, kad tie darbuotojai būtų labiau apsaugoti?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, jūs paminėjote turbūt vieną iš esminių mūsų viešosios teisės dilemų ir problemų. Mes turime tikrai labai ilgą patirtį Konkurencijos įstatymo ir Viešųjų pirkimų, apskritai konkurencijos teisės griežtinimo, mes turime pakankamai negatyvų nusistatymą savivaldybių atžvilgiu kaip inerciją daug metų Lietuvoje. Aš jau neminėsiu, kas dėl to kaltas, bet tokia inercija yra. Šiuo atveju šis projektas vienas iš tų pavyzdžių, kai mes bandome pažiūrėti į konkurencijos teisę iš socialinės pusės, taip šiek tiek palengvindami valstybės reguliavimą, šiek tiek atpalaiduodami tą labai griežtą, sakyčiau, net tokį represinį konkurencijos taikymą. Šiuo atveju, manau, tai būtų gera pradžia apskritai pradėti tą plačią diskusiją taip pat ir apie viešuosius pirkimus. Labai sveikinu ir labai norėčiau, kad ir jūsų, ir mūsų komitete tai vyktų dažniau.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Atsisakau, dėkui.

PIRMININKĖ. Tuomet R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis pranešėjau, darbo teisė yra sritis, apie kurią mes dabar kalbame – socialinio dialogo skatinimas, pagal idėją faktiškai reglamentuojama Darbo kodeksu, darbo teise. Tai yra ypač specializuota sritis, kur kodeksas beveik viską daro. Dabar mes norime tą padaryti žemesnio lygio dokumentu. Kiek aš dabar susipažinęs, iš principo tą dokumentą svarstyti reikia, bet jeigu mes neįtvirtinsime tų nuostatų Darbo kodekse, tai vis tiek visi vadovausis Darbo kodeksu ir tas žemesnio lygio jūsų norminis aktas tiesiog neveiks praktikoje. Ar nemanytumėte, kad vis dėlto reikia pagrindines nuostatas perkelti į Darbo kodeksą, kitaip jisai neturės to veiksmingumo?

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Labai ačiū už šitą klausimą, tikrai jo laukiau. Pabandyčiau argumentuoti, kodėl pasirinkome šį kelią. Taip, jūs teisingi – teoriškai mes galime visas tas nuostatas tiesiog kaip vieną iš Darbo kodekso tobulinimo paketų pateikti, pagal savo esmę didelio skirtumo tikrai nebūtų. Tačiau turint minty, kad Darbo kodekso nuostatos vis tiek orientuojasi į individualų lygmenį ir įmonės lygmenį ir derybos dėl darbo teisės buvo tokios sunkios, mes turėjome priimti labai sunkius sprendimus, grynai techniškai yra lengviau svarstyti įstatymą, kuris iš principo jokių didelių konfliktų nesukelia. Nėra kokio nors ypatingo verslo antiintereso dėl šito įstatymo. Yra tikrai didelis palaikymas, manau, kad bus didelis palaikymas. Mes perėjome, beje, pirmą stadiją Trišalėje taryboje, ji jau susipažino su šituo įstatymu. Nauda bus tikrai ir darbdavių organizacijoms iš to, kad socialinis dialogas stiprės.

Mes pasirinkome tokį kelią, kad šiek tiek šalia tų pagrindinių derybų dėl Darbo kodekso vyktų socialinio dialogo kaip tikslo stiprinimas. Mes labai preciziškai stengėmės rašyti nuostatas. O tame parengiamajame darbe dalyvavo ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ekspertai, ir profsajungų, ir verslo, teisininkai, ekspertai, kad niekas, nė viena nuostata neprieštarautų Darbo kodeksui. Kai taip yra, kai neprieštaruoja niekas, iš esmės problemos, kad yra specializuotas teisės aktas, nėra, kaip yra, pavyzdžiui, Profesinių sąjungų įstatymas. Tas pats ir verslo srityje. Yra Akcinių bendrovių įstatymas ir yra Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas. Jie suderinti ir gali egzistuoti šalia. Bet aš su jumis sutinku. Iš principo ta teorinė diskusija yra galima ir mes Socialinių reikalų ir darbo komitete galime nuspręsti įvairiai.

Aš tikrai noriu atidaryti šitą failą, šitą diskusiją (atsiprašau už anglišką žodį). Manau, kad kai kurios nuostatos ypač skubiai reikalingos, matant derybas dėl bazinio dydžio. Aš labai džiaugiuosi ta darbo grupe, kuri yra prie Vyriausybės sukurta. Ten tikrai prasidėjo giluminis pokalbis apie tai, kokie turi būti pokyčiai, kalbant apie viešojo sektoriaus finansavimą, kaip turėtų būti projektuojama darbo užmokesčio strategija iki 2025 metų. Tai, kas dabar vyksta Vyriausybėje, iš esmės labai primena normalias derybas. Šituo įstatymu aš noriu padėti tai sureguliuoti ir iš esmės padaryti tai, kas padaryta daugmaž prieš 100 metų Vakarų Europoje. Socialinio dialogo skatinimo įstatymai atsirado Skandinavijoje XX amžiaus pradžioje. Taip ir vadinosi, beje.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, pati idėja, manau, tikrai puiki. Kiek suprantu, ir su profesinių sąjungų atstovais yra derinta, jie tam pritaria, bet tikriausiai kyla natūralus klausimas, nes kai kuriems verslininkams tikriausiai bus tam tikrų nuostolių, jeigu reikės kelti atlyginimą ar persiderėti su darbuotojais. Turbūt suprantama, ar ne? Galbūt jau jūs žinote, kokia jų nuomonė ir kokios grėsmės, kokias jie galbūt įžvelgia grėsmes, kad tai galėtų sutrukdyti priėmimui, nes turbūt viešojoje erdvėje mes girdėsime jų nuomonę, komentarus ir galbūt kitokias nuomones? Ačiū už atsakymą.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Iš esmės pagrindinė tokia kaip ir viena iš galimų negatyviai vertinamų nuostatų iš verslo pusės tikrai nėra Socialinio dialogo įstatymo tekste, bet yra Darbo kodekso 25 straipsnio nuostatoje, kad reikėtų skelbti darbo užmokesčio intervalus skelbimuose. Aš atskleisiu paslaptį – šitą idėją pasiūlė verslo asociacijos vienas iš vadovų. Aš neminėsiu tos asociacijos.

Čia yra verslo idėja, to sąžiningo lietuviško verslo, kuris mano, kad atėjo laikas iš karto tiesiai rodyti žmonėms, kiek mes galime mokėti, kad mūsų žmonės nevargtų ir neieškotų to darbo, kurio jie iš tikrųjų nenori, nes alga per maža. Tai čia yra verslo idėja, aš su visa atsakomybe sakau. Labai džiaugiuosi, kad verslas pateikė tokias, sakyčiau, inovatyvias idėjas darbuotojų naudai. Dėl to nematau problemos.

Beje, pagrindiniai šitos rinkos žaidėjai, kiek mačiau viešojoje erdvėje straipsniuose, tikrai priitaria tai idėjai. Kalbant apie įvairius CV puslapius, tuo visi tik džiaugiasi, nes tikrai labai dažnai ir taiko tą praktiką, ir mato daug didesnę naudą, kai yra skelbiamas atlyginimų minimumas ir intervalas.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų sveikinu ir džiaugiuosi, kad judame į priekį dėl socialinio dialogo, bet, čia jau kolegos klausė, kad galbūt būtų kitų būdų: ar Darbo kodekse, ar kitur stiprinti ir profesinių sąjungų galias, ir panašiai. Bet mano klausimas yra – ar ten, ar čia – vis dėlto dėl tos atsakomybės už socialiniame dialoge pasiektų susitarimų įgyvendinimą. Mes žinome puikų susitarimą tarp sveikatos apsaugos ministro ir gydytojų profesinės sąjungos, kad kitais metais vidutinis gydytojų atlyginimas bus trys vidutiniai šalies atlyginimai, o slaugytojų – vienas su puse. Mes matome, kad tie praktiniai žingsniai, kurie yra dabar padaryti, ir tuos, kuriuos Vyriausybė... jau eina link šio susitarimo neįgyvendinimo. Kaip jūs manote, ar šiuo atskiru įstatymu, ar kuo kitu mes vis dėlto turėtume tvirtai laikytis pasiektų susitarimų ir juos įgyvendinti? Kur čia ta atsakomybė?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Suprantu, labai gerai suprantu jūsų klausimą ir visada jaučiu panašiai, kur tie susitarimai ir kodėl jų kartais nesilaikoma, bet, beje, viena iš šio įstatymo nuostatų ir yra (čia net ne nuostata, kaip principas yra įtvirtinta) pagarba minimaliausiems susitarimams, kad būtent mes pradėtume (kad ir visas reformas viešajame sektoriuje) nuo to, kas jau yra įtvirtinta, kad bent jau negriautume to, kas yra. Vienas iš principų yra taip įtvirtintas, bet, suprantu... Manau, kad atsakymas yra bendras. Kuo daugiau mes šioje salėje kalbėsime ne apie kokius nors skandalus ar individualius atvejus, bet kuo daugiau kalbėsime apie socialinį dialogą, kuo daugiau remsimės kitų šalių praktika ir patirtimi, kuo daugiau ta tema įgaus pagreitį, tuo, man atrodo, tas laikymasis susitarimo – ar tai būtų ministerija, ar tai būtų darbdavių asociacija – bus geresnis. Nėra geresnio būdo kaip savireguliacija, tai yra vienu partnerių priežiūra kitiems, tai yra jeigu susitarimas laužomas, atitinkamai kita pusė turi teisę, kaip žinote, Lietuvoje, pavyzdžiui, į streiką, ir tai vyksta. Ir tikrai naujas Darbo kodeksas nesustabdė mūsų ir nesumažino mūsų galimybių realizuoti savo konstitucinę teisę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus. Motyvus pageidauja išsakyti už – V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Labai trumpai. Kolegos, iš tikrųjų to socialinio dialogo reikia ir reikia vis platesnio. Iš tikrųjų liūdna, kad šiuo metu, sakykim, autobusų parko profsąjungos, savivaldybių įmonių darbuotojai, deja, nesuranda to sutarimo. Ir pavyzdys, kad jie gauna beveik minimalų atlyginimą, o administracija gauna per 1 tūkst. eurų atlyginimą. Tokie pavyzdžiai skatina, kad kuo daugiau mes tą dialogą turime skatinti, ir tai turėtų prasidėti nuo valstybės įmonių, savivaldybių įmonių, kad būtų pavyzdys verslui, kad tą dialogą galima rasti ir jis yra reikalingas. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš ne tiek dėl motyvų prieš įstatymą, o ypač prieš socialinį dialogą, bet aš norėčiau pabrėžti (net ir šiame projekte) tos atsakomybės nebuvimą už pasiektų susitarimų įgyvendinimą. Aš jau pasikartosiu turbūt, bet iš tikrųjų mes turime gražių susitarimų, kuriuos įgyvendinus mūsų Lietuvos žmonės tikrai galėtų pasidžiaugti, ir susitikimuose su žmonėmis kalbuosi, ir vis girdžiu tą atsakymą: taip, mes iš tikrųjų čia dirbame ir atiduodame savo jėgas ne tik dėl uždarbio, bet uždarbis yra svarbu. Tai jeigu mes turime tokį sutarimą, kokį pasirašė sveikatos apsaugos ministras su Lietuvos gydytojų sąjunga, o jame įrašyta, aš manau, šiek tiek per mažai, kad tai liečia, arba susiję tikrai su profesinių sąjungų nariais, o ne apima visą sektorių, bet net ir profesinių sąjungų nariams, kur ten pasirašyta, labai toli iki to susitarimo įgyvendinimo. Ir kai mes diskutuojame Seime, kad norint nepasiklysti reikia savo pažadus

vykdyti, dabar girdime, kad sudaryta Vyriausybės darbo grupė vėl grįžta prie parašo kvestionavimo ir nukeliamas susitarimo įgyvendinimas dar dvejiems ar trejiems metams į priekį. Tada to socialinio dialogo, to tikrojo socialinio dialogo, kai po ilgų ilgų ginčų dienomis ir vakarais pasiektas susitarimas dėl visų pusių įgyvendinimo, mes neturime. Aš, pasilikdamas abejones, vis dėlto skatinčiau, kad tas, kas yra sutarta, turėtų būti šventai įgyvendinta, o ne ruošiami nauji įstatymų projektai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, prašom balsuoti ir apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto po pateikimo.

Balsavo 62 Seimo nariai: už – 52, prieš nėra, susilaikė 10 Seimo narių. Po pateikimo įstatymų projektų kompleksui yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nenumatoma. Svarstymas – pavasario sesijoje.

16.27 val.

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 2, 7, 8, 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2587 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 2, 7, 8, 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP- 2587. Teikia S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pirmiausia visus sveikinu su įsibėgėjančiais Pasaulio lietuvių metais ir su Žemaitijos metais, kuriuos mes neseniai paskelbėme. Kartais mes metus, datas, paskelbiame ir manome, kad tik švęsime, bet dažnai šitos atmintinos datos, metai, iškelia ir nemažai problemų ir parodo, kad reikia ir įstatymo pataisų. Tai ir mano čia iš eilės du įstatymų projektai yra su tuo susiję.

Pirmasis – Valstybės herbo, kitų herbų įstatymo straipsnių pakeitimas. Projekto rengimą inicijavo konkreti problema – Lietuvos etnografinio regiono herbas nėra įteisintas Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų įstatyme. Ir šiuo įstatymu yra siekiama įteisinti etnografinio regiono herbo teisinį įstatyminių reguliavimą, tai yra įteisinti etnografinio regiono herbą ir nustatyti etnografinio regiono herbo naudojimo tvarką.

Čia reikėtų išskirti dvi datas – iki 2016 metų ir anksčiau. Jau ir prieš keletą metų ne kartą buvo Seime bandymų išspręsti šitas problemas. I. Degutienė, V. Kamblevičius tą bandė daryti 2014 metais, tačiau jiems visada būdavo atsakymas, kai jie norėdavo tas pataisas daryti, kad atsižvelgiant į tai, kad formaliai etnografiniai regionai nėra įteisinti, priėmus svarstomą įstatymo projektą susidarytų teisinė spraga, nes nebūtų subjekto, atsakingo už herbo naudojimą. Tokie būdavo jiems atsakymai. Tačiau situacija pasikeitė 2016 metais, kai buvo oficialiai valstybės įteisinti penki regionai, tai yra: Aukštaitija, Dzūkija, Suvalkija, Žemaitija ir Mažoji Lietuva. Dabar aišku, kad atsirado galimybių išspręsti visas tas problemas. Tų pataisų nėra daug. Pavyzdžiui, 4 punkte tiesiog numatoma, kad herbas, kuris gali būti valstybės, apskrities, savivaldybės, miesto, miestelio, netgi kaimo, o nebuvo tų penkių etnografinių regionų galimybės, nebuvo visai įrašyta, tai tas įrašas atsiranda.

Toliau. Atsiranda kituose straipsniuose apskrities ir etnografinio regiono herbai arba etnografinio regiono. Oficialiai šiame įstatyme yra įvardinta, kad etnografinio regiono herbas yra Lietuvos etnografinių regionų, mano jau visų minėtų, turtas.

Šiaip jau, aš sakiau, daug kas mėgsta sakyti, kad yra Heraldikos komisija, kuri visus tuos dalykus tvarko. Tačiau irgi tik rekomendacinio pobūdžio. Pavyzdžiui, dar 2014 metais jie yra sakę, kad jų kompetencija yra rekomendacinio pobūdžio, ir jie visada rėmėsi, kad oficialiai valstybės įteisinto regiono nėra, nors rekomendavo ir svarstė. 1994 metais patvirtino Žemaitijos mažąjį, 1999 metais – didįjį herbą (dailininkas Algis Kliševičius), Dzūkijos didįjį ir mažąjį herbus, vėliavą – 2003 metais, Aukštaitijos didįjį herbą ir vėliavą – 2005 metais. Tačiau tai buvo rekomendacinio pobūdžio. O dabar tos pataisos leis nustatyti ir deramą vietą etnografinio regiono.

Taigi kviečiu pritarti šitoms pataisoms, kurias dabar pristačiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pateikimą, bet dar pirma reikės atsakyti į Seimo narių klausimus. Pirmasis klausia Seimo narys A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (*LSDDF*). Gerbiamas kolega, labai ačiū už tokį suprantamą pristatymą. Kiek žinoma, jau ne vienos Seimo kadencijos buvo keliamas tas klausimas, pasaulio lietuviai visuose fornuose išgyveno, jų buvo tokios viltys. Kodėl vis buvo nepriimama ta pataisa?

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Kaip sakiau, pagrindinė priežastis, kad iki 2016 metų tai nebuvo numatyta įstatymuose ir visa tai buvo daugiau, kaip aš sakau, romantiniai dalykai neįteisinti. O dabar jau oficialiai bus galima remtis tais dokumentais. Keista, pavyzdžiui, kaimo, miestelio herbai oficialiai įteisinti, o viso regiono nėra įteisinto herbo. Dabar ta spraga būtų ištaisyta.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke, ačiū, kolega, už iniciatyvą. Man atrodo, kad tai ir prasminga, ir įdomu. Mano klausimas, kas bus subjektai tos vėliavos ir herbo naudojimo? Ar žmonės, gyvenantys toje teritorijoje, ar kas nors? Kai yra savivaldybės, apskritys ar kaimai, matyt, tada yra tam tikra administracija. Kai kurie regionai peržengė mūsų teritorines ribas ne tik savivaldybių, bet ir valstybės. Kaip šiuo atveju būtų?

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Taip, yra problemų, kai ribos neperžengtos, bet irgi vyksta įvairios diskusijos, tai skliaustuose yra patikslinimų, paaiškinimų. Pavyzdžiui, Dzūkijos, skliaustuose – Dainavos, nes čia irgi yra kolizija. Suvalkijos, skliaustuose yra patikslinimas – Sūduvos. Tai apima tuos dalykus. Tačiau čia veikiančios Lietuvos Respublikos teritorijoje turimos mintyje.

Ir 5 punktą tarsi tą patvirtina, kad nepretenduotų etninių žemių... į šio įstatymo erdvę.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma. Tuomet K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš dar kartą pasakysiu, kad esu prieš visokių tokių smulkmeniškų nelabai reikšmingų dalykų patobulinimų kūrimą. Man keistos, tiesą sakant, tokios idėjos.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Na, taip, bet profesoriui, man atrodo, ko gero, nekeista, kad koks nors apskrities kaimelis, kurį aš irgi gerbiu, seniūnijos kaimelis oficialiai įstatyme įteisintas, o visiems to brangaus etnografinio regiono nebus. Tiesiog bus daugiau tvarkos. Aš čia nematau jokio negatyvo.

PIRMININKĖ. Klausia B. Markauskas.

B. MARKAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Aš kaip Migracijos komisijos pirmininkas norėjau paklausti. Ar sulaukė kokio nors atgarsio svarstomi įstatymų projektai pasaulio lietuvių bendruomenėse, nes manau, kad turbūt aktualu yra ne tik Lietuvoje heraldikos ir vėliavos naudojimas, bet ir pasaulio lietuvių bendruomenėse?

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Didžiulių diskusijų, tiesiog kreipimūsi ir prašymų, ir svarstymų buvo ne dėl etnografinių regionų, o dėl vėliavų panaudojimo, pasaulio lietuvių bendruomenių vėliavų. Ten yra daug daugiau problemų negu šiame įstatyme. Tai kitame įstatyme bus daugiau. Tačiau jiems irgi svarbu, nes jie mąsto, ar herbo elementus galima panaudoti vėliavose, ar negalima, ar tai teisėta Lietuvoje, ar neteisėta. Dar galiu pasakyti, čia profesoriui kolegai K. Masiuliui atsakyti, kad Europos teisės departamentas pastabų neturėjo, o Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento daugiausia yra redakcinio pobūdžio pastabų.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, galbūt galėtumėte paaiškinti ar patikslinti, ar atsakyti, ar čia yra normalu. Virš Lietuvos Respublikos prezidentūros plazda Respublikos Prezidento vėliava, bet greta nėra Lietuvos valstybės vėliavos. Ar tai yra normalu, ar taip turėtų būti, ar tokia yra tarptautinė kitų šalių praktika ir patirtis?

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Yra įvairi patirtis ir šiaip jau aš galėčiau visą paskaitą apie tai paskaityti, nes Lietuvos Respublikos... Ir noriu padėkoti, mes retai padėkojame už didelį darbą, kurį atlieka Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyrius. Jie pateikia įvairiausios Europos Sąjungos patirties, įvairių tradicijų, tačiau visi tie dalykai, ką jūs sakote, daugiau yra vėliavos įstatyme.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, šis įstatymas buvo tam, kad tam tikros institucijos prižiūrėtų savo herbus ir galbūt atitinkamai leistų arba neleistų juos naudoti. Aš daugiau turbūt suprasčiau, jeigu jūs išbrauktumėte apskrities herbą. Jis, taip, yra, bet administracijos nebėra. Kai buvo administracijos, pasiliko tie apskrities herbai. Iš tikrųjų savivaldybės, aišku, prižiūri, tarybos nustato tam tikrą tvarką, seniūnijų tvarką nustato, viskas aišku, galima prižiūrėti.

Bet kas prižiūrės etnografinį herbą? Ar tai ne per didelis toks šuolis link Vyriausybės, kas seks, kas dalins, nes tokio administracinio vieneto kaip apskrities jau nebeliko?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Daugiausia, aišku, prižiūrės etnografinės draugijos, kurios ypač aktyviai dirba, kurios derins visa tai su seniūnija, su savivaldybe. Yra neaiški eiliškumo tvarka, ką čia kolega užsiminė apie vėliavą, kodėl yra tik viena vėliava. Įstatyme, ypač vėliavos įstatyme, kurį greitai pateiksiu, nustatoma eiliškumo tvarka, hierarchija, kas po ko turi eiti. O čia tos vėliavos ir herbai dažniausiai būna reprezentacijai ir draugijos atsakomybė yra didžiausia. Ir aišku, Heraldikos komisija taps daug didesniu svertu.

PIRMININKĖ. V. Kamblevičius baigia klausti.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, pakeičiant Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymą numatoma, kad etnografinių regionų herbų etalonus Lietuvos heraldikos komisijos teikimu tvirtina Respublikos Prezidentas. Ar nebūtų, mano manymu, objektyviau, jeigu šį dalyką tvirtintų ne Respublikos Prezidentas, bet Seimas? Taip būtų objektyviau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Matote, tokios yra dabar taisyklės, kad tvirtina Heraldikos komisijos teikimu Lietuvos Prezidentas. Kaip sakiau, Heraldikos komisija dažniausiai yra rekomendacinio pobūdžio, bet jos teikimas turi būti būtinais.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus.

Dabar motyvai dėl teikiamo įstatymo projekto.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ir dar, jeigu galima. Kadangi mes tikėjomės, kad tai bus anksčiau padaryta, tai reikėtų pakeisti datą – pakeisti, kad įsigaliojimas būtų 2019 m. liepos 1 d., nes dabar yra kita data parašyta čia.

PIRMININKĖ. Tai per svarstymą išsiaiškinsime, kuri data liks. Dėkoju.

Motyvai už – kalba R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju pirmininkei. Kviečiu kolegas pritarti šiam teikimui visų pirma rodant pagarbą savo kraštui. Turime gerų pavyzdžių kitose Europos valstybėse, kai jos turi regionų vėliavas ir didžiuojasi tuo. Nepelnytai yra užmirštas šis reiškinys, kad nėra įteisinta. Vis tiek istorija turi turėti ir savo datas, teises. Kviečiu gerbti teigiamu balsavimu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mūsų Seimas pasižymi tuo, kad mes kaip koks išprotėjęs fabrikas kuriame aibę nereikalingų dalykų ir visokiausių dalykėlių. Štai čia buvo sveikatos apsaugos ministras, kuris po gerų dešimties metų, turbūt daugiau negu dešimties metų, pagaliau sugebėjo atnešti įstatymo projektą, kuriuo palaiminome greitosios pagalbos teikimą per sienas. O juk galėjo pati ministerija tuos dalykus nuspręsti. Bet mes esame taip sureglamentavę, kad be mūsų įsikišimo jau nebegali. Ir taip toliau, ir taip toliau.

Štai įvairūs herbai, herbeliai ir panašiai. Aš suprantu, jie yra prasmingi. Nenoriu pasakyti, kad jie neprasmingi, bet ar be mūsų negali žemaičiai pasitvirtinti savo herbo? Susirenka drauge ir pasitvirtina. Mums būtinai reikia čia kažką prižiūrėti, sukontroliuoti, sureglamentuoti, dar įstatymą įpaisyti. Na, kam to reikia? Jūs manote, kad seniau, kada bajorai tikrai buvo bajorais, jiems kažkokia kanceliarija tvirtindavo herbus? Pasiimdavo, pasidarydavo ir turėdavo herbą, ir viskas.

PIRMININKĖ. Tvirtindavo, tvirtindavo.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Tvirtindavo, taip, taip. Aš manau, kad mes tikrai smulkmeniškai viską reglamentuojame, gaminame, kalame – reglamentuojame, reglamentuojame, reglamentuojame iki dantų skausmo. Čia yra vienas tokio neproduktyvaus, nereikalingo mūsų laiko gaišinimo pavyzdys. Aš balsuoju prieš ne todėl, kad neturėtų Žemaitija ar Aukštaitija savo etnografinio herbo. Tegul turi nors ir dešimt, man negaila. Kokių nori, tokius tegul kuria. Jeigu yra dvi žemaičių draugijos, tegul turi atskirus, skirtingus. Jų valia. Bet mums nėra ko čia kištis ir reglamentuoti. Nieko.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Motyvai išsakyti. Prašom balsuoti ir apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto – dėl valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų naudojimo.

Balsavo 52 Seimo nariai: už – 46, prieš – 1, susilaikė 5. Taigi įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomas – Kultūros komitetas. Svarstymo data – pavasario sesijoje.

16.45 val.

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 1, 2, 4, 7, 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2588 (pateikimas)

Kitas šiandienos mūsų darbotvarkės klausimas – Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo 1, 2, 4, 7, 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2588. Vėl kviečiu S. Tumėną pateikti projektą.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, atvirai pasakysiu: truputėlį keista Lietuvos Respublikos Seime girdėti tokį požiūrį, kad nereikia įtvirtinti įstatymu. Ir mes to dažnai nesu-prantame, nes pripratę prie anarchijos, o tai supranta, pavyzdžiui, užsienio lietuviai, kurie praeitą vasarą... Tai susiję su dabar pristatomu įstatymu. Lietuvos Respublikos Seime vyko Pasaulio lietuvių bendruomenės XVI Seimas, faktiškai visos vėliavos, kurias atsivežė, išdrįso atsivežti lietuvių bendruomenių delegacijos, buvo nelegalios ir kabėjo Seime nelegaliai. Australijos ir Šveicarijos lietuvių bendruomenės jų neatsivežė, nes Heraldikos komisija pasakė, kad tokios vėliavos Lietuvoje negali būti kabinamos iš viso, nes netgi gali užtraukti administracinę baudą. Štai kaip į tokius dalykus žiūri pasaulio lietuviai, pripratę prie teisės aktų, ir kaip kartais žiūrime mes.

Pristatau Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo projektą, nes Lietuvos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo straipsnių pakeitimo projektas parengtas atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Lietuvos teisės aktai nenumato Lietuvos etnografinių regionų vėliavų ir, antra, nėra užsienio lietuvių bendruomenių vėliavų įteisinimo ir naudojimo tvarkos. Projekto rengimą paskatino dvi pagrindinės, mano jau šiek tiek minėtos, problemos: užsienio lietuvių bendruomenių, Pasaulio lietuvių bendruomenės, kraštų lietuvių bendruomenių vėliavų naudojimas Lietuvos Respublikos teritorijoje faktiškai yra nelegitimus.

Pasaulio lietuvių bendruomenę, įsteigtą 1958 metais, sudaro 45 kraštų bendruomenės. Jos disponuoja heraldiniais objektais – vėliavomis, kurių dalis buvo sukurta XX amžiuje, kai Lietuva buvo okupuota Sovietų Sąjungos, kai nebuvo Lietuvos heraldikos komisijos. Šitos vėliavos visada žymėjo ir tebežymi istorinį, tautinį, simbolinį lietuvių tapatybės ryšį su Lietuva. Pasaulio lietuvių bendruomenė 2018 metais kreipėsi į Lietuvos heraldikos komisiją dėl Australijos ir Šveicarijos lietuvių bendruomenių vėliavų naudojimo. Joms buvo atsakyta, kad šios vėliavos Lietuvoje negali būti naudojamos, nes neatitinka Lietuvos vėliavos įstatymo. Apie tai itin kalbėjo Australijos lietuvių bendruomenės atstovas H. Antanaitis, Šveicarijos lietuvių bendruomenės pirmininkė J. Caspersen ir kiti.

Pasaulyje yra įvairi vėliavų praktika, ir nacionalinė heraldika yra aptariama skirtingai, pavyzdžiui, Ispanijos autonominių regionų bendruomenių vėliavos yra patvirtintos įstatymais, kai kur – konstitucijose, pavyzdžiui, Vokietijoje žemių vėliavos kai kur sutampa su valstybės vėliava, o kai kur įteisintos kaip savarankiškos ir skirtingos.

Antroji problema, kurią reikia spręsti, yra Lietuvos etnografinių regionų vėliavų teisinio statuso problema. Ji šiek tiek susijusi ir su mano jau pristatytu herbų įstatymu. Po 2016 metų, kai buvo įteisininti konkretūs etnografiniai regionai, reikia sutvarkyti, yra būtinybė pakeisti ir papildyti ir vėliavos įstatyme, nes mūsų įstatyme neįtvirtinta teisė Respublikos teritorijoje oficialiai naudoti Lietuvos etnografinių regionų vėliavas, užsienio lietuvių bendruomenių vėliavas; neapibrėžtos sąvokos „užsienio lietuvių bendruomenių vėliavos“, „Lietuvos etnografinių regionų vėliavos“; nenumatyta užsienio lietuvių bendruomenių, Lietuvos etnografinių regionų vėliavų išskelimo tvarka, arba kitaip – eiliškumas; nenumatyta ir teisinė prievolė užsienio lietuvių bendruomenių, nėra prievolės suderinti su Lietuvos heraldikos komisija.

Šis projektas padės išspręsti teisinę spragą, sudarys sąlygas užsienio lietuvių bendruomenėms teisėtai naudoti vėliavas, kuriose panaudotas ir Lietuvos valstybės vėliavos atvaizdas, kaip, pavyzdžiui, yra su Australijos lietuvių bendruomenės vėliava. Atsiras teisinė intencija po įstatymo įsigaliojimo naujas užsienio lietuvių bendruomenių vėliavas suderinti su Lietuvos heraldikos komisija, remiantis patvirtintais teisės aktais. Šis projektas teisiškai įtvirtintų Lietuvos etnografinių regionų vėliavų naudojimą, tvirtinimą ir, minėjau, eiliškumą.

O vėliavos, nors tai yra etnografinių regionų vėliavos, visame pasaulyje yra gerbiamos. Pavyzdžiui, mokslininkas V. Smitas yra įvardinęs vėliavą kaip socialinės komunikacijos formą, kaip

pilietiškumo stiprinimo, bendruomeniškumo formą. Aš kviečiu pritarti šitam mano pristatomam projektui, nes čia irgi atsiras tik daugiau aiškumo ir teisėtumo, kuris ypač svarbus ir Lietuvoje gyvenantiems etnografinių regionų žmonėms, ir Pasaulio lietuvių bendruomenei. Pasaulio lietuvių ir Lietuvos Respublikos Seimo komisijos posėdžiuose ne kartą apie tai kalbėjome, diskutavome. Pasaulio lietuvių bendruomenės nariai išreiškė didelį susirūpinimą, nes jie nori, kad viskas būtų legitimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Trumpai tiek.

PIRMININKĖ. Jūsų nori klausti keletas Seimo narių. Pirmoji klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Pranešėjo norėjau paklausti dėl užsienio lietuvių bendruomenių vėliavų. Aišku, užsienio lietuviai seniai kėlė šitą klausimą ir laukia šio pasiūlymo. Tačiau man kyla klausimas, ar tai bus ne viena, kiek supratau iš pranešėjo, vėliava, o kiekvienos šalies, kur jie reziduoja? Dabar žinome, kad pasaulyje yra 46 lietuvių bendruomenės, ar joms nereikės suderinti savo šalyje, kur ir reziduoja, su mūsų Heraldikos komisija, nes aš įsivaizduoju, kad ir užsienio šalyje yra tokia pati Heraldikos komisija? Tai dabar kaip – jie turės ir Lietuvoje, ir užsienio šalyje savo vėliavą pateisinti?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Čia mes šnekame apie tą pačią vėliavą. Šitos jūsų minėtos pasaulio lietuvių bendruomenės turi savo vėliavas, patvirtintas nuo 1958 metų, tačiau dabartiniai Lietuvos įstatymai faktiškai neleidžia jų nešti susirinkimuose. Šiomet net kreipėmės į Vyriausybę dėl pasaulio lietuvių, kadangi vasarą buvo daugybė renginių, kad tarsi nekreiptume dėmesio, bet pasaulio lietuviai sako, kas bus, jeigu Vilniaus savivaldybės klerkas ateis ir man paskirs administracinę baudą, nes jų vėliavoje... Jie myli dvi valstybes, Pasaulio lietuvių bendruomenė myli savo prigimtine tėvynę, tėvų žemę, ir myli, pavyzdžiui, savo Australiją. Toje vėliavoje yra elementų iš abiejų vėliavų, tai jie yra patvirtinę sovietmečiu. Dabar, remiantis galiojančiais aktais, Lietuvoje to daryti negalima. Visa tai būtų įteisinta šitomis pataisomis. Šiaip vėliava ta pati ir ten, ir kurią čia atsiveža.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Mielas kolega, aš tikrai nesityčioju ir man nereikia paskaitos, aš tiesiog jūsų, kaip eksperto, vertinu jūsų dėmesį vėliavoms, man atrodo, be galo svarbus reikalas, noriu sužinoti nuomonę ir išgirsti atsakymą. Šiuo metu virš Lietuvos Respublikos prezidentūros kabo Respublikos Prezidento vėliava. Nėra Lietuvos valstybės vėliavos, nėra valstybės istorinės vėliavos virš Lietuvos Respublikos prezidentūros. Tai yra kabo viena vėliava – Respublikos Prezidento vėliava. Ant žemės yra pastatyti keli *flagštokai*, kur yra valstybinė vėliava, bet ji reikšmingai žemesniame lygyje negu Lietuvos Respublikos Prezidento. Tai noriu paklausti, ar tai yra normalu, ar čia yra tokia praktika, ar iš tikrųjų šitą dalyką reikėtų pakeisti?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Yra tokia praktika, prezidentūros tokia praktika. Tačiau šiame įstatyme yra aiškiai parašyta, kokios gali būti naudojamos, ir yra išvardintos visos tos vėliavos Lietuvos Respublikos teritorijoje ir net svarbu eiliškumas. Tai yra pirma – Lietuvos valstybės vėliava, tada Lietuvos valstybės istorinė arba herbinė vėliava, tada užsienio valstybių vėliavos, Europos Sąjungos vėliava, tarptautinių viešųjų organizacijų vėliava, Respublikos Prezidento vėliava, apskričių, savivaldybių vėliavos. O Lietuvos etnografinių regionų nebuvo, visai nenumatyta, kad jos gali būti. (*Balsai salėje*) Tai aš paminėjau, kur Respublikos Prezidento vėliava yra.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vinkus.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Pavyzdžiui, gerbiamas kolega, eiliškumas. Jeigu kartu iškeliamos kelios vėliavos, jos turi būti vieno aukščio, dydžio ir eiliškumas: Lietuvos valstybės, valstybės istorinė, užsienio, Europos, Respublikos Prezidento vėliava. (*Balsas salėje*)

PIRMININKĖ. Gali, gali, gerbiamas Mykolai.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gali, bet jeigu yra hierarchija, jeigu yra kitos vėliavos, tai jau turi būti griežta tvarka.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDDF). Tai, ką norėjau paklausti, jūs atsakėte poniai G. Burokienei. Mano klausimas būtų buvęs adekvatus. Atsisakau žodžio.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tuomet klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, aš suprantu, kad čia jūs daugiau nurodėte naudojimo tvarką. Bet dabar jūsų pranešimo metu iškilo klausimas, kad mūsų išėivijoje gyvenančių lietuvių vėliavose yra kitų valstybių elementų. Mes turime pasitvirtinę įstatymu, kokių elementų (svastikų, žvaigždžių) negalima naudoti ir panašiai. Ar mes iš tikrųjų dabar nesikišame šituo įstatymo projektu, kad ką nors reikėtų (...). Mes pripažįstame, kad žmonės prieš beveik šimtą metų tremties sąlygomis susikūrė savo simbolius ir juos jie gali naudoti. Mes tikrai neturėtume bandyti kaip nors (...) mūsų Heraldikos komisijos ką nors naujo tvirtinti. Ačiū už atsakymus.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Matote, aš jau minėjau, kad Heraldikos komisija pateikia tokius atsakymus, kurie baugina, pasaulio lietuvių bendruomenės baugina tie jos atsakymai, nes jos nenori perdirbti. Jų vėliavos yra sukurtos, kai mes buvome sovietų okupuotas kraštas, o jie jas tada turėjo ir jie nori, kad jos būtų leidžiamos, jas būtų galima naudoti ir Lietuvoje, atsivežus į reprezentacines šventes ir panašiai. O dabar mūsų įstatymai faktiškai tą... Ačiū Dievui, kad tie klerkai yra geranoriški. Bet vieną dieną (tos baudos yra nedidelės, kaip žinote) gali pateikti ir baudą. Jiems būtų ramiau, kad tai būtų įrašyta. Aš nemanau... jei greita visų tų išvardintų vėliavų atsiras regionų vėliavos, užsienio lietuvių bendruomenių vėliavos, tik daugiau bus tvarkos.

PIRMININKĖ. Klausia E. Vareikis. Prašom.

E. VAREIKIS (LVŽSF). Klausimas būtų toks. Mes patvirtinome Mažosios Lietuvos vėliavą. Dabar įsivaizduokite, Karaliaučiuje žmogus, kuris laiko save lietuviu, išsikelia Mažosios Lietuvos vėliavą. Ar čia būtų koks įstatymo pažeidimas, ar čia pagal Rusijos įstatymus, ar pagal Lietuvos? Atsiprašau, pridursiu. Kai žmonės, kurie Lietuvoje kalba lenkiškai, čia, Lietuvoje, išsikelia baltai raudoną vėliavą, mes pradedame sakyti, kad tai blogai. Bet aš, pavyzdžiui, buvau praeitą vasarą Punske. Ten Lietuvos trispalvių yra daug prikabinta ir niekam dėl to neskauda galvos. Tai kas čia ką dabar reguliuoja, kokie įstatymai?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Mažosios Lietuvos herbas ir vėliavos didžiausia problema ir Heraldikos komisijoje daugiausia diskusijų. Dar ne viskas ir dabar yra sudėliota. Vienintelis regionas ir pagrindinė problema, nes kiti regionai turi savo administracinius vienetus, o Mažoji Lietuva neturi to vieno administracinio vieneto, kuris administruotų ir tą tvarką žiūrėtų. Tai čia tiek.

O dėl Rusijos, tai čia nenorėčiau leisti į tuos santykius, ką jūs sakote, nes čia yra daug visko... Mes dabar aptariame tokius aiškius dalykus, kurie yra konkretūs. O Mažosios Lietuvos, teisingai pastebėjote, yra daugiausiai problemų ir sunkiausiai sekasi suderinti ir herbą, ir vėliavą, ten diskusijos vyksta dar ir dabar.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Motyvus už nori išsakyti A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LSDDF). Kadangi kolega taip detalai viską pasakė, tai man lieka tik pasakyti, kad dėl šios problemos sprendimo į mane, kaip į Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininką, kreipiasi daug mūsų brolių ir seserų, kurie gyvena užsienyje ir atvyksta čia, dalyvavo pereinamais metais vykusiose visose sueigose, posėdžiuose, komisijos posėdžiuose ir vykusiam Seimo posėdyje. Manau, kad šis prašymas nėra labai sudėtingas. Jie nori, kad jų simbolika būtų pripažinta ir įteisinta Lietuvoje. Šie metai – Pasaulio lietuvių metai, darome visokias priemones, susitikimus ir panašiai. Jie būtų labai dėkingi, kad Seimas pritartų šiems išėivijos lūkesčiams, ir prašau gerbiamų kolegų pritarti šiam pasiūlymui dėl pataisų.

PIRMININKĖ. Ir motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Na, mes nusileidome į tokį absurda, kur sunku ką ir besakyti. Aišku, kad eiliškumą, kokią vėliavą kabinti, reguliuoja nuo viduramžių esantis protokolas. Nieko čia nereikia reguliuoti. Kam neaišku prezidentūroje arba Seime, kaip kokią vėliavą pakabinti? Bet kam reikia... (*Balsai salėje*) Įstatyme nereikia nieko apibrėžti. Laikymės protokolo. Kiekvienoje valstybėje tai yra suprantama. Beje, skirtingose valstybėse bus skirtingi protokoliai ar dar kas nors. Bet dabar mes pradėsime dar įvairiausių bendrijų, greitai Balsiai turės... Mes Balsių vėliavą, Žvėryno vėliavą, o ten yra 15 bendrijų, kurios viena kitai nepritaria, lygiai taip pat ir užsienio lietuvių bendrijų įvairių yra, jos viena kitai nepritaria, gali turėti skirtingas vėliavas, o mes nustatinėsime, reglamentuosime. Turime veiklos, nes neturime ką veikti. Šaunu.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašome balsuoti ir apsispręsti dėl Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo pakeitimo siūlymų.

Balsavo 43 Seimo nariai: už – 37, prieš – 1, susilaikė 5. Taigi po pateikimo projektui Nr. XIIIIP-2588 yra pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomas – Kultūros komitetas. Svarstymas – pavasario sesijoje.

Gerbiami kolegos, mūsų posėdžio laikas yra baigęsis, bet rezerve liko du smulkūs klausimėliai. Todėl aš pratęsiu laiką ir imsime 1 rezervinio klausimo.

17.04 val.

Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1652 (svarstymas)

Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1652. Čia tiesiog komiteto išvada, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas jį yra svarstęs dar praeitų metų pavasarį, ir išvada yra atmesti projektą. Už balsavo 9, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

Taigi siūlau pritarti komiteto išvadai. Ar galima bendru sutarimu? Dėkoju. Bendru sutarimu.

17.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. XIII-560 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-3196 (pateikimas)

Rezervinis antras projektas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. XIII-560 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ Nr. XIIIIP-3196. Pranešėjas – T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, prašome pritarti Seimo komisijos nuostatų naujai redakcijai. Pakeitimai padaryti dėl to, kad pasikeitė Seimo komisijos pavadinimas.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, esmė yra tokia, kad komisija keitė pavadinimą ir dabar tokį pat pavadinimą turi turėti ir komisijos nuostatai. (*Balsas salėje*) Prašom. Per šoninį mikrofoną – J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, bet mūsų tvarkos, taisyklės sako, kad pateikti turi teikėjas. Šiuo atveju teikėjo nėra, tai aš nemanau, kad mes galime...

PIRMININKĖ. Čia teikia komisija. Jis buvo kaip komisijos pirmininkas, o T. Tomilinas yra komisijos narys.

J. OLEKAS (LSDPF). Aiškiai parašyta, kas teikia.

PIRMININKĖ. Manau, kad dėl to nedarykime problemų. Ar galime pritarti po pateikimo? Po pateikimo pritariame bendru sutarimu. Taigi ir komisija pati... Pagrindinis komitetas būtų Energetikos ir darnios plėtros komisija. Tada ketvirtadienį mes baigtume šį klausimą.

Gerbiami kolegos, pagrindinė mūsų darbotvarkė yra baigta, rezerviniai klausimai taip pat. Vienas klausimas yra likęs, bet nebuvo pranešėjo, todėl negalėjome jo imtis.

Seimo narių pareiškimai. Neturime.

Taigi skelbiu, kad vasario 12 dienos plenariniai posėdžiai būtų baigti, bet prieš tai prašom registruotis.

Užsiregistravo 43 Seimo nariai.

Vasario 12 dienos vakarinis Seimo posėdis yra baigtas. (*Gongas*) Gero vakaro!

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adomėnas Mantas 36, 37
Aleksa Virgilijus 36, 37
Antanaitis Henrikas 67
Anušauskas Arvydas 41
Armonaitė Aušrinė 25
Ąžuolas Valius 49, 52, 56, 59, 61, 63
- Bakas Vytautas 60
Balsys Linas 49
Baškienė Rima 7, 18, 30, 59
Budbergytė Rasa 33, 36, 37
Burokienė Guoda 68
- Caspersen Jūratė 67
- Čmilytė-Nielsen Viktorija 27, 28, 29
- Dagys Rimantas Jonas 9, 12, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 30, 44, 62
Degutienė Irena 64
Dumbrava Algimantas 21, 33, 35, 36, 37
Džiugelis Justas 12
- Gailius Vitalijus 42, 46, 47
Gentvilas Eugenijus 8, 24, 37, 47
Gražulis Petras 11, 16, 54, 57
- Imbrasas Juozas 34
- Jedinskij Zbignej 7
Jovaiša Eugenijus 37
Jovaiša Sergejus 35
- Kamblevičius Vytautas 64, 66
Karbauskis Ramūnas 11, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 31
Kirkilas Gediminas 45
Kirkutis Algimantas 7
Kliševičius Algis 64
Korsakaitė Diana 34
Kukuraitis Linas 12, 16
Kupčinskis Andrius 58
- Landsbergis Gabrielius 11
Lingė Mindaugas 38, 39
- Mackevič Michal 36, 37
Majauskas Mykolas 19, 22, 26, 27, 45, 65, 68
Maldeikienė Aušra 15
Markauskas Bronius 65
- Masiulis Kęstutis 42, 43, 48, 58, 65, 66, 69
Masiulis Rokas 53, 54, 55, 56, 57, 58
Maskaliovienė Loreta 46, 47, 48
Mažeika Kęstutis 50, 52, 62
Misiūnas Eimutis 45, 46
Monkevičius Algirdas 43, 44, 45
- Navickas Andrius 12
Navickienė Monika 13, 20, 21
- Olekas Juozas 17, 32, 42, 44, 46, 47, 52, 56, 57, 63, 65, 69, 70
- Palionis Andrius 9
Papirtienė Aušra 60
Poderys Virgilijus 32, 34, 35, 49, 51
Pranckietis Viktoras 7
Puidokas Mindaugas 16, 17, 23, 26, 30
Pupinis Edmundas 31, 56, 61, 65
Puteikis Naglis 10, 11, 58
- Razma Jurgis 11, 35, 59, 65
Razumas Valdemaras 37
Ražukas Romualdas 43
Rimkus Juozas 10, 11, 12, 28, 29
Rinkevičius Viktoras 15, 53
- Saudargas Paulius 20, 21, 22, 23, 25
Sinkevičius Rimantas 36, 58
Sysas Algirdas 19, 21, 22, 25, 30
Skaistė Gintarė 9, 20, 24, 26, 39
Skardžius Artūras 50, 52
Skvernelis Saulius 58
Smitas Vitnis (Smith Whitney) 67
Stacevičius Lauras 33
Starkevičius Kazys 57
Strelčiūnas Algis 47
Svetikaitė Rasa 36
- Šakalienė Dovilė 14, 19, 21, 22, 25
Šalaševičiūtė Rimantė 7, 8, 9, 10, 11, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 30, 31
Šarknickas Robertas 18, 19, 22, 23, 44, 62, 66
Šedbaras Stasys 20, 21, 22, 23, 25, 36, 37
Šiaulienė Irena 7, 37, 38
Šikšnys Virginijus 44, 45
Širinskienė Agnė 12, 18, 26, 27, 28, 29, 30
- Tamašunienė Rita 31
Tomilinas Tomas 27, 30, 31, 36, 37, 59, 61, 62, 63, 70

Tumėnas Stasys 37, 64, 65, 66, 67, 68, 69

Urbšys Povilas 14

Vaičiūnas Žygimantas 48, 49, 50, 52, 53

Vareikis Egidijus 69

Varžgalys Juozas 54

Veryga Aurelijus 40, 41, 42

Vingrienė Virginija 39, 40

Vinkus Antanas 41, 64, 65, 68, 69

Visakavičius Marijonas 7

Žiobienė Edita 12

Žironas Egidijus 36, 38

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*